

בג"ץ 03-26

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק
ירושלים**

1. **לובי 99 בע"מ (חל"צ)** (ח.פ. 515294171)
באמצעות עוה"ד ד"ר עינת סולניק ו/או עו"ד נעה כהן
מהמחלקה המשפטית בלובי 99
מדרך מנחם בגין 150, תל-אביב, 6618306 (מתחם SPACES)
טל: 052-8911800; פקס: 077-3183460; einat@lobby99.org.il
 2. **הצלחה – לקידום חברה הוגנת** (ע.ר. 580490902)
באמצעות עוה"ד אלעד מן
מרחוב מנחם בגין 7 (בית גיבור ספורט) רמת גן
טל: 03-6114485; פקס: 03-6114486; elad@man-barak.com
- נגד-**
1. **מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו**
 2. **הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו**
באמצעות הלשכה המשפטית של הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
מרחוב בית הדפוס 20, ירושלים
טל: 02-6556226; mazkirut@rashut2.org.il
 3. **משרד התקשורת – ועדת התדרים**
 4. **משרד התקשורת**
באמצעות פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
מקריית הממשלה, שד' וולפסון 2, ירושלים
טל: 02-64466590; פקס: 02-6467011
 5. **תחנת רדיו א-שמס**
מכפר החורש, ת.ד. 3194, נצרת 16130
טל: 04-6084101; contact@1075.fm
 6. **תחנת רדיו נאס**
משדרות הציונות 29, נוף הגליל
טל: 04-61166777; info@nasradio.fm
 7. **תחנת רדיו קול חי**
מרחוב הירקון 8 בני-ברק 51261
טל: 03-5785542; 93fmonair@gmail.com
 8. **תחנת רדיו קול ברמה**
מרח' ז'בוטינסקי 7 בני ברק, 51264
 9. **תאגיד השידור הישראלי**
מרחוב בית הדפוס 32, ירושלים
טל: 072-3905555; Mankal@kan.org.il

"העותרים";

"המשיבות 1-2";

"המשיבות 3-4";

"המשיבות 5-8";

"המשיב 9"

עתירה למתן צו על תנאי ולצו ביניים

העותרים מתכבדים להגיש לבית המשפט הנכבד עתירה זו למתן צווים על תנאי, המורים למשיבה 1 לבוא וליתן טעם :

1. מדוע לא תבוטל החלטת המשיבה 1, מועצת הרשות השניה, מיום 1.3.2026 [ראו: נספח 13] – להרחיב את תחום אזור השידורים של המשיבות 5-8 – בשים לב להיעדר סמכותה של המשיבה 1 לקבל החלטה זו, לא כל שכן באופן בו התקבלה, וכן בשים לב לפגמים השונים והמהותיים שנפלו בהליך קבלתה ובה;
2. מדוע לא תבוטל החלטת המשיבה 3, ועדת התדרים, בנוגע ליישום וקידום החלטתה של המשיבה 1 כאמור, בשים לב להיות החלטתה של המשיבה 1 פסולה ופגומה, שדינה בטלות דעיקרא;
3. כל צו אחר שיימצא כנכון וצודק בנסיבות העניין.

*נספחים מסומנים ב-[X]; הדגשות אינן במקור אלא אם צוין אחרת.

בקשה למתן צו ביניים

בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן צו ביניים המורה כי לא תוארך תקופת ההיתר להרחיב את תחום אזור השידורים של המשיבות 5-8, כפי שנקבע בהחלטתה של המשיבה 1 מיום 1.3.2026 כאמור, לתקופה נוספת וזאת עד להכרעה בעתירה זו.

מבחינת מאזן הנוחות מדובר בשימורו של המצב הקיים. ככל שלא יינתן צו הביניים ייגרם נזק העולה פי כמה על מצב הדברים שישרור ככל שיינתן, ודאי נוכח העובדה שקיימת מחלוקת יסודית ברורה בין משיבי המדינה השונים באשר לעצם קיומה של סמכות המשיבה 1 לקבל החלטה כאמור, לא כל שכן באופן בו התקבלה, וכן באשר להתקיימות הנסיבות המאפשרות את קבלתה. אי מתן צו הביניים, משמעו הכשר לכתחילה לקבלת החלטה בהיעדר סמכות ותוך חריגה בוטה מגדרי ההליך התקין, באופן גורף ובלתי ענייני, תוך פגיעה בשוויון ואף תוך חשש לגרימת נזק גם בהקשר של התכלית שהוצגה ביחס לקבלת ההחלטה ומתן ההיתר מכוחה.

א. מבוא

1. ביום 30.11.2023 פרסם המשיב 4 תזכיר חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים), התשפ"ד-2023 ("תזכיר חרבות ברזל"), על מנת לאפשר לבעלי זיכיונות לשידורי רדיו אזוריים להרחיב את שידוריהם עד כדי פריסה ארצית נוכח שעת חירום ומטעמי ביטחון (שידור התרעות של פיקוד העורף). תזכיר זה לא הבשיל לכדי הצעת חוק נוכח התנגדות של גורמים רבים, בהם רשות התחרות, שהבהירה כי "האפשרות להקצאת רישיונות שידור מוגבלת על פי היצע התדרים המאפשרים שידור, שהוא משאב ציבורי מוגבל".
2. אף על פי כן, ביום 17.6.2025, על רקע מבצע "עם כלביא", ביקש שר התקשורת מהמשיבה 1 להרחיב למשיבות 5-8 את תחום אזור השידורים עד כדי פריסה ארצית מטעמי ביטחון נוכח שעת החירום. זאת, בניגוד לעמדתו של היועץ המשפטי של המשיבה 2, לפיה אין למשיבה 1 סמכות לקבל בקשה זו ולהחליט בהתאם – עמדה, שממנה החליטה המשיבה 1 להתעלם במפגיע בהחליטה להתיר למשיבות 7-8 להרחיב את תחום אזור השידור, ולמשיבות 5-6 לעשות כן בכפוף להתייחסות פיקוד העורף.
3. לאחר מכן – למרות חוות דעת כתובה מטעמו של היועץ המשפטי של המשיבה 2, לפיו "החלטת המועצה התקבלה בחוסר סמכות ונפלו בה פגמים מהותיים היוורדים לשורש ההליך [...] לא ניתן להסתמך על החלטת המועצה ולא ניתן לפעול על פיה" – החלו המשיבות 5-8, כולן או חלקן, לשדר בפריסה החורגת מזיכיונותיהן, וזאת עד ליום 30.6.2025, עם סיום מצב החירום שהוכרז.

4. בדיון שנערך בכנסת ביום 8.7.2025 עלתה הסוגיה לדיון, אז נטען, בין היתר, כי לפיקוד העורף יש יכולת להנגיש התרעות, כי ישנם פתרונות נוספים אחרים במסגרת החוק, וכן כי העמדת ציוד רק לצורך שעת חירום היא עניין יקר ואין להניח שהזכיינים יעשו כן שלא לצורך עסקי רחב יותר.
5. ביום 1.3.2026, על רקע מבצע "שאגת הארי", התכנסה המשיבה 1 פעם נוספת – שוב, בעקבות בקשה של שר התקשורת – ואישרה בשנית את הרחבת תחום אזורי הזיכיון של המשיבות 5-8. זאת, תוך שהיא מודעת היטב לכך שהיא פועלת בהיעדר סמכות, בניגוד לעמדתו המפורשת של היועץ המשפטי של המשיבה 2.
6. אכן, סעיף 72(א) לחוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 ("חוק הרשות השניה") קובע כי "המועצה תעניק זכויות להפעלת תחנות אזוריות לשידורי רדיו אזוריים ותקבע בכללים את חלוקת הארץ ל- [...] אזורים"; ואילו סעיף 72(א1) לחוק קובע כי "המועצה תעניק רישיונות לשידורי רדיו בכיסוי ארצי, בהתאם לכללים שתקבע".
7. ועוד, סעיף 38 לחוק הרשות השניה קובע כי "זכיון לשידורי רדיו [...] יינתן על פי מכרז פומבי שתפרסם הרשות" – סעיף, שבית המשפט העליון קבע שהוא הכרחי עד כדי כך שמצא לנכון לבטל תיקון חוק שביקש לעקוף אותו. נפסק, כי הסדרת תחום התקשורת בישראל מתבססת על טעם טכני, לפיו תדרי רדיו הם משאב ציבורי מוגבל ויקר ערך; ועל טעם מהותי, לפיו זיכיון לשדר שידור לציבור מעניק לבעליו כלי רב עוצמה – מכאן, החובה לערוך הליך תחרותי.
8. קרי, חוק הרשות השניה מסדיר שני שלבים תחת סמכותה של המשיבה 1: אחד – הסדרתם של אזורי שידורי הרדיו בכללים סדורים; ושני – הקצאת זיכויות של אזורי השידור לתחנות באמצעות הליך תחרותי סדור.
9. לעניין זה, סעיף 74 לחוק הרשות השניה קובע כי שידורי רדיו ישודרו בתחום אזורי הזיכיון בלבד, למעט חריג אחד שבו המשיבה 1, באישור השר, רשאית לאשר, בהתקיים שורה ארוכה של תנאים, להקים תחנת שידור מחוץ לתחום – כל עוד "מטרתה של התחנה היא לשרת את אזור הזיכיון של בעל הזיכיון בלבד".
10. מכאן עולה, כעמדתו של היועץ המשפטי של המשיבה 2, כי המשיבה 1 קיבלה החלטה בהיעדר סמכות, בניגוד לעקרון חוקיות המנהל; כאשר ממכלול הנסיבות אף עולה, שהחלטה זו מנוגדת לכללי המשפט המנהלי ונגועה בפגמים היורדים לשורש ההליך – שיקולים זרים, היעדר תשתית ראייתית, וכן פגיעה בשוויון. ומכאן העתירה.

ב. הצדדים לעתירה

11. **העותר 1**, לובי 99 בע"מ (חל"צ) ("לובי 99"/"הלובי") הוא ארגון ללא כוונת רווח שהוקם במטרה לייצג את הציבור הרחב בתחומים כלכליים-חברתיים מורכבים בפני מקבלי ההחלטות במדינה. זאת, במטרה להגן על האינטרס המשותף של הציבור המבוזר שסובל מפערי כוח, כסף ומידע. ייצוג זה נעשה בשם הציבור, למען הציבור ובמימון הציבור – מימון המונים של כמעט 20 אלף חברים קבועים ועוד עשרות אלפי תורמים מזדמנים, שאף בוחרים את תחומי פעילותו של הלובי. משך שנות פעילותו קנה לעצמו מעמד – הודות למומחיותו וניסיונו באותם תחומים כלכליים-חברתיים מורכבים; ונוכח היותו גורם א-מפלגתי ובלתי תלוי – הן בקרב הציבור הרחב והן בקרב מקבלי ההחלטות. כך, התאפשר לו להגיע לשורה של הישגים נאים, לרבות הכרה משולשת מטעם שר המשפטים כארגון צרכנים לפי חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, חוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982, וחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988.
12. אחד התחומים המרכזיים שחרט לובי 99 על דגלו הוא תחום "הון-שלטון-עיתון". לפיכך, הוא פועל מזה שנים ארוכות – במסדרונות הכנסת, במשרדי ממשלה, אצל המאסדרים, וגם בפני ערכאות השיפוט –

כדי לשמור על עצמאותן של מערכות החדשות השונות בגופי התקשורת מפני לחצים ומעורבות אינטרסים של בעלי השליטה בהם ושל המפרסמים הגדולים, כמו גם מפני השפעה פוליטית, על מנת להבטיח כי העיתונאות בישראל תוכל לקיים את תפקידה – לסקר ללא מורא וללא לחצים חיצוניים את מוקדי הכוח הכלכליים והשלטוניים. בין היתר, נאבק הלובי בניסיונות להחליש ואף לסגור את חטיבת החדשות בתאגיד השידור הציבורי; פועל לטייב הצעות חוק שנוגעות לתחום השידורים כדי להבטיח ככל הניתן את ביזור השוק ושמירה על הסדרים שיבטיחו שמירה על עצמאות עיתונאית; מבקש למנוע מתן הטבות לגופי תקשורת מסחריים על חשבון הציבור; ועוד.

13. **העותרת 2, הצלחה** – לקידום חברה הוגנת ("הצלחה"), היא עמותה רשומה בישראל, שנוסדה בידי משפטנים בתחילת שנת 2008. העותרת שמה לעצמה למטרה לפעול להגשמה, קידום, הגברה, הפעלה ועידוד של אכיפה אזרחית והוגנות בתחומי הסביבה ואיכות החיים, התרבות, המדע והספורט, זכויות האדם, הטבע ובע"ח, החברה, הכלכלה ושווקי ההון, יחסי העבודה והצרכנות. זאת לרבות לשם פעולה כארגון כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 ו/או כל דין אחר בתחומי הצרכנות והכלכלה ולרבות קיום פעילויות משפטיות, אקדמיות, חינוכיות, הסברתיות, מימוניות ומחקריות בתחומי פעילות העמותה ולקידום מטרותיה. למידע אודות פעילות העותרת ראו גם באתר האינטרנט שלה בכתובת: www.htl.org.il ובערך הויקיפדיה שלה (עמותת הצלחה).

14. לעותרת 2 מומחיות וניסיון עשיר בניהול הליכים בעלי אופי ומשמעות ציבורית (עתירות לבג"ץ, עתירות מנהליות, הצטרפויות כידיד בית משפט, עתירות חופש מידע) ולרבות הליכי תובענה ייצוגית ולמעשה היא הארגון (כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות) המנוסה ביותר בניהול הליכים כאלה. בשל קוצר היריעה תציין הצלחה בתמצית, כי מעורבותה בענייני תקשורת בכלל, בהיבטים עקרוניים וציבוריים הינה מתמשכת, משמעותית ורבה. העותרת אף זכתה להישגים משפטיים במאמציה להגברת השקיפות והנגשת מידע לציבור הרחב בפסקי דין שונים. פעולתם התקינה של גורמים שונים (רגולטורים ומפוקחים וגופים נוספים בעלי מימד ציבורי) בשוק התקשורת והלימת פעולה זו את הוראות הדין, היא עניין שלמבקשת עיסוק רב בו וידע ייחודי.

15. **המשיבה 1**, מועצת הרשות השנייה, היא הגוף המפקח והמתווה את מדיניות המשיבה 2, הרשות השנייה, הפועלת מכוח חוק הרשות השנייה. המועצה היא הגוף שקיבל את החלטות מושא העתירה בדבר הרחבת תחום אזורי השידור של המשיבות 5-8 בתקופות החירום (ביוני 2025 ובמרץ 2026) העומדות במוקד ההליך דן, וזאת בניגוד לעמדות הייעוץ המשפטי של המשיבה 2 שהוצגו בפניה.

16. **המשיבה 2**, הרשות השנייה, היא תאגיד סטטוטורי שהוקם מכוח חוק הרשות השנייה, האמונה על פיקוח וניהול מערך השידורים המסחריים בישראל, ובכלל זה הענקת רישיונות, הקצאת זיכיונות ופיקוח, אכיפה ובקרה על בעלי הרישיונות והזיכיונות בשידורי טלוויזיה ורדיו. הרשות היא הגורם המבצע והמוציא לפועל של החלטות המועצה, והיא זו האמונה על אכיפת גבולות תחום אזורי השידור של תחנות הרדיו האזוריות.

17. **המשיבה 3**, ועדת התדרים במשרד התקשורת (המשיב 4), היא גוף שהוקם לפי סעיף 5 לפקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], השתל"ב-1972 ("פקודת הטלגרף") והיא אחראית על הועדת תדרים והקצאתם. משרד התקשורת, באמצעות ועדת התדרים, פעל לקידום הרחבת השידורים של המשיבות 5-8 ואישר את הגברת עוצמת התדרים לצורך כך.

18. **המשיב 4**, משרד התקשורת, הוא המשרד הממשלתי האמון על קביעת המדיניות הכוללת בתחום התקשורת ובכלל זה פתיחת שוק התקשורת לתחרות ופיתוח תשתיות התקשורת. המשרד מופקד על פיקוח ורישוי ספקי תקשורת, בהם בזק, חברת הדואר, בעלי היתר, חברות הכבלים והלוויין, וכן על ניהול תדרים, ושימוש במכשירי קצה.

19. **המשיבות 5-8**, תחנות הרדיו האזוריות מושא החלטת המשיבה 1: רדיו א-שמש, רדיו נאס, רדיו קול חי ורדיו קול ברמה. תחנות אלה הן בעלות זיכיון לשידור רדיו באזור מסוים, אך במסגרת ההחלטה ניתן להן היתר להרחיב את טווח השידורים שלהן מחוץ לתחום אזור השידור המקורי שלהן, בפריסה ארצית. תחנות אלה משרתות בעיקרן שני מגזרים מרכזיים – המגזר הערבי והמגזר החרדי.
20. **המשיב 9**, תאגיד השידור הישראלי ("כאן"), גוף שידור סטטוטורי שהוקם מכוח חוק השידור הציבורי הישראלי, התשע"ד-2014 ("חוק השידור הציבורי"). התאגיד משדר במספר תחנות רדיו בפריסה ארצית (כולל תחנות ייעודיות בשפה הערבית והדתית) והביע התנגדות להחלטה מושא העתירה.
21. **תחנות אזוריות נוספות**. יובהר כי ישנן 13 תחנות אזוריות נוספות. העותרים לא צירפו אותן כמשיבות, משהסעדים המבוקשים בעתירה לא פוגעים בהן. ככל שבית המשפט הנכבד יקבע כי הן צד נחוץ – לעותרים אין כל התנגדות כי תצורפנה לעתירה.

ג. המסגרת הנורמטיבית

1.ג שידורי רדיו – תחום שידורים ארצי ותחום שידורים אזורי

22. **חוק הרשות השנייה מסדיר את שידורי הרדיו בישראל – מתוך הנחה כי תדרי רדיו הם משאב ציבורי מוגבל ויקר ערך, אשר הקצאת הזכות לעשות בו שימוש, ודאי מסחרי, טעונה הסדרה ופיקוח – ובכלל זאת, מחלק את אזורי השידורים לתחומי שידור אזוריים לטובת תחנות אזוריות ולתחומי שידור ארציים לטובת תחנות ארציות.**
23. נכון להיום, פועלות בישראל 17 תחנות רדיו אזוריות בבעלות גורמים פרטיים, בהן המשיבות 5-8; ועוד שני גופי שידור – המשיב 9 וגלי צה"ל – שמפעילים את התחנות המשדרות שידורי רדיו בפריסה ארצית.
24. על פי דברי ההסבר של החוק, מטרת התחנות האזוריות לאפשר שידורים העונים על הצרכים המיוחדים של אזורים שונים במדינה, וכן להתגבר על קשיי קליטה של השידורים הארציים:¹
- "אשר לשידורי רדיו, מוצע לאפשר הקמתן של עשר תחנות רדיו מקומיות באזורים שונים שחלוקתם תיעשה בידי הרשות, באישור השר, תוך מתן קדימה למקומות מרוחקים ממרכז הארץ, כמו אזור אילת והגליל. שידורי הרדיו של קול ישראל וגלי צה"ל, בהיותם שידורים ארציים, אינם עונים תמיד על הצרכים המיוחדים של אזורים שונים במדינה, ובמקומות המרוחקים אף קיימים קשיי קליטה של שידורים אלה. הקמת תחנות מקומיות כמוצא באה לפתור בעיות אלה."
- "בשלב ראשון יופעלו חמש תחנות לשידורי רדיו שמיקומן ייקבע תוך מתן קדימה לאזורים מרוחקים ממרכז הארץ. הפעלתן של חמש תחנות נוספות תהיה טעונה החלטת הממשלה, שתשקול אם טובת הציבור מחייבת הרחבת השידורים. בעל זיכיון לשידורי רדיו יפעיל את תחנת השידור לשידורי רדיו בתוך תחום האזור שנקבע לשידוריו. לשם הבטחתה של רמת קליטה נאותה, תהיה למועצה הסמכות לקבוע בזכיון את עצמת המשדר. מאחר ששידורי הרדיו יהיו אזוריים, הודגש כי על בעל הזכיון לשידורי רדיו לתת בשידוריו ביטוי נאות לנושאים הייחודיים של האזור, לרבות חדשות בענייני היום; כן נקבעה חובתו של בעל הזכיון להעביר את כל שידורי החדשות המשודרים לציבור והניתנים לקליטה מהאוויר".²
25. בהתאם, ניתן למצוא בחוק הסדרה מפורטת של מכלול ההיבטים הנוגעים להפעלת שידורי רדיו אזוריים – לא רק תכליתם אלא גם אופן הפיקוח עליהם והמסגרת המלאה החלה על הפעלתם; ואולם, אין בחוק הרשות השנייה הסדרה מקבילה של מכלול ההיבטים הנוגעים להפעלת שידורי הרדיו הארציים [בג"ץ 1030/99-**חבר-הכנסת חיים אורון נ' יושב-ראש הכנסת חבר-הכנסת דן תיכון** נ(3) 640 (2002) עמ' 668 ("עניין אורון")]. לעומת זאת, הסדרה כזו אינה בנמצא בכל הנוגע לשידורי רדיו ארציים, כאשר ממילא, כלל לא פועלות בישראל נכון להיום תחנות רדיו מסחריות ארציות (אלא, כאמור, רק המשיב 9 וגלי צה"ל, הפועלים מכוח חוק השידור הציבורי).

¹ דברי ההסבר להצעת חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התשמ"ז-1986, ה"ח תשמ"ז מס' 1801 עמ' 4.
² שם, בעמ' 24.

26. כפי שיפורט, הקצאתם של תחומי שידור אזוריים לטובת תחנות אזוריות אמורה להיעשות בשני שלבים בסמכותה של המשיבה 1: אחד – הסדרתם של אזורי שידורי הרדיו האזוריים בכללים סדורים; ושני – הקצאת זיכיונות של אזורי השידור לתחנות באמצעות הליך תחרותי סדור.

2.ג הסדרת זיכיונות לשידורי רדיו אזוריים – בכללים סדורים

27. סעיף 23 לחוק הרשות השנייה – שכותרתו "תפקידי המועצה וסמכויותיה" – קובע בתת סעיף (6) כי המשיבה 1 "תקבע, באישור השר, את האזורים לזכיון לשידורי רדיו כאמור בסעיף 72".
28. בהתאם, סעיף 72 לחוק קובע כי:

"(א) המועצה תעניק זיכיונות להפעלת תחנות אזוריות לשידורי רדיו אזוריים ותקבע בכללים, את חלוקת הארץ לאחד עשר אזוריים לפחות, שבהם יינתנו המישה עשר לפחות, אך לא יותר מעשרים זיכיונות לשידורי רדיו, הכל כפי שתקבע המועצה מזמן לזמן; בקביעת האזורים ובמתן הזיכיונות תפעל המועצה במגמה לקיים שידורי רדיו אזוריים בכל רחבי הארץ, בהתחשב, בין היתר, באפשרות להקצות תדרים, בתנאי התפשטות הגלים, בשיקולים כלכליים, במיגוון סוגי השידורים ואופיים.
(א1) המועצה תעניק רישיונות לשידורי רדיו בכיסוי ארצי, בהתאם לכללים שתקבע לפי סעיף 72ב, ובכפוף לאישור השר לענין אפשרות הקצאת התדרים לפי הוראות פקודת הטלגרף האלחוטי וכמות התדרים שניתן להקצות לשידורים כאמור. [...]
(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות פקודת הטלגרף האלחוטי [...]"

29. ענינו הרואות: המשיבה 1 אמונה על הקצאת תחומי השידור האזוריים והארציים – בהתאם לכללים סדורים; כאשר שידורים אזוריים ושידורים ארציים מוסדרים באופן שונה זה מזה. לענין זה יצוין, כי ניסיון עבר לתקן את הסעיף ולהוסיף למשיבה 1 סמכות – תחת תנאים מסוימים – להרחיב את גבולות אזור הזיכיון שקבעה עבור בעלי זיכיונות לשידור רדיו אזורי – לא צלח.³

30. באשר לכללים של הקצאת תחומי שידור אזוריים (בזיכיון) (תת סעיף א) – "כללי הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (אזורי זכיון לשידורי רדיו), התשנ"ה-1995 ("הכללים")" – מחלקים את הארץ לשלושה עשר אזורי זיכיון, תוך שנקבע בסעיף 3 (ב) לכללים כי "חלוקת הארץ לאזורי זכיון עשויה להשתנות מזמן לזמן ושמות האזורים עשויים להיות מוחלפים, הכל כדי להתאים את החלוקה לתוצאות בפועל של קליטת שידורי רדיו ולהתפתחויות כלכליות וחברתיות שבכל אזור". כלומר: שינוי בהיקף אזורי הזיכיון אינו עניין שנעשה אד-הוק, אלא נעשה במסגרת הכללים שקובעת המשיבה 1.

31. באשר לכללים של הקצאת תחומי שידור ארציים (ברישיון) (תת סעיף א1) – "כללי הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (שידורי תכניות רדיו בידי בעל רישיון), התשס"ו-2006" – קובעים שורה של הוראות, לרבות לענין אופי המשדרים, התאמת תכניות לזמן השידור ועוד.

32. בהתאם לכך גם בכתבי הזיכיון של התחנות האזוריות עצמן, כתוב במפורש כי מקום בו המשיבה 1 רוצה לערוך שינוי בתנאי הזיכיון, לרבות שינוי שטח אזור הזיכיון, עליה לעשות זאת באמצעות תיקון הכללים. ראו למשל סעיף 19.2 מתוך כתב הזיכיון של המשיבה 8:⁴

"המועצה רשאית מדי פעם לשנות תנאי זיכיון זה, לרבות שינוי גבולות ושטח אזור זיכיון זה או שטחי אזורי זיכיון אחרים כפי שיקבעו בכללי המועצה, ולרבות שינוי שיטת הפצת שידורי בעל הזיכיון ומעבר לשידור בשיטה ספרתית, בין מיוזמתה ובין בעקבות בקשת בעל הזיכיון, באופן שיראה לה תואם את טובת הציבור. מבלי לגרוע מסמכות המועצה כאמור, תהא רשאית המועצה, בין היתר במסגרת המכרזים שיתקיימו לתחנות רדיו אזורי בשנת 2008, לתקן את היקף האזור של בעל הזיכיון, וזאת בכפוף לאישור שר התקשורת ותיקון כללי המועצה. למען הסר ספק, אין לראות באמור משום התחייבות, הבטחה או מצג כלשהו כלפי בעל הזיכיון כי המועצה תשקול את הרחבת אזור הזיכיון, או תחליט על הרחבה כאמור".

³ הצעת חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס' 16), התשס"ב-2002; פרוטוקול ישיבת ועדת הכלכלה של הכנסת, 19.6.2001, בעמ' 15.

ראו למשל את דבריו של יו"ר ועדת הכלכלה, חה"כ אברהם פורז, שהתנגד להצעת החוק, בטענה כי הדבר: "יכניס את התחנות לתחרות פנימית אדירה, כי היותר חזקים מביניהם יאכלו את הקטנים, כי מי שיותר חזק יציב משדר נוסף באזור של אחר ויבלע את הקטן. בסוף ייצא לנו שרדיו חיפה למשל משדר מתל-אביב".

⁴ זיכיון לשידורי רדיו לאזור מספר 13 – התיכון, התשס"ט-2008. כאן.

3.ג הקצאת זיכיונות לתחנות – בהליך תחרותי

33. סעיף 32 לחוק הרשות השניה קובע כי :

"(א) לא יקים אדם, לא יפעיל תחנת שידור, ולא יקיים שידורים אלא אם כן קיבל לכך זכיון מאת המועצה.

(ב) בעל זכיון חייב ברשיון לפי פקודת הטלגרף האלחוטי ואינו חייב ברשיון לפי חוק הבזק.
(ג) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על שידורים הניתנים לציבור כדין".

34. סעיף 33 לחוק קובע כי :

"(א) המועצה רשאית להעניק זיכיונות לשידורי רדיו ורישיונות לשידורי רדיו וכן עד למועד המעבר – גם זיכיונות לשידורי טלוויזיה, לפי הוראות חוק זה.

(ב) המועצה רשאית לקבוע בזכיונות לשידורים או ברישיונות לשידורי רדיו תנאים, לרבות תנאים שיש לקיימם לפני שיינתנו הזכיונות או הרישיונות כאמור, וכן לקבוע הוראות והגבלות בכל ענין הנובע מהוראות חוק זה, לרבות בעניינים אלה :

(1) תקנים, מפרטים ולוח זמנים להקמה, לתפעול ולשידור של תחנת שידור והפיקוח ההנדסי על יישומם ;

(2) יחידת השידור העומדת לרשות בעל הזכיון ;

(3) הערבויות שעל בעל הזכיון או בעל הרישיון להמציא לרשות לשם הבטחת מילוי תנאי הזכיון או הרישיון ודרכי מימושם, הכל כפי שתקבע המועצה בכללים ; הכללים לפי פסקה זו טעונים אישור השר [...]

(ד) [1] בעל זכיון לשידורים או בעל רישיון לשידורי רדיו ימלא אחר כל תנאי הזכיון לשידורים או הרישיון לשידורי רדיו כפי שנקבעו בזכיונו או ברישיונו, לפי הענין".

35. ואילו סעיף 38 לחוק – שכותרתו "זיכיון על פי מכרז" – קובע :

"זיכיון לשידורי רדיו ועד למועד המעבר – גם זיכיון לשידורי טלוויזיה, יינתן על פי מכרז פומבי שתפרסם הרשות".

36. כאשר בסעיף 72(ה) לחוק נקבע כי :

"במתן זכיונות ורישיונות וקביעת תנאיהם לפי סעיף זה, וכן בקביעת כללים לפי סעיף 72ב, תפעל המועצה לשם קידום התחרות, ובהתחשב, בין השאר, בכל אלה :

(1) אפשרות הקצאת התדרים וכמותם ;

(2) תנאי התפשטות הגלים ;

(3) שיקולים כלכליים ;

(4) מגוון סוגי השידורים ואפיונם, לרבות אפיונים יחודיים כגון תרבות, שפה או מורשת ;

(5) התאמתו של מבקש הזכיון או הרישיון לשדר שידורי רדיו ;

(6) שיקולים שבטובת הציבור".

37. ענינו הרואות : המשיבה 1 אמונה על הקצאת זיכיונות לתחנות – בהליך תחרותי.

38. ודוק, בעניין אורון נפסק כי ההליך התחרותי בקשר עם הקצאת זיכיונות לתחנות רדיו הוא הכרחי –

עד כדי כך – שבית המשפט העליון מצא לנכון לבטל תיקון חוק שביקש לעקוף אותו.

39. באותו עניין, תיקון לחוק הבזק, התשמ"ב-1982 ("חוק הבזק"), ביקש להעניק באופן אוטומטי זיכיון או

רישיון להפעלת תחנת רדיו למי שהפעיל במשך חמש שנים רצופות תחנה ששידוריה נקלטו במרבית

שטחי ישראל. נפסק, כי שני טעמים עומדים בבסיס הסדרתו של תחום התקשורת בישראל, לרבות

שידורי הרדיו: אחד, טכני – תדרי רדיו הם משאב ציבורי מוגבל ויקר ערך, על כן נדרשים הועדה של

התדרים (קביעת תחום מסוים של תדרים לשימוש מסוים) והקצאתם (מתן אישור למשתמש מסוים) על

מנת שלא לפגוע, בין היתר, בחופש העיסוק [פס' 26-27 :

"עיקר בסיסי בזכות לחופש עיסוק המוגנת בחוק- יסוד : חופש העיסוק הוא חופש התחרות. פגיעה בחופש התחרות על - ידי התערבות בו בדרך של הענקת טובות הנאה לאחד המתחרים בלבד והעדפתו על אחרים, יש בה פגיעה בחופש העיסוק. הכלל, שלפיו בבסיס חופש העיסוק מונח חופש התחרות בין פרטים, אומץ בשורה ארוכה של פסקי-דין... אכן, בריח התיכון של חופש העיסוק הוא עקרון השוויון בין מתחרים. התערבות שלטונית המעניקה לאחד את אשר אינו מוענק לאחר או המצרה את צעדיו של אחד באופן שאינו מוטל על מתחרהו, מתערבת בתחרות חופשית באופן הפוגע בחופש העיסוק... בנסיבות המקרה דן אין כל ספק שהתיקון לחוק פוגע בחופש העיסוק. ספקטרום התדרים לשידור ערוצי רדיו מסחריים-ארציים הוא משאב מוגבל השייך לציבור בכללותו. תפקיד השלטון הוא לשמש נאמן הציבור לצורך שמירה על משאב זה ולניצולו לתועלת הציבור. במסגרת זאת אחראי הוא גם על הקצאתו באופן יעיל והוגן בין אלה המבקשים לנצלו. התיקון לחוק פוגע בחופש התחרות של כלל המתחרים הפוטנציאליים על השימוש במשאב התדרים לשידורי רדיו ארציים, בכך שהוא מעניק זיכיון ורישיון לשידורי רדיו ארציים-פרטיים לגוף משדר העומד בתנאי התיקון לחוק, ללא

מכרז וללא קריטריון חלוקה שוויוני אחר כלשהו. לשון אחרת, הרישיון והזיכיון מוקצים לגופים ספציפיים בלי שניתנה למתחרים נוספים הפועלים בענף שידורי הרדיו כל הזדמנות להתחרות עמם על בסיס שווה".

40. ושני, מהותי – זיכיון לשדר שידור לציבור מעניק לבעל הזיכיון כלי רב עוצמה ונגישות להעברת מסריו לקהל רחב [פס' 18]:

"על-מנת להבטיח כי האינטרס הציבורי יקודם באמצעות הקצאת התדרים למשתמשים השונים, וכן השימוש בהם ייעשה למען הגשמת המטרות שלשמן הוקצו. במסגרת זו היות הספקטרום האלקטרו-מגנטי משאב ציבורי מוגבל יוצר צורך לדאוג לכך כי מרב הדעות וההשקפות יבוטאו באמצעותו וכן שיימנע מונופול בשוק הדעות כתוצאה משליטה הומוגנית בכלי התקשורת. רואים אנו, כי תפקידו של הרגולטור בהקשר זה אינו טכני בלבד אלא מוטל עליו גם לדאוג למימוש עקרונות מהותיים".

41. מכאן, כך נפסק, חובת המכרז [פס' 38]:

"התיקון לחוק אינו כולל חובת מכרז או כל אמצעי אחר האמור לספק הזדמנות שווה למתחרים פוטנציאליים להתמודד על ערוצי הרדיו הארציים. בכך הוא מונע אפשרות שווה למתחרים השונים להיכנס אל תחום העיסוק של שידור שידורי רדיו ארציים. מניעה זו מוחמרת במקרה דנן שבו קיים משאב מוגבל אשר הענקתו לאחד ולא לאחר שלא על בסיס שוויוני חוסמת מהאחר את כניסתו לתחום או למצער מגבילה אותה קשות. תוצאה זו היה ניתן למתן באמצעות קביעת חובת מכרז או קביעת אמות-מידה ענייניות אשר על המתמודדים היה לעמוד בהן. כאשר קיים משאב מוגבל ומספר הגופים המבקשים להשתמש בו הוא רב, השימוש באמצעי של מכרז מעניק הזדמנות שווה לכל המתמודדים העומדים בתנאי המכרז להתמודד על ניצולו. שיטת המכרז נועדה להבטיח שוויון בין מתחרים. ודוק, אין המכרז מעניק זכות לעיסוק, שכן אין חובה על עורכי המכרז לספק עיסוק למתמודדים במסגרתו. אולם אמצעי המכרז מקדם את חופש העיסוק בכך שלכל המתמודדים העומדים בתנאי המכרז ניתנת הזדמנות שווה להתחרות על הזכייה בו".

42. כאשר דברים דומים נפסקו בפסק דין אחר שיצא תחת ידיו של בית המשפט העליון לעניין החשיבות של הקצאת תדרי הרדיו בצורה שוויונית [בג"ץ 8938/11 "All For Peace" חברה לתועלת הציבור נ' שר התקשורת (24.2.2015) פס' 27]:

"תפקידו של הרגולטור בתחום התקשורת האלקטרונית איננו מתמצה בהסדרה טכנית גרידא של התחום האלקטרומגנטי. לצד הצורך בהתערבות רגולטורית מיוחדת בתחום ההועדה וההקצאה של תדרים לשידורי רדיו, לנוכח היותו של הספקטרום האלקטרומגנטי משאב ציבורי מוגבל ומצומצם, כאמור – נועדה ההסדרה של תחום זה לשרת גם תכליות מהותיות. בין תכליות אלה ניתן למנות את: קידום חופש הביטוי (לרבות הנגישות לאמצעי התקשורת) וחופש המידע, הבטחת ייצוג תקשורתי פלורליסטי (או: "פלורליזם תקשורתי"), תוך מתן מענה למגזרים ולנושאים אשר אינם זוכים, דרך כלל, לייצוג הולם באמצעי התקשורת, הבטחת רמת השידורים ואיכותם, הגנה על אוכלוסיות רגישות, או בעלי צרכים מיוחדים, הבטחת צורכי הביטחון, שמירה על בטיחות הצרכנים, וכן הגנה על המשטר הדמוקרטי ושמירה על עקרונות יסוד שלו, כגון: חופש העיסוק, זכות הקניין, עקרון השוויון והבטחת התחרות ההוגנת, וזאת אגב תיקונים, לפרקים, של כשלי שוק בתחום".

43. יצוין – ולא במאמר מוסגר – כי בשני העשורים האחרונים תקופות הזיכיון לשידורי רדיו של התחנות האזוריות הוארכו מפעם לפעם (ארבע פעמים בסך הכל ולאחר תיקון החוק בעניין זה ביומה האחרון של הכנסת הקודמת) ללא מכרז באמצעות הוראות שעה הקבועות בסעיף 35 לחוק הרשות השניה.

4.ג. שידורי רדיו – בתחום אזור הזיכיון בלבד

44. סעיף 74 לחוק הרשות השניה – שכותרתו "קיום השידורים באזור" – קובע כך:

- (א) בעל זכיון לשידורי רדיו יפעיל את תחנת השידור ויקיים את שידורי הרדיו וכל פעילות אחרת הכרוכה בכך, באתר שיהיה ממוקם בתוך תחום האזור שנקבע לשידוריו.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), נדרשה, בשל גורמים שאינם בשליטתו של בעל הזיכיון, לרבות גורמים טכנולוגיים, הקמתה של תחנת שידור (בסעיף זה – התחנה) מחוץ לתחום האזור שנקבע לשידוריו של בעל הזיכיון, רשאי השר, בהתייעצות עם המועצה, ובהתחשב, בין השאר, בתנאי התפשטות הגלים, לאשר הקמתה של תחנה כאמור, ובלבד שהתקיימו כל אלה:
 - (1) ניתנה לבעל הזיכיון לשידורי רדיו שבאזור זיכיונו מוצע להקים את התחנה (בסעיף זה – בעל הזיכיון האחר) הזדמנות להשמיע את טענותיו;
 - (2) השר נוכח כי אין בהקמת התחנה כדי לפגוע בקליטת שידוריו של בעל הזיכיון האחר;
 - (3) מטרותה של התחנה היא לשרת את אזור הזיכיון של בעל הזיכיון בלבד;
 - (4) מיקומה של התחנה אינו עולה על 15 קילומטרים מקצה גבול תחום אזור הזיכיון האמור בפסקה (3), או במרחק גדול מזה, אם נוכח השר כי לא ניתן לאתר מיקום לתחנה במרחק האמור".

45. כאשר בדברי ההסבר לסעיף נכתב כי "הנוסח המוצע מאזן בין העקרון שעל פיו אין לחרוג מאזור הזכיון, לבין הצורך ליתן פתרון למצוקות אובייקטיביות, שאינן ניתנות לפתרון במסגרת האזור."⁵
46. עיינו הראות: על בעל זיכיון לשדר בתוך תחום אזור הזיכיון בלבד, ולמשיבה 1 אין סמכות להתיר לו, ודאי לא אד-הוק, להקים תחנה מחוץ לתחום זה אלא בהתקיים תנאים מנויים ובמטרה לשרת את אזור הזיכיון בלבד.
47. דברים אלה יפים ונכונים גם לשעת חירום. חוק הרשות השניה מתייחס באופן פרטני גם למצב חירום, הנה כך נקבע בסעיף 50 לחוק:
- "במקרי חירום או מטעמים של בטחון המדינה רשאית הרשות להורות למורשה לשידורים לשדר הודעות מטעם הממשלה, המשטרה, המטה הכללי של צבא-הגנה לישראל וראש הג"א".
- וכך נקבע בסעיף 109(א) לחוק:
- "הממשלה רשאית, בשל תנאי חירום המחייבים הפקעת תדרי רדיו לצרכים צבאיים, להחליט על התלייה או הגבלה של סמכויות הרשות ושל זיכיונות לשידורים או רישיונות לשידורים, לתקופה שלא תעלה על שלושים ימים; הממשלה רשאית, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, להאריך תקפה של החלטה כאמור לתקופה שתקבע".
48. ועוד, גם בכתבי הזיכיון עצמם, אין בסעיף המתייחס ל"שידורים במקרי חירום" כל התייחסות להרחבת אזור הזיכיון.⁶
49. ושוב עיינו הראות: אין למשיבה 1, אף לא למשיבה 2, כל סמכות ייחודית בשעת חירום, למעט הסמכות להורות לתחנות רדיו לשדר הודעות מטעם המדינה.
50. במאמר מוסגר יצוין, כי על בעל הזיכיון להגיש בקשה למשיבה 3 לקבלת תדרים עבור האזור הגיאוגרפי הרלוונטי בהתאם לסעיף 110 לחוק הרשות השניה, הקובע כי "השר יקצה לפי סמכויותיו בפקודת הטלגרף האלחוטי ובהתאם לאמור בסעיף 85 לחוק השידור הציבורי, תדרי רדיו לשם ביצוע שידורים לפי חוק זה". פרק ה' לפקודת הטלגרף מסדיר את נושא הקצאת התדרים לבעלי הזיכיונות: לפי סעיף 5ד לפקודה "לא ישתמש אדם בתדר רדיו אלא בהתאם להועדת התדר ולפי הקצאה שקיבל מאת ועדת התדרים לפי פרק זה, ובהתאם לדרכי ניצול התדר ואופן השימוש בו, כפי שנקבעו בתנאי ההקצאה ("הקצאת תדרים" מכוח סעיף 1 לפקודה היא "אישור לשימוש בתדר רדיו, לרבות מקום השימוש בו ואיפיון ההספק המשודר"); לפי סעיף 15 לפקודה המשיבה 3 מוסמכת להקצות תדרים ולהגדיר את תנאי ההקצאה לפי שיקולים שונים, בין היתר "צורכי המגזר האזרחי, בכל הנוגע לשימוש בתדרי רדיו, בעת רגיעה ובעת חירום, לרבות צרכים עתידיים בין השאר בהתחשב בהתפתחויות טכנולוגיות; צורכי כוחות הביטחון, בכל הנוגע לשימוש בתדרי רדיו, בעת רגיעה ובעת חירום; מניעת שיבושים והפרעות לפעולתם של מכשירים אלחוטיים הפועלים כדיון"; וכיוצא באלה. סמכויות אלה הן טכניות ונועדו לאפשר לממש את הזיכיון שהוענק בהתאם להוראות חוק הרשות השניה.

5.ג עקרון חוקיות המנהל וכללי המשפט המנהלי

51. להשלמת המסגרת הנורמטיבית – וטרם התשתית הראייתית – נציין כבר כאן כי המשיבה 1 לא יכולה לפעול בניגוד לעקרון חוקיות המנהל או לכללי המשפט המנהלי.
52. על עקרון חוקיות המנהל עמד בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין שיצאו תחת ידיו – והדברים הרי ידועים [בג"ץ 4491/13 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' ממשלת ישראל סז(1) 177 (2014) פס' 16; בג"ץ 5658/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (1.1.2024) פס' 3; בג"ץ 6274/11 דלק נ' שר האוצר (26.11.2012) פס' 11]:

⁵ דברי ההסבר להצעת חוק הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו (תיקון מס' 22) (הקמת תחנת שידור מחוץ לתחום אזור הזכיון), התשס"ד-2004.

⁶ ראו למשל סעיף 34 בזיכיון לשידורי רדיו לאזור מספר 13 – התיכון, התשס"ט-2008. כאן.

"אחד העקרונות החשובים בתורת הפרדת הרשויות, הוא זה המכונה עקרון חוקיות המינהל, ובקיצור עקרון החוקיות [...]. בבסיס העיקרון עומד הכלל, לפיו כל פעולה של רשות מינהלית יכולה להיעשות אך ורק מכוח הסמכה בחקיקה ראשית. במילים אחרות, העיקרון מבוסס על הרעיון הגורס כי אסור לה לרשות המבצעת לעשות את מה שלא הותר לה מפורשות על ידי המחוקק הראשי. פעולה של רשות שלטונית החורגת מדליית אמותיו של החוק המסמיך, לוקה על כן בפגם יסודי של חוסר סמכות";

"מכוח עיקרון החוקיות אין רשות מרשויות המדינה מוסמכת לבצע פעולה כלשהי מבלי שהוענקה לה בחוק סמכות לעשות כן. מתחתית המדרגה, מאחרון הפקידים, ועד לראשי המערכת – כולם כאחד כפופים לעיקרון החוקיות, ולגבי כולם – תהא החלטה בטלה אם ניתנה ללא הסמכה מפורשת בחוק";

"נקודת המוצא הכללית היא במושכלות היסוד של הביקורת השיפוטית, שעליהן ועל הטעמים העומדים בבסיסם למותר להרחיב את הדיבור [...]. בית משפט זה אינו משמש ערכאה המחליטה במקומה של הרשות בעניינים מקצועיים שבתחום סמכותה [...]. ואף אם היה מחליט אחרת לו היה בנעלי הרשות, הוא לא ישנה מהחלטתה כל עוד לא נפל בה פגם במישור החוקיות המקים עילה להתערבות במעשה המינהלי".

53. בדומה, קבעה ההלכה הפסוקה – לא אחת – כי על הרשות המנהלית להפעיל את סמכויותיה בהתאם לכללי המשפט המנהלי, בהם העדר שרירותיות, שקילת כל השיקולים הרלוונטיים ואותם בלבד, סבירות ומידתיות [בג"ץ 8948/22 אילן שיינפלד נ' הכנסת (18.1.2023) פס' 4]. לעניין שיקולים זרים נפסק, כי ישנו קושי להתחקות אחריהם, ודאי אם הם פוליטיים, אך כי ניתן להתגבר על קושי זה בהינתן מכלול של נתונים אובייקטיביים המצביעים על כך [בג"ץ 1745/91 אי.סי.אס. מערכות כבלים ישראל בע"מ נ' המועצה לשידורי כבלים (14.5.1991), פס' 6]. כאשר עניינה של החלטה בהקצאה של משאב ציבורי, כך נפסק, על הרשות המנהלית לנהוג לפי קריטריונים שוויוניים ברורים וגלויים [עע"מ 343/09 הבית הפתוח בירושלים לגאווה וסובלנות נ' עיריית ירושלים סד(2) 1 (2010) פס' 40; בג"ץ 5555/18 ח"כ אכרם חסון ו-11 אח' נ' כנסת ישראל (8.7.2021) פס' 16].

54. עוד נפסק, כי על החלטת הרשות המנהלית להיות מבוססת על תשתית עובדתית מלאה ומספקת, לאחר שנאספו הנתונים הרלוונטיים [בג"ץ 18225-06-25 כרמי גילון ו-37 אח' נ' ממשלת ישראל (14.12.2025), פס' 47]: "בכלל זה, תנאי מינימלי ומקדמי לקבלת כל החלטה מינהלית הוא כי זו תתבסס על תשתית עובדתית מוצקה והולמת [...]. ויודגש, אי עמידה בתנאי זה "מהווה עילה עצמאית להתערבות שיפוטית". [וראו גם: בג"ץ 54321-03-25 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל (21.5.2025), פס' 91].

55. לעניין הסעד – קבע בית המשפט העליון כי הפרת כללי המשפט המנהלי מצדיקה התערבות שיפוטית בהחלטותיה של הרשות, וזאת בהתחשב בדוקטרינת הבטלות היחסית: בטלות החלטה המנהלית, כולה או בחלקה, בהתאם למכלול השיקולים הרלוונטיים ובשים לב לנסיבות [בג"ץ 6976/05 המכללה לחינוך גופני ע"ש זינמן במכון וינגייט בע"מ נ' משרד החינוך, התרבות, המדע והספורט (11.8.2009) פס' 14; דנ"א 4960/18 שולמית זליגמן נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ (4.7.2021) פס' 65; בג"ץ 816/98 הרב ישראל רווח נ' השר לענייני דתות נב(1) 86 (1998) פס' 9; ע"א 1761/02 רשות העתיקות נ' מפעלי תחנות בע"מ ס(4) 545 (2006) פס' 57; בג"ץ 1821/15 דלק קידוחים נ' שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים (25.1.2017) פס' לה].

ד. רקע עובדתי, תשתית ראייתית (ומיצוי הליכים)

56. כפי שיפורט מטה, המשיבה 1 פעלה שלא בהתאם לסמכויותיה, כפי שתוארו במסגרת הנורמטיבית, בניגוד לעקרון חוקיות המנהל ולכללי המשפט המנהלי.

1. ד "עם כלביא" (יוני 2025): המשיבה 1 מרחיבה בלא סמכות את תחום אזורי השידור של המשיבות 5-8

57. סמוך לאחר פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", ביום 30.11.2023, פרסם המשיב 4 את תזכיר חרבות ברזל. במסגרת התזכיר ביקש המשיב 4 לאפשר לבעלי הזיכיונות לשידורי רדיו אזוריים המעוניינים בכך

להרחיב את קליטת שידוריהם מחוץ לאזורי הזיכיון, ללא הגבלה, עד כדי הפיכתם לשידורי רדיו ארציים. זאת, נוכח תרחיש לפיו הציבור יידרש לשהות במקלטים זמן ממושך ללא יכולת לקבל התרעות של פיקוד העורף באמצעות מרבית הפלטפורמות הקיימות היום (לרבות פגיעה בשידורי האינטרנט והטלוויזיה לצורך האזנה לשידורי רדיו). לפיכך, נקבע כי כל בעל זיכיון לשידורי רדיו אזורי שיגיש בקשה, שתאושר על ידי השר מטעמים של ביטחון המדינה הנדרשים נוכח הנסיבות, בהסכמת נציג מערכת הביטחון ותוך היוועצות עם המשיבה 1, יוכל לשדר באזורים נוספים (ובתנאי שישדר את ההתרעות של פיקוד העורף באזור הזיכיון שלו ומחוץ לאזור הזיכיון).

[העתק תזכיר חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים), התשפ"ד–2023 מצורף ומסומן כנספח 1]

58. ואולם – התזכיר לא הבשיל לכדי הצעת חוק – ולא בכדי. גורמים רבים התנגדו למהלך, כגון רשות התחרות, שהבהירה כי "האפשרות להקצאת רישיונות שידור מוגבלת על פי היצע התדרים המאפשרים שידור, שהוא משאב ציבורי מוגבל. משכך, דרך המלך להקצאת משאב זה היא באמצעות מכרז פתוח אשר יאפשר לכל המעוניין, בכפוף לעמידה בתנאי סף שנדרשים, להשתתף. הקצאת משאב ציבורי מוגבל שלא בדרך של מכרז פתוח עלולה להביא לפגיעה תחרותית, הן בנוגע לתחרות בתוך תהליכי המכרז והן בנוגע לתחרות שתתקיים בתחום שידורי הרדיו".

[העתק חוות דעת רשות התחרות מיום 14.12.2023 מצורף ומסומן כנספח 2]

59. כבר באותו שלב הגיבו העותרים לתזכיר החוק, תוך שהצביעו על מספר בעיות: תכלית לא משכנעת המערבבת בין קליטת התרעות של פיקוד העורף במקלטים הציבוריים לבין רצון לאפשר לציבור שחפץ בכך להמשיך להאזין לתחנה לפי העדפותיו; פגיעה בשוויון ובהליך התחרותי התקין להקצאת משאבי ציבור; שיבושים וחפיפה בין תדרים שונים של תחנות שונות; וכיוצא באלה.

[העתק עמדת העותר 1 מיום 10.12.2023 והעתק עמדת העותרת 2 מיום 05.12.2023 מצורפים ומסומנים כנספח 3]

60. כאמור, תזכיר חוק זה לא הבשיל לכדי חוק שהושלמה חקיקתו.

61. ביום 17.6.2025, על רקע המצב הביטחוני ששרר באותה עת במסגרת מבצע "עם כלביא", פנה שר התקשורת למשיבה 1 בבקשה לאשר למשיבות 5-8 – תחנות הרדיו: "קול חי", "קול ברמה", "רדיו א-שאמס" ו"רדיו נאס" – להרחיב את תחום שידוריהן מחוץ לאזור הזיכיון שלהן, כך שהפריסה האזורית תהפוך לפריסה ארצית, לתקופה זמנית בשל שעת החירום, בטענה כי יש לכך הצדקה ביטחונית.

[העתק פניית שר התקשורת מיום 17.6.2025, מצורף ומסומן כנספח 4]

62. ביום 19.6.2025 קיימה המשיבה 1 דיון דחוף בבקשתו זו, אז הוצגה בפניה גם עמדת פיקוד העורף שביקש לשקול אף את הרחבת תחום השידורים של המשיבות 7-8 בשבתות, במתכונת של "גל שקט", לטובת הציבור החרדי – עמדה, שבהמשך אותו יום הודיע פיקוד העורף כי הוא מבקש לשקול אותה מחדש.

63. במסגרת הדיון הדחוף שמעה המשיבה 1 את נציג המשיב 4, מר מימון שמילה (המכהן כיו"ר המשיבה 3), שטען כי "הגל השקט" שמשדרת בפריסה ארצית תחנת "כאן מורשת" (של המשיב 9) אינו נותן מענה מספק לציבור החרדי, לכן יש לקבל את בקשתו של השר ולהרחיב את תחום השידורים לא רק בשבתות אלא לאורך כל ימות השבוע.

64. מנגד, שמעה המשיבה 1 באותו דיון גם את היועץ המשפטי של המשיבה 2, שהבהיר כי אין למשיבה 1 סמכות לקבל החלטה בעניין הרחבת תחום אזורי השידור לפריסה ארצית; וציין פגמים נוספים היורדים לשורש ההליך, בהם העדר תשתית עובדתית מספקת, לרבות בכל הנוגע להרחבת תחום השידורים בכל ימות השבוע ולא רק בשבת (בהתאם לעמדתו הראשונה של פיקוד העורף), וכן העדר זכות טיעון ליתר התחנות העלולות להיפגע מן החלטה. בדומה, התנגדה גם מנכ"לית המשיבה 2

להחלטה המסתמנת, הן נוכח עמדת היועץ המשפטי כאמור, והן נוכח העדר התשתית העובדתית והפגיעה בהליך ההקצאה השוויוני.

65. **אף על פי כן, בתום הדיון החליטה המשיבה 1 להתעלם מהעמדה המשפטית שהוצגה לה, לפעול בלא סמכות, ואף מבלי להתיימר להצביע על כל סמכות, והיא התירה למשיבות 7-8 לשדר מחוץ לתחום אזורי הזיכיון שלהן עד לסיום המבצע או למשך 30 ימים, לפי המוקדם מביניהם.**⁷ בתוך כך נקבע כי היתר דומה יינתן למשיבות 5-6 בכפוף להתייחסות מפיקוד העורף.

[העתק החלטת המשיבה 1 מיום 19.6.2025 מצורף ומסומן כנספח 5]

66. **אכן, לאחר אישור ההחלטה, החלו המשיבות 5-8, או לפחות חלקן, לשדר בפריסה החורגת מאזורי הזיכיון שנקבעו להן מלכתחילה.**

67. **ביום 22.6.2025 הציג היועץ המשפטי של המשיבה 2 חוות דעת מפורטת בכתב, ששבה על עיקרי הדברים שהציג בפני המשיבה 1 בדיון, ובראשם העמדה לפיה החלטת המשיבה 1 התקבלה בחוסר סמכות, ומשכך לא ניתן לפעול על פיה :**

"החלטת המועצה התקבלה בחוסר סמכות ונפלו בה פגמים מהותיים היורדים לשורש ההליך [...]. יודגש כי לא ניתן להסתמך על החלטת המועצה ולא ניתן לפעול על פיה [...]. אין באותם קשיים נטענים כדי להצדיק היתר להרחבת השידורים לכל ימות השבוע ללא כל קשר למתכונת הגל השקט. כאמור, בכל מקרה צורך ביטחוני שכזה, גם אם היה מוצג, אין בו כדי להתגבר על העדר הסמכות של המועצה".

68. **עוד צוין בחוות הדעת כי משמעות ההחלטה בפועל היא הפיכת תחנות רדיו אזוריות לתחנות בעלות כיסוי רחב הדומה לכיסוי ארצי – מהלך המעורר קושי משפטי משמעותי וסוטה מעיקרון שידורי הרדיו האזורי העומד בבסיס החוק. דומה אף כי מתן היתר לשידורים ארציים, מתאפשר בהתאם להוראות חוק הרשות השנייה רק מכח הוראות סעיף 72(א1) ורק במתכונת של רישיון וזאת לאחר הליך סדור בהתאם לכללים שייקבעו. אם כך, לא ניתן באמצעות שינוי תנאי הזיכיון האזורי, להעניק בפועל, זכות או היתר לשידורים ארציים החורגים מגבולות איזור הזיכיון שנקבע, באופן זמני או קבוע.**

[העתק חוות דעת יועמ"ש המשיבה 2 מיום 22.6.2025 מצורף כנספח 6]

69. **בין לבין, פנו העותרים למשיבות 1-2 מספר פעמים והתריעו כי ההחלטה התקבלה בניגוד לחוק. כך, במכתב מיום 19.6.2025 הביע העותר 1 התנגדות נחרצת למהלך, וטען כי חוק הרשות השנייה, בפרט סעיף 74 לחוק הרשות השנייה, לא מקנה למשיבה 1 סמכות לאשר הרחבת תחום אזור זיכיון, וכי כל שינוי כזה מחייב תיקון חקיקה ראשי או הליך תחרותי חדש; כי מתן היתר לשידור מחוץ לתחום אזורי הזיכיון מהווה עקיפה של מנגנוני ההקצאה הקבועים בדין ושל עקרונות השוויון, השקיפות והתחרות; וכי מדובר בצעד המעניק הטבה מהותית לגופים פרטיים בעלי אינטרסים מסחריים מובהקים תחת כסות של צורך ביטחוני, וזאת מבלי שהוצגה מפת תדרים עדכנית או בחינה מקצועית של השיבושים שייגרמו לתחנות אחרות.**

[העתק מכתב העותר 1 מיום 19.6.2025 מצורף ומסומן כנספח 7]

70. **בהמשך, במכתבים מיום 22.6.2025 שנשלחו הן מטעם העותר 1 והן מטעם העותרת 2, שבו העותרים ודרשו את ביטול ההחלטה, תוך שהם מדגישים כי היא ניתנה בניגוד לעקרון חוקיות המינהל האוסר על הרשות לפעול ללא הסמכה מפורשת בחוק, כפי שצינו במפורש יועמ"ש ומנכ"לית המשיבה 2; כי ההחלטה התקבלה בהליך חפז, ללא פרסום כראוי וללא מתן זכות טיעון לתחנות רדיו אחרות שעלולות להיפגע מהמהלך; וכי השימוש בנימוק הביטחוני לצורך מתן ההיתר הוא תמוה, שכן התרעות פיקוד העורף הן ממילא מקומיות וממוקדות, ודווקא הרחבת אזורי השידור עלולה לפגוע באפקטיביות שלהן ולזרוע בלבול בקרב הציבור.**

[העתקי מכתביהם של העותרים 1-2 מיום 22.6.2025 מצורפים ומסומנים כנספח 8]

⁷ הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, פרוטוקול ישיבת מועצה מס' 79 מתאריך 19.06.2025. [כאן](#)

71. במכתב נוסף שנשלח למשיבים 1-2 מטעם העותר 1, מיום 24.06.2025, בסמוך להכרזה על הפסקת האש, הוא שב ודרש את ביטול ההחלטה לאלתר. נטען, כי עם סיום הלחימה, פקעה גם ה"הצדקה הביטחונית" הדחוקה ששימשה בסיס להחלטה, ועל כן אין עוד כל עילה להמשך הפגיעה בעקרון השוויון ובחוק; כי ההחלטה בפועל חרגה משמעותית מהצורך המקורי של הפעלת "גל שקט" שכן היא התירה לתחנות לשדר ללא מגבלה תכנים מסחריים ופרסומות בכל ימות השבוע; כי המהלך נעשה ללא שיתוף גורמים רלוונטיים שעלולים להיפגע; וכי הרחבת אזורי שידור כזו כבר נדחתה בעבר על ידי הדרגים המקצועיים – מה שמעיד על כך שנעשה שימוש במצב החירום כדי לקבוע עובדות מוגמרות בשטח – בניגוד לדין.

[העתק מכתב העותר 1 מיום 24.6.2025 מצורף ומסומן כנספח 9]

72. לפניות העותרים התווספה פנייה מטעם המשיב 9, שהתנגד גם הוא להחלטה שהתקבלה וביקש לקבל לגביה מידע, תוך שהצביע על הקשיים שעלו ממנה ואף ביקש לממש את זכות הטיעון שלו ולהישמע בפני המשיבה 1.

73. סיכומו של דבר, ביום 30.6.2025 הודיע יו"ר מועצת הרשות השנייה על סיום תוקף ההיתר שניתן, עם סיום מצב החירום שהוכרז ובשים לב להחלטת מועצת הרשות מיום 19.6.2025.

[העתק מכתב יו"ר המשיבה 1 לעותרת 2 מיום 30.6.2025 מצורף ומסומן כנספח 10]

74. ביום 8.7.2025, לאחר שהמצב המיוחד בעורף הסתיים וההחלטה המקורית פקעה, התקיים דיון בכנסת בוועדה המיוחדת לצמצום פערים חברתיים בפריפריה בנושא "היעדר שירותי רדיו בעתות חירום בפריפריה לחברה החרדית והערבית". במכתב מפורט ששלח העותר 1 לקראת הדיון הובהר, כי למרות החשיבות שבהנגשת התרעות מצילות חיים לכלל המגזרים, דומה כי המהלך של הרחבת תחום אזורי הזיכיון מהווה ניצול של מצב המלחמה לצורך קידום מהלך רגולטורי פסול ושנוי במחלוקת. עוד הודגש, כי מודל הרדיו האזורי הוא דווקא המענה הנכון לחירום, שכן התרעות פיקוד העורף הן ממוקדות אזור, ושידור ארצי של תחנה אזורית עלול ליצור בלבול ומסוכנות בקרב הציבור. כן נטען כי הקצאת משאב ציבורי מוגבל כמו תדרי רדיו חייבת להיעשות בהליך תחרותי ושוויוני על פי חוק, ולא בדרך של קביעת עובדות מוגמרות בחירום.

[העתק מכתב העותר 1 מיום 7.7.2025 מצורף ומסומן כנספח 11]

75. בדיון שנערך בכנסת, שבו נכחו נציגי העותר 1, נכחו גם נציג המשיב 4, גורמים ביטחוניים, נציגות מטעם המשיבה 2, וכן נציגים מטעם תחנות רדיו שונות, בהן מנכ"ל המשיבה 8. במהלך הדיון הועלתה טענה כי בהעדר אפשרות להרחיב את תחום אזורי הזיכיון, חלק מהציבור – בעיקר ציבור חרדי בצפון – לא מקבל התרעות בזמן אמת. מנגד נשמעה טענה מצד תחנות רדיו אזוריות, לפיה הרחבת השידורים פוגעת במודל הרדיו האזורי, וכי התחנות שקיבלו היתר לחרוג מאזור הזיכיון מרוויחות מהרחבת הפעילות המסחרית שלהן. לא זו אף זו, נציגים מטעם תחנות רדיו שונות טענו כי ישנם פתרונות במסגרת החוק, שמאפשרים לפצל את השידורים במסגרת אזור הזיכיון עצמו, כך שיתאפשר, במקביל לשידורים הרגילים, לשדר תוכן שמתאים לאורחות החיים של הציבור החרדי והציבור הערבי ולהשמיע התרעות פיקוד העורף, כמבוקש. כך למשל טענה לילך נגיד, מנכ"לית רדיו דרום:

"משרד התקשורת מקדם פעילות חד צדדית ללא שיח משותף. בדרום יש פתרון מיידי, כמו שאמרתי, ולכן אפשר לקבוע גם פתרון מיידי וגם פתרון קבוע. במקום להרחיב שידורים לתחנות אחרות יש חוק שמאפשר פיצול שידורים. במידה ואתם מניחים שיש צורך להרחיב את השידורים למגזר כלשהו, אנחנו נעשה זאת באזור הזיכיון שלנו"; "העמדת ציוד שידור לכיסוי אזור היא פעולה יקרה. ההנחה שזכיינים של אזורים אחרים ישקיעו הון הנדרש להעמדת המשדרים רק כדי להפעילם במצב חירום וזאת לצורך ציבורי ולא לצורך עסקי שלהם היא מיתממת. אם תתקבל החלטה לאפשר לזכייניות האלה להציב משדרים באזור הפריפריה הן צפויות לעשות שימוש במשדרים למטרות עסקיות תוך פגיעה במודל העסקי של התחנות האזוריות".

76. כן עלה לדיון תא"ל לירון דונל, רמ"ט פיקוד העורף במשרד הביטחון, והסביר כי פיקוד העורף יודע להנגיש את אותה התרעה בין אם מדובר בתחנה אזורית ובין אם מדובר בתחנה ארצית:

"אני כן רוצה להגיד בהקשר הזה שאנחנו עומדים מאחורי האמירה שלנו שיש פער מסוים בהעברת ההנחיות המקדימות לאוכלוסייה החרדית, בדגש כיום על הצפון. פיקוד העורף לא לוקח חלק בתוך השיח הקודם שניהלתם בו. ככל שיהיו תחנות רדיו, בין אם ארציות, בין אם מקומיות, בצפון, אנחנו נדע להנגיש את אותה התרעה. איך זה יהיה, באיזה דרך זה יהיה זה לא עניין פיקוד העורף. היכולת קיימת לפיקוד העורף להנגיש אות התרעה לכל רדיו. הטכנולוגיה מוכרת. לכן ככל שיהיו שם אז נוכל לעשות את זה".

[העתק פרוטוקול הדיון מיום 8.7.2025 מצורף ומסומן כנספח 12]

2.ד "שאגת הארי" (מרץ 2026): המשיבה 1 פועלת פעם נוספת בלא סמכות

77. בחודש מרץ 2026, במהלך מבצע "שאגת הארי", החליטה המשיבה 1 לשחזר את המהלך שביצעה חודשים ספורים קודם לכן, אף שמדובר בהחלטה החורגת מגדרי סמכותה.

78. ביום 1.3.2026 התכנסה המשיבה 1 לישיבה מיוחדת – שוב, בעקבות פנייה של שר התקשורת – ואישרה בשנית את הרחבת תחום אזורי הזיכיון של המשיבות 5-8, הלכה למעשה, לפריסה ארצית. כפי שעולה מנוסח ההחלטה עצמה, המשיבה 1 הייתה מודעת היטב לכך שזו מנוגדת לדיון, שכן במהלך הדיון הוצגה בפני חברי המשיבה 1 עמדתו המפורשת של היועץ המשפטי של המשיבה 2, שהתריע כי מדובר בהחלטה הניתנת בחוסר סמכות, אשר יש מניעה משפטית לקבלה.

[העתק החלטת המשיבה 1 מיום 1.3.2026 מצורף ומסומן כנספח 13]

79. ביום 3.3.2026 שלחו העותרים פנייה מקדמית דחופה למשיבים 1-2, בה דרשו את ביטול ההחלטה לאלתר. שוב נטען, כי ההחלטה אינה חוקית, חסרת סמכות וחוזרת על הכשלים החמורים שעליהם התריעו העותרים כבר ביוני 2025; וכן כי מתן ההיתר נעשה ללא מכרז, ללא דיון ציבורי, ובהיעדר כל הצדקה ביטחונית המגובה בתשתית עובדתית.

[העתק מכתב העותרים מיום 3.3.2026 מצורף ומסומן כנספח 14]

80. ביום 5.3.2026 שלחו העותרים פנייה גם למשיבה 3, לאחר שנודע כי זו אישרה את הגברת עוצמת התדרים של התחנות. במכתב התבקש כי יוצגו לעותרים התשתית המקצועית והפרוטוקולים שעליהם נשענה המשיבה 3, תוך הדגשה כי מדובר בהחלטה שהוועדה קיבלה אף שידעה כי קיימת מניעה משפטית להסתמך על החלטת המשיבה 1.

[העתק מכתב העותרים מיום 5.3.2026 מצורף ומסומן כנספח 15]

81. ביום 12.3.2026 התקבלה תשובה מאת המשיבה 1, המאשרת כי היא התכנסה בעקבות פניות שקיבלה מלשכת שר התקשורת (בכתב ובעל פה). בתשובה צוין כי המשיבה 1 שמעה את מר מימון שמילה, נציג המשיב 4, וכי ההחלטה התקבלה נוכח שעת החירום ובשל "חשש לפגיעה בחיי אדם", וזאת בניגוד לעמדת היועץ המשפטי של המשיבה 2, אשר הצביע על חוסר סמכות ומניעה משפטית.

[העתק מכתב המשיבה 1 מיום 12.3.2026 מצורף ומסומן כנספח 16]

ה. מן הכלל אל הפרט

ה.1 החלטתה של המשיבה 1 התקבלה בהיעדר סמכות בניגוד לעקרון חוקיות המנהל

82. על רקע התשתית הנורמטיבית והעובדתית שפורטה מעלה, המסקנה ברורה: החלטתה של המשיבה 1 להתיר למשיבות 5-8 לשדר מחוץ לתחום אזורי הזיכיון שנקבעו להן, הלכה למעשה בפריסה ארצית, וללא קיום הליך מכרזי, התקבלה בהיעדר סמכות ובניגוד לעיקרון חוקיות המנהל, משאין בחוק מקור הסמכה מפורש המאפשר לה לעשות כן. מסקנה זו עולה במפורש גם מעמדתו של היועץ המשפטי של המשיבה 2, אשר הוצגה בפני המשיבה 1 בזמן אמת, הן במסגרת מבצע "עם כלביא" והן במסגרת מבצע "שאגת הארי", לפיה מדובר בהחלטה שניתנה בחוסר סמכות ויש מניעה משפטית לקבלה.

83. **ראשית**, בהתאם לסעיפים 23(6) ו-72(א) לחוק הרשות השניה, קביעת אזורי הזיכיון של תחנות הרדיו האזוריות צריכה להיעשות על ידי המשיבה 1 **בכללים** ולא בכל דרך אחרת, ודאי שלא בהחלטה אד הוק. כפי שהובהר, אזורי השידור של התחנות האזוריות הם תוצר של הסדרה כללית ושיטתית, המעוגנת בחוק הרשות השניה, בכללים ובכתבי הזיכיון עצמם. חיזוק נוסף לכך מצוי בעצם פרסומו של תזכיר חרבות ברזל על ידי המשיב 4, אשר ביקש להסדיר בחקיקה ראשית אפשרות להרחבת שידורים אזוריים מעבר לאזור הזיכיון. עצם קידומו של תיקון חקיקה ייעודי מלמד כי הדין הקיים לא הקנה סמכות לבצע מהלך כזה בהחלטה מנהלית בלבד. מכאן, שהמשיבה 1 אינה מוסמכת לשנות, ולו באופן זמני, את גבולות אזורי הזיכיון של תחנות שידור אזוריות, מחוץ למסגרת הכללים.
84. הדברים מקבלים משנה תוקף מקום שבו ההחלטה אינה משנה רק את תחום הפעלת הזיכיון במובן הטכני, אלא את מהות הזכות שהוענקה. כאמור, המשיבות 5-8 הן תחנות אזוריות, אשר הזיכיון שניתן להן מוגבל לשידור בתחום מוגדר. **ואולם, ההחלטה מושא העתירה מתירה להן, דה פקטו, לשדר בפריסה ארצית, ללא רישיון מתאים.** בכך, החלטה זו חותרת תחת החלוקה המהותית שביקש לבצע המחוקק בין שידורי רדיו אזוריים לבין שידורי רדיו בפריסה ארצית, ועוקפת את ההסדר הקבוע בסעיף 72(א1) לחוק הרשות השניה, שלפיו שידורים כאמור יכולים להינתן רק במסגרת רישיון ובהתאם לכללים שייקבעו לכך.
85. זאת ועוד, ההחלטה להרחיב את אזורי הזיכיון מהווה, הלכה למעשה, יצירת זכות חדשה – זכות לשידורים בפריסה ארצית – הנבדלת מהותית מזיכיון אזורי תחום. הקצאת זכות כאמור, הנוגעת למשאב ציבורי מוגבל, מחייבת קיום הליך תחרותי ושוויוני, ובראשו מכרז פומבי, בהתאם להוראות סעיף 38 לחוק הרשות השניה, ובהתאם להלכה שנקבעה **בעניין אורון**, אשר הדגישה כי הקצאת תדרים ללא הליך תחרותי פוגעת בחופש התחרות ובשוויון בין מתחרים. **משכך, החלטת המשיבה 1 שהקצתה בפועל זכות כאמור בלא מכרז, נעדרת סמכות גם מטעם זה.**
86. **שנית**, גם סעיף 74 לחוק הרשות השניה, המתייחס להקמת תחנת שידור מחוץ לתחום אזורי הזיכיון, לא יכול לשמש מקור סמכות להחלטה אלא להיפך. **מדובר בחריג מצומצם, המלמד כי המחוקק ביקש לאפשר שידור מחוץ לתחום אזורי הזיכיון רק בנסיבות מאוד מסוימות של "מצוקה אובייקטיבית" ותחת שורת תנאים מצטברים, ובכלל זה כי "מטרתה של התחנה היא לשרת את אזורי הזיכיון של בעל הזיכיון בלבד" – בשונה מענייננו.** ועוד, גם יתר התנאים לא מתקיימים, שכן לא ניתנה זכות טיעון לבעלי זיכיונות אחרים העלולים להיפגע מן ההחלטה ולא הונחה תשתית המלמדת כי אין בהרחבת השידורים כדי לפגוע בקליטת שידוריהם של אחרים.
87. **שלישית**, גם הוראות החוק העוסקות במצב חירום, וכן כתבי הזיכיון עצמם, אינם מקנים למשיבה 1 את הסמכות לקבל את ההחלטה האמורה. סעיף 50 לחוק הרשות השניה מסמיך את המשיבה 2 להורות למורשה לשידורים לשדר הודעות מטעם המדינה במקרי חירום או מטעמי ביטחון המדינה. סעיף 109(א) אף קובע כי בתנאי חירום מסוימים הממשלה רשאית להתלות או להגביל סמכויות של המשיבה 2 ושל זיכיונות ורישיונות לשידורים. הנה כי כן, המחוקק קבע הסדרים ייעודיים ומפורשים למצב חירום, אך לא כלל בהם סמכות כאמור להרחיב את תחום אזורי הזיכיון של תחנות רדיו אזוריות, ומכאן כי המשיבה 1 לא מוסמכת ליטול לעצמה סמכות כאמור, אף לא במצב חירום.
88. **רביעית**, גם הסמכויות המסורות למשיבה 3 מכוח פקודת הטלגרף אינן משנות מסקנה זו. סמכותה של המשיבה 3 להקצות תדרים, לקבוע מאפייני שידור טכניים ולהתחשב בצרכי השימוש בתדרים בעת רגיעה ובעת חירום, היא סמכות טכנית במהותה. תכליתה לאפשר את מימוש הזיכיון ולא לשנות את תחומי פריסתו. **כלומר, המשיבה 3 לא יכולה, באמצעות החלטה טכנית לכאורה בדבר עוצמת תדר או מאפייני שידור, להכשיר מהלך שהמשיבה 1 עצמה אינה מוסמכת לאשר.**

89. הנה כי כן, משהחלטת המשיבה 1 אינה נשענת על כל מקור חוקי מסמך, ומשהיא חורגת מסמכותה בשני שלבי ההסדרה – הן בקביעת אזורי השידור והן בהקצאת הזיכיונות בלא הליך תחרותי כנדרש – הרי שבנסיבות אלה יש לראותה כהחלטה שהתקבלה בהעדר סמכות ודינה בטלות. מסקנה זו מתחדדת נוכח העובדה כי אין מדובר בהחלטה חד פעמית, אלא במהלך שחזר על עצמו פעם נוספת בחודש מרץ 2026, חרף עמדת יועמ"ש המשיבה 2 והכשלים שהועלו כבר במסגרת מבצע "עם כלביא".

ה.2 החלטתה של המשיבה 1 התקבלה בניגוד לכללי המשפט המנהלי

90. לצד העדר הסמכות, ההחלטה מושא העתירה לוקה בפגמים מהותיים נוספים, המצדיקים אף הם את בטלותה. כפי שפורט במסגרת הנורמטיבית, על רשות מנהלית להפעיל את סמכויותיה על יסוד שיקולים ענייניים בלבד, לאחר גיבוש תשתית עובדתית מלאה ומספקת, ותוך שמירה על עקרון השוויון, בפרט כאשר מדובר בהקצאת משאב ציבורי מוגבל. בענייננו, תנאים אלה אינם מתקיימים.

91. ראשית, מכלול נסיבות קבלת ההחלטה מעורר חשש ממשי כי לא נשקלו במסגרתה אך ורק שיקולים ענייניים. ההחלטה התקבלה בעקבות פניות חוזרות ונשנות מצד שר התקשורת והמשיב 4, בכתב ובעל פה, תוך פרק זמן קצר ביותר, מבלי שנערך הליך סדור לבחינת הבקשה והשלכותיה. זאת ועוד, בפני המשיבה 1 הוצגה עמדה משפטית מפורשת של יועמ"ש המשיבה 2, אשר הבהיר כי מדובר בהחלטה נעדרת סמכות שיש מניעה משפטית לקבלה. ואולם, המשיבה 1 בחרה להתעלם מעמדה זו ולקבל את ההחלטה חרף האמור.

92. חשש זה מתחזק נוכח הרקע שקדם לקבלת ההחלטה. כבר עם כניסתו לתפקיד, הצהיר שר התקשורת כי בכוונתו לקדם מהלך להפיכת התחנות האזוריות לתחנות בפריסה ארצית⁸. ואכן, סמוך לאחר פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", פרסם המשיב 4 תזכיר חוק שביקש להסדיר מהלך זה במפורש בחקיקה ראשית. תזכיר זה לא הבשיל לכדי חקיקה, בין היתר נוכח התנגדותם של גורמי המקצוע, ובהם רשות התחרות, שהצביעה על הפגיעה הצפויה בתחרות ובשוויון בהקצאת משאב ציבורי מוגבל. חרף זאת, קידם המשיב 4 – באמצעות פניותיו למשיבה 1 – מהלך אשר תכליתו זהה במהותה לתכלית התזכיר, רק באמצעות החלטה מנהלית, תוך ניצול מצב החירום לקביעת עובדות בשטח, בניגוד לדין.

93. זאת ועוד, בדיון שנערך בכנסת בעניין זה ביום 8.7.2025, לאחר תום מבצע "עם כלביא", עלה כי קיימות חלופות אפקטיביות במסגרת הדין הקיים, וכי לפיקוד העורף יש יכולת להנגיש התרעות "לכל רדיו" ללא צורך בהרחבת אזורי הזיכיון. כן הובהר כי הקמת משדרים מחוץ לאזור הזיכיון כרוכה בעלויות משמעותיות, ועל כן ספק אם בעל זיכיון יעשה זאת באופן זמני "לטובת הציבור", מבלי שהדבר יקנה לו יתרון עסקי או כלכלי.

94. כידוע, קיים קושי אינהרנטי להתחקות אחר שיקולים זרים. ואולם בענייננו, די במכלול הנסיבות האובייקטיביות, לרבות: הצהרתו המוקדמת של שר התקשורת, תזכיר החוק שלא הבשיל לכדי חקיקה, דחיפות קבלת ההחלטה, ההתעלמות המפורשת מעמדת היועמ"ש וכן הנתונים שעלו בדיון בכנסת המלמדים על קיומן של חלופות ועל השלכות כלכליות מובהקות של המהלך – כדי לבסס חשש ממשי כי ההחלטה לא נשענה על שיקולים ענייניים בלבד. זאת, שכן לצד השיקול הענייני הנתען – צורך ביטחוני – דומה כי נשקל בפועל גם שיקול זר של מתן הטבה כלכלית לגופים פרטיים מסוימים.

95. שנית, ההחלטה התקבלה בהעדר תשתית עובדתית מספקת, כנדרש בדיון. חרף העובדה שההצדקה המרכזית שניתנה להחלטה היא צורך ביטחוני וחשש לפגיעה בחיי אדם, לא הונחה בפני המשיבה 1 תשתית עובדתית ומקצועית מלאה התומכת בכך. כך, לא הוצגה חוות דעת עדכנית של גורמי הביטחון

⁸ ראו למשל פרסום של המשיב 4 מחודש יולי 2023, שבו נאמר בין היתר: "תכנון יעיל בשימוש בתדרים יוביל להקמת תחנות רדיו חדשות בפריסה ארצית, כך שייצגו את כלל האוכלוסייה. ואתם תוכלו לשמוע כל תחנה, בכל מקום, מכל מקום בארץ". כאן.

הרלוונטיים – בשונה מהמצב במבצע "עם כלביא", ולא הובהר מדוע לא ניתן מענה מספק במסגרת הכלים הקיימים – ובכלל זה שידוריהם של גופי השידור הארציים. העדר התשתית המלאה והעדכנית מתחדד נוכח העובדה שנציג פיקוד העורף הבהיר בדיון בכנסת, כי ככל שיידרשו יש ביכולתם להנגיש את ההתרעות לכלל הציבור, בין אם יורחבו אזורי השידור ובין אם לאו.

96. בנוסף, לא הונחה תשתית מספקת באשר להשלכות ההחלטה מבחינה טכנית, לרבות מפת תדרים עדכנית והסיכונים לשיבוש בקליטת שידוריהם של בעלי זיכיונות אחרים. גם השלכות ההחלטה מבחינת הפגיעה בתחרות מול בעלי הזיכיון האחרים – לא נבחנו. לפיכך, ההחלטה אינה עומדת בדרישה הבסיסית לפיה עליה להישען על תשתית עובדתית מלאה ומספקת, המבוססת על איסוף מכלול הנתונים הרלוונטיים.

97. **שלישית, ההחלטה פוגעת בעיקרון השוויון בהקצאה של משאב ציבורי מוגבל ויקר ערך – תדרי רדיו.** כפי שפורט, סעיף 38 לחוק הרשות השניה קובע כי זיכיון לשידורי רדיו יינתן על פי מכרז פומבי, וסעיף 72(ה) לחוק מחייב את המשיבה 1 לפעול לקידום התחרות ובהתחשב בשיקולים שבטובת הציבור. הוראות אלה מבטאות את העיקרון לפיו הקצאת הזכות להשתמש בתדרי רדיו תעשה על בסיס קריטריונים שוויוניים וגלויים, בהליך תחרותי שוויוני.

98. עיקרון זה הודגש בפסיקת בית המשפט העליון **בעניין אורון**, שם נקבע כי הקצאת תדרים שלא בדרך של מכרז, או בלא קריטריונים שוויוניים, פוגעת בליבת חופש התחרות והשוויון בין מתחרים. בית המשפט עמד על כך שכאשר מדובר במשאב מוגבל, הענקתו לגורם אחד בלא שניתנה לאחרים הזדמנות שווה להתמודד עליו, חוסמת את כניסתם של מתחרים נוספים ופוגעת בציבור.

99. בענייננו, החלטת המשיבה 1 מעניקה למשיבות 5-8 יתרון מהותי על פני יתר התחנות האזוריות – כולן גופים פרטיים הפועלים למטרות רווח – בכך שהיא מאפשרת להן לשדר מחוץ לאזורי הזיכיון שלהן – לרבות בתחומי זיכיון של תחנות אחרות. זאת, מבלי שניתנה ליתר התחנות הזדמנות שווה להתמודד על זכות זו, ובכך פוגעת בשוויון ובחופש התחרות, כמתואר **בעניין אורון**. פגיעה זו מתחדדת בשים לב לשני הטעמים שעמדו בבסיס הלכת אורון: הן במישור הטכני, משהחלטה מקצה שימוש במשאב ציבורי מוגבל – תדרי רדיו – שלא בהליך תחרותי; והן במישור המהותי – משהיא מעניקה לגורמים פרטיים כוח שידור רחב ונגישות לקהל רחב, בלא שניתנה לאחרים אפשרות שווה להתחרות על כך.

100. יתרה מכך, ההחלטה אף פוגעת בגופי השידור הארציים, משהיא מאפשרת לחלק מהתחנות האזוריות לפעול בפריסה ארצית, מבלי שהן נדרשות לעמוד בכללים החלים על שידורים כאמור. לא בכדי במהלך מבצע "עם כלביא" פנה גם המשיב 9 בעניין זה, תוך שהוא מבקש להשמיע את טענותיו בפני המשיבה 1.

101. לכך מתווספת העובדה כי ההחלטה התקבלה מבלי שניתנה זכות טיעון לבעלי זיכיונות אחרים העלולים להיפגע ממנה – חרף העובדה שגם סעיף 74 לחוק, העוסק בחריגה נקודתית מאזור זיכיון, מחייב מתן זכות טיעון בנסיבות דומות.

102. **נוכח כל האמור, מן הדין ומן הצדק להיעתר למבוקש בעתירה זו.**

אלעד מן, עו"ד
רשיון מס' 34720
מנחם בגין 7
בית גיבורים ספרים - קומה 13
טל: 03-4114485 פקס: 03-4114486

א. כהן

מענה כהן, עו"ד

ד"ר עינת סולניק, עו"ד
מ.ר. 55725
I.N.
ד"ר עינת סולניק, עו"ד

תוכן עניינים

מס' עמ'	שם הנספח	מס'
3	העתק תזכיר חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים), התשפ"ד-2023	1
15	העתק חוות דעת רשות התחרות מיום 14.12.2023	2
19	העתק עמדת העותר 1 מיום 10.12.2023 והעתק עמדת העותרת 2 מיום 05.12.2023	3
27	העתק פניית שר התקשורת מיום 17.6.2025	4
30	העתק החלטת המשיבה 1 מיום 19.6.2025	5
32	העתק חוות דעת יועמ"ש המשיבה 2 מיום 22.6.2025	6
38	העתק מכתב העותר 1 מיום 19.6.2025	7
42	העתקי מכתביהם של העותרים 1-2 מיום 22.6.2025	8
48	העתק מכתב העותר 1 מיום 24.6.2025	9
51	העתק מכתב יו"ר המשיבה 1 לעותרת 2 מיום 30.6.2025	10
53	העתק מכתב העותר 1 מיום 7.7.2025	11
57	העתק פרוטוקול הדיון מיום 8.7.2025	12
109	העתק החלטת המשיבה 1 מיום 1.3.2026	13
111	העתק מכתב העותרים מיום 3.3.2026	14
115	העתק מכתב העותרים מיום 5.3.2026	15
118	העתק מכתב המשיבה 1 מיום 12.3.2026	16

נספח 1

העתק תזכיר חוק הרשות השנייה
לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה
חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו
אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים),
התשפ"ד-2023

עמ' 3

תזכיר חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים), התשפ"ד–2023

א. שם החוק המוצע

תזכיר חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים), התשפ"ד–2023.

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

רקע

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה שבמסגרתה חדרו אלפי מחבלים ליישובים בדרום הארץ מהיבשה, מהאוויר ומהים וכן התבצע ירי מסיבי של אלפי רקטות לעבר שטח מדינת ישראל. במתקפת טרור זו נרצחו יותר מ-1,300 אזרחים, לרבות אנשי כוחות הביטחון השונים, ונפצעו אלפים. כמו כן, ישנם נעדרים רבים שטרם אותרו. בנוסף, דווח על מאות אזרחים וחיילים שנחטפו על ידי ארגון הטרור חמאס והועברו לרצועת עזה.

נוכח האירועים האמורים, הכריז שר הביטחון, ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) על מצב מיוחד בעורף ברדיוס של 0-80 ק"מ מרצועת עזה בהתאם לסמכותו לפי סעיף 9ג(ב) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א–1951 (להלן – חוק ההתגוננות האזרחית). בהמשך לכך, שר הביטחון הרחיב את הכרזתו על מצב מיוחד בעורף לשטח המדינה כולה. בהתאם להוראות חוק ההתגוננות האזרחית, הממשלה מאריכה מעת לעת את תקופת תוקפו של הכרזת שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. כמו כן, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה.

חוק ההתגוננות האזרחית מטיל על שירות ההתגוננות האזרחית (אשר סמכויותיו הוקנו לפיקוד העורף) אחריות למתן התרעה לאוכלוסייה האזרחית בעתות חירום ומסמך אותו לפעול למתן מידע לאוכלוסייה האזרחית והכנתה לחירום. מתן התרעות כאמור הוא קריטי, מציל חיים ובעל השפעה על החוסן הלאומי והרציפות התפקודית של המשק באירועי אסון. כדי לממש אחריות זו, פיקוד העורף משתמש במגוון של פלטפורמות שונות לצורך העברת התרעה לאוכלוסייה. כך למשל, פיקוד העורף אחראי למערכות ההתרעה (צופרים) הקיימות כיום שמטרתן מתן התרעה לאוכלוסייה. לצופרים מצטרפים אמצעי התרעה משלימים, וביניהם התרעות בערוצי הטלוויזיה, בערוצי הרדיו הארציים והאזוריים, הפעלת "גל שקט" על גבי ערוצי הרדיו ועל גבי מערך עידן פלוס וכן התרעות באמצעות יישומון של פיקוד העורף.

לנוכח המשמעות הנגזרות מתרחיש הייחוס המתוארות במסמך "קווי מתאר למערכה ממושכת – משמעותיות למשק" מיום 30 באוקטובר 2023 שהכינה רשות חירום לאומית (רח"ל) ושאושר על ידי שר הביטחון, ייתכן שהציבור יידרש לשהות במקלטים לפרקי זמן ארוכים ברצף או לסירוגין, וייתכן שלציבור זה לא תהיה יכולת לקבל התרעות של פיקוד העורף באמצעות מרבית הפלטפורמות האמורות לעיל, ובכלל זה היעדר יכולת לקלוט שידורים של חלק מהתחנות האזוריות והארציות באזורם.

בימי שגרה יכול כל אדם להאזין באמצעות אינטרנט (נייח או נייד) או טלוויזיה לתחנות רדיו לפי העדפתו. לנוכח תרחיש הייחוס כאמור, במידה ויתממש והציבור יידרש לשהות במקלטים, קיים חשש כי גם שידורי האינטרנט והטלוויזיה לצורך האזנה לשידורי רדיו כאמור - ייפגעו. בעלי הזיכיון לשידורי רדיו לפי חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 (להלן – החוק, חוק הרשות השנייה), משדרים שידורי רדיו אזוריים באזורי הזיכיון שלהם (להלן – הרדיו האזורי). לבעלי הזיכיונות האלו יש אפשרות כיום לשדר התרעות מטעם פיקוד העורף, שמבוצעות באופן סלקטיבי לפי אזור הזיכיון הרלוונטי ובהתאם למיקום תחנת השידור של הרדיו האזורי.

עיקרי החוק המוצע

לנוכח כל זאת, ולמשך שנה מיום פרסום חוק זה או עד התקופה שבה מתקיימים במצורף הן ההכרזה על מצב מיוחד בעורף שניתנה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), והן פעולות צבאיות משמעותיות שעליהן החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לפי סעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה, והודיעה לגביהם לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ג בתשרי התשפ"ד (8 באוקטובר 2023), לפי המוקדם שבהם – ורק לתקופה זו, מוצע לאפשר לכל בעלי הזיכיונות לשידורי רדיו (כהגדרתם בחוק) המעוניינים בכך להרחיב את קליטת שידוריהם מחוץ לאזורי זיכיונם ללא הגבלה, עד כדי שידור בכל הארץ (להלן – שידורי הרדיו המורחבים). כל זאת על חשבונם, ובתנאי שישרדו את ההתרעות של פיקוד העורף באזור הזיכיון שלהם וכן מחוץ לאזור זיכיונם בהתאם לאישור. זאת לאחר שתינתן לכל בעלי הזיכיונות הזדמנות להגיש בקשה לאישור כאמור.

כך, תיווצר יתירות של משדרים לשידורי רדיו באמצעות פיזור רחב של משדרים שיאפשרו, בין היתר, שידור ההתרעות של פיקוד העורף וקליטתן, וכן ניתן יהיה לאפשר לציבור שחפץ בכך (ובתנאי שבעל הזיכיון אכן הרחיב את שידוריו) להמשיך להאזין על פי אורחות חייו והעדפותיו, לתחנה המועדפת עליו, בה יוכל לקבל התרעות פיקוד העורף.

יובהר כי בעלי הזיכיונות לשידורי רדיו שקיבלו אישור לשדר שידורי רדיו מורחבים, ימשיכו לשדר רק בתדרים שהוקצו להם, טרם כניסתו לתוקף של תיקון זה, למעט במקרים חריגים כמפורט להלן, ובתנאי שלא יפריעו לבעלי זיכיונות לרדיו אזורי, לתחנות ארציות אחרות בארץ או ככל שניתן למדינות השכנות.

אם שני בעלי זיכיונות או יותר יגישו בקשה, ויתברר כי לא ניתן לקיים את שידוריהם מחוץ לאזור זיכיונם במקביל, בין היתר כי עלולות להיגרם הפרעות כאמור או שקיימת מגבלה להקמת המשדרים של שתי התחנות על התרנים הרלוונטיים, המנהל כהגדרתו בפקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן – המנהל), או הגורם המוסמך לפי העניין, יבצע את התיאום הנדרש, ובכלל זה תיאום תדרים, כיוון אנטנות, שינוי הגבר אנטנות, שינוי הספקי משדרים, ובמקרים חריגים בלבד גם הקצאת תדרים נוספים. תיאום זה ייעשה מבלי לשנות את רישונו ותנאי הקצאתו של בעל זיכיון רדיו אזורי שכבר משדר באזור זה, אלא בהסכמתו.

מוצע כי המנהל יקבע נוהל לעניין הגשת בקשה כאמור ואישורה, על מנת להבטיח מתן אפשרות שוויונית לכל בעל זיכיון המעוניין בכך, שיכלול מידע ונתונים שעל בעל הזיכיון המבקש לכלול בבקשתו, לרבות לצורך בחינת הרחבת שידוריו לצד שידוריהם של הגורמים הנוספים הרלוונטיים.

במקרים שבהם למרות התיאום האמור לא ניתן לקיים את שידוריהם של שני בעלי זיכיונות מבקשים או יותר במקביל בהתאם לנוהל האמור בשל הפרעות הדדיות ביניהם, האישור יינתן לכל אחד מבעל הזיכיון המבקשים באזורים שבהם אינם מפריעים זה לזה וביחס לתחום האזור הגיאוגרפי בו מתקיימת ביניהם הפרעה תערך ביניהם הגרלה והאישור יינתן למי שבקשתו תעלה בהגרלה.

במקרים שבהם לא ניתן לקיים את שידוריהם של שני בעלי זיכיונות מבקשים או יותר במקביל בהתאם לנוהל

האמור מאחר שהבקשות הוגשו ביחס לשידור מאותו אתר ומספר תחנות השידור באותו אתר קטן מסך בעלי הזיכיון המבקשים, תיערך הגרלה ביניהם והאישור יינתן למי שבקשתו תעלה בהגרלה. בכל מקרה, לעניין כל סעיף קטן זה, לא תינתן עדיפות על בסיס העיקרון של "כל הקודם – זוכה", ובכלל זה בעל זיכיון לרדיו אזורי שכבר פעל לקיומם של משדרים להרחבת שידוריו באתרי שידור.

ג. השפעת החוק המוצע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות

לא רלוונטי.

ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

לא רלוונטי.

ה. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד התקשורת:

תזכיר חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הרחבת שידורי רדיו של בעל זיכיון מחוץ לאזור הזיכיון הקיים), התשפ"ד–2023

תיקון חוק הרשות 1. השנייה – הוראת שעה

בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה ועד שנה מיום פרסומו או עד מועד סיום התקופה שבה מתקיימים במצטבר הן ההכרזה על מצב מיוחד בעורף שניתנה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א–1951¹ (להלן – חוק ההתגוננות האזרחית), והן הפעולות הצבאיות המשמעותיות שעליהן החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לפי סעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה², והודיעה לגביהם לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ג בתשרי התשפ"ד (8 אוקטובר 2023), לפי המוקדם שבהם (להלן – תקופת הוראת השעה), יקראו את חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן–1990³ (להלן – החוק), כך שאחרי סעיף 109 יבוא –

"הרחבת שידורי 109.א. (א) בסעיף זה – רדיו של בעל זיכיון מחוץ לאזור הזיכיון הקיים

"אישור" – כמשמעותו בסעיף קטן (ב);

"בעל זיכיון מבקש" – כמשמעותו בסעיף קטן (ב);

"בקשה" – כמשמעותה בסעיף קטן (ב);

"התרעות חירום" – התרעות חירום בעניין מהעניינים המנויים בפסקאות (1) עד (8) שבסעיף 9(ד) לחוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה–2005⁴, או בעניין התקפה כהגדרתה בחוק ההתגוננות האזרחית.

¹ ס"ח התשי"א, עמ' 78.

² ס"ח התשס"א, 158.

³ ס"ח התש"ן, עמ' 59.

⁴ ס"ח התשס"ח, עמ' 956.

(ב) על אף האמור בפרק ה': "שידורי רדיו" בחוק, לעניין קליטת שידורי רדיו אזוריים של בעל זיכיון לשידורי רדיו, בתקופת הוראת השעה, רשאי השר, מטעמים של ביטחון המדינה, שהם נדרשים נוכח הנסיבות, בהסכמת נציג מערכת הביטחון כהגדרתו בסעיף 13א(1) לחוק התקשורת ובהתייעצות עם המועצה, לאשר לבעל זיכיון לשידורי רדיו שביקש זאת להרחיב את קליטת שידוריו מחוץ לאזור זיכיונו עד להיקף קליטה בכל הארץ למשך תקופת הוראת השעה בלבד (להלן – שידורי הרדיו המורחבים), ובתנאי שהתקיימו כל אלה:

(1) ניתנה לכל בעל זיכיון הזדמנות להגיש בקשה עד ליום _____ [שבוע מיום פרסום החוק ברשומות];

(2) ניתנה לבעלי הזיכיונות לשידורי רדיו שבאזור זיכיונם צפויים להיקלט שידורי הרדיו המורחבים, לתאגיד השידור הישראלי ולגלי צה"ל, הזדמנות להשמיע את טענותיהם;

(3) השר נוכח כי אין בשידורי הרדיו המורחבים כדי לפגוע בקליטת שידוריהם של כל אחד מהגופים המפורטים בפסקה (2), וכי, ככל שניתן, אין בשידורי הרדיו המורחבים כדי לגרום להפרעות לפעילות תדרי רדיו במדינות שכנות.

(ג) המנהל כהגדרתו בפקודת הטלגרף האלחוטי יקבע נוהל לעניין הגשת בקשה של בעל זיכיון מבקש ואישורה, על מנת להבטיח מתן אפשרות שוויונית להגשת בקשה לכל בעל זיכיון המעוניין לשדר שידורי רדיו מורחבים; הנוהל יכלול מידע ונתונים שעל בעל הזיכיון המבקש לכלול בבקשתו לרבות לצורך בחינת הרחבת שידוריו לצד שידוריהם של הגורמים הנוספים המנויים בסעיף קטן (ב)(2) או בעל זיכיון מבקש אחר.

(ד) הגישו יותר מבעל זיכיון מבקש אחד בקשה ולא ניתן לקיים את שידוריהם מחוץ לאזור זיכיונם בהתאם לבקשותיהם במקביל –

(1) בשל כך שצפויות להתקיים הפרעות בין שידורי הרדיו המורחבים של בעלי הזיכיון המבקשים – האישור יינתן לבעלי הזיכיון המבקשים עד לתחום האזור הגיאוגרפי בו הם מבקשים להרחיב שידוריהם ובהם מתקיימות ההפרעות ולגבי אותן אזור – האישור יינתן בדרך של הגרלה;

(2) בשל כך שהבקשות הוגשו ביחס לשידור מאותו אתר ומספר תחנות השידור באותו אתר קטן מסך בעלי הזיכיון המבקשים – האישור יינתן בדרך של הגרלה.

(ה) נתן השר אישור, ישדר בעל הזיכיון המבקש את שידוריו גם מחוץ לאזור זיכיונו בהתאם לאישור.

- (ו) בעל הזיכיון המבקש יפיץ התרעות חירום באמצעות מערכת של רשות ההתגוננות האזרחית באזור הזיכיון שלו וכן מחוץ לאזור זיכיונו בהתאם לאישור.
- (ז) כל החובות החלות על בעל הזיכיון המבקש הקבועות בחוק זה ולפיו ביחס לאזור זיכיונו, ובכלל זה לעניין השידורים שהותר לו לשדר במסגרת זיכיונו, יוסיפו לחול עליו גם אם ניתן לו אישור, והוא לא יהיה רשאי לשדר שידורי רדיו בעלי תוכן שונה מהשידורים האמורים מחוץ לאזור זיכיונו בהתאם לאישור.
- (ח) בעל זיכיון מבקש שניתן לו אישור, יישא בכל ההוצאות הכרוכות בשידוריו מחוץ לאזור זיכיונו בהתאם לאישור, לרבות לעניין תשלום אגרה לפי פקודת הטלגרף האלחוטי.
- (ט) תוקף האישור יפקע עם פקיעת הוראת השעה."

דברי הסבר

כללי

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה שבמסגרתה חדרו אלפי מחבלים ליישובים בדרום הארץ מהיבשה, מהאוויר ומהים וכן התבצע ירי מסיבי של אלפי רקטות לעבר שטח מדינת ישראל. במתקפת טרור זו נרצחו יותר מ 1,300 אזרחים, לרבות אנשי כוחות הביטחון השונים, ונפצעו אלפים. כמו כן, ישנם נעדרים רבים שטרם אותרו. בנוסף, דווח על מאות אזרחים וחיילים שנחטפו על ידי ארגון הטרור חמאס והועברו לרצועת עזה.

נוכח האירועים האמורים, הכריז שר הביטחון, ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) על מצב מיוחד בעורף ברדיוס של 0-80 ק"מ מרצועת עזה בהתאם לסמכותו לפי סעיף 9(ב) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – חוק ההתגוננות האזרחית). בהמשך לכך, שר הביטחון הרחיב את הכרזתו על מצב מיוחד בעורף לשטח המדינה כולה. בהתאם להוראות חוק ההתגוננות האזרחית, הממשלה מאריכה מעת לעת את תקופת תוקפו של הכרזת שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. כמו כן, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה.

חוק ההתגוננות האזרחית מטיל על שירות ההתגוננות האזרחית (אשר סמכויותיו הוקנו לפיקוד העורף) אחריות למתן התרעה לאוכלוסייה האזרחית בעתות חירום ומסמיך אותו לפעול למתן מידע לאוכלוסייה האזרחית והכנתה לחירום. מתן התרעות כאמור הוא קריטי, מציל חיים ובעל השפעה על החוסן הלאומי והרציפות התפקודית של המשק באירועי אסון. כדי לממש אחריות זו, פיקוד העורף משתמש במגוון של פלטפורמות שונות לצורך העברת התרעה לאוכלוסייה. כך למשל, פיקוד העורף אחראי למערכות ההתרעה (צופרים) הקיימות כיום שמטרתן מתן התרעה לאוכלוסייה. לצופרים מצטרפים אמצעי התרעה משלימים, וביניהם התרעות בערוצי הטלוויזיה, בערוצי הרדיו הארציים והאזוריים, הפעלת "גל שקט" על גבי ערוצי הרדיו ועל גבי מערך עידן פלוס וכן התרעות באמצעות יישומון של פיקוד העורף.

לנוכח המשמעות הנגזרות מתרחיש הייחוס המתוארות במסמך "קווי מתאר למערכה ממושכת – משמעותיות למשק" מיום 30 באוקטובר 2023 שהכינה רשות חירום לאומית (רח"ל) ושאושר על ידי שר הביטחון, ייתכן שהציבור יידרש לשהות במקלטים לפרקי זמן ארוכים ברצף או לסירוגין, וייתכן שלציבור זה לא תהיה יכולת לקבל התרעות של פיקוד העורף באמצעות מרבית הפלטפורמות האמורות לעיל, ובכלל זה היעדר יכולת לקלוט שידורים של חלק מהתחנות האזוריות והארציות באזורם.

בימי שגרה יכול כל אדם להאזין באמצעות אינטרנט (נייח או נייד) או טלוויזיה לתחנות רדיו לפי העדפתו. לנוכח תרחיש הייחוס כאמור, במידה ויתממש והציבור יידרש לשהות במקלטים, קיים חשש כי גם שידורי האינטרנט והטלוויזיה לצורך האזנה לשידורי רדיו כאמור - ייפגעו.

בעלי הזיכיון לשידורי רדיו לפי חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 (להלן – החוק, חוק הרשות השנייה), משדרים שידורי רדיו אזוריים באזורי הזיכיון שלהם (להלן – הרדיו האזורי). לבעלי הזיכיונות האלו יש אפשרות כיום לשדר התרעות מטעם פיקוד העורף, שמבוצעות באופן סלקטיבי לפי אזור הזיכיון הרלוונטי ובהתאם למיקום תחנת השידור של הרדיו האזורי.

עיקרי החוק המוצע

לנוכח כל זאת, ולמשך שנה מיום פרסום חוק זה או עד התקופה שבה מתקיימים במצורף הן ההכרזה על מצב מיוחד בעורף שניתנה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), והן פעולות צבאיות משמעותיות שעליהן החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לפי סעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה, והודיעה לגביהם לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ג בתשרי התשפ"ד (8 אוקטובר 2023), לפי המוקדם שבהם – ורק לתקופה זו, מוצע לאפשר לכל בעלי הזיכיונות לשידורי רדיו (כהגדרתם בחוק) המעוניינים בכך להרחיב את קליטת שידוריהם מחוץ לאזורי זיכיונם ללא הגבלה, עד כדי שידור בכל הארץ (להלן – שידורי הרדיו המורחבים). כל זאת על חשבונם, ובתנאי שישדרו את ההתרעות של פיקוד העורף באזור הזיכיון שלהם וכן מחוץ לאזור זיכיונם בהתאם לאישור. זאת לאחר שתיתן לכל בעלי הזיכיונות הזדמנות להגיש בקשה לאישור כאמור.

כך, תיווצר יתירות של משדרים לשידורי רדיו באמצעות פיזור רחב של משדרים שיאפשרו, בין היתר, שידור ההתרעות של פיקוד העורף וקליטתן, וכן ניתן יהיה לאפשר לציבור שחפץ בכך (ובתנאי שבעל הזיכיון אכן הרחיב את שידוריו) להמשיך להאזין על פי אורחות חייו והעדפותיו, לתחנה המועדפת עליו, בה יוכל לקבל התרעות פיקוד העורף.

יובהר כי בעלי הזיכיונות לשידורי רדיו שקיבלו אישור לשדר שידורי רדיו מורחבים, ימשיכו לשדר רק

בתדרים שהוקצו להם, טרם כניסתו לתוקף של תיקון זה, למעט במקרים חריגים כמפורט להלן, ובתנאי שלא יפריעו לבעלי זיכיונות לרדיו אזורי, לתחנות ארציות אחרות בארץ או ככל שניתן למדינות השכנות. אם שני בעלי זיכיונות או יותר יגישו בקשה, ויתברר כי לא ניתן לקיים את שידוריהם מחוץ לאזור זיכיונם במקביל, בין היתר כי עלולות להיגרם הפרעות כאמור או שקיימת מגבלה להקמת המשדרים של שתי התחנות על התרנים הרלוונטיים, המנהל כהגדרתו בפקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן – המנהל), או הגורם המוסמך לפי העניין, יבצע את התיאום הנדרש, ובכלל זה תיאום תדרים, כיוון אנטנות, שינוי הגבר אנטנות, שינוי הספקי משדרים, ובמקרים חריגים בלבד גם הקצאת תדרים נוספים. תיאום זה ייעשה מבלי לשנות את רישיונו ותנאי הקצאתו של בעל זיכיון רדיו אזורי שכבר משדר באזור זה, אלא בהסכמתו.

מוצע כי המנהל יקבע נוהל לעניין הגשת בקשה כאמור ואישורה, על מנת להבטיח מתן אפשרות שוויונית לכל בעל זיכיון המעוניין בכך, שיכלול מידע ונתונים שעל בעל הזיכיון המבקש לכלול בבקשתו, לרבות לצורך בחינת הרחבת שידוריו לצד שידוריהם של הגורמים הנוספים הרלוונטיים.

במקרים שבהם למרות התיאום האמור לא ניתן לקיים את שידוריהם של שני בעלי זיכיונות מבקשים או יותר במקביל בהתאם לנוהל האמור בשל הפרעות הדדיות ביניהם, האישור יינתן לכל אחד מבעל הזיכיון המבקשים באזורים שבהם אינם מפריעים זה לזה וביחס לתחום האזור הגיאוגרפי בו מתקיימת ביניהם הפרעה תערך ביניהם הגרלה והאישור יינתן למי שבקשתו תעלה בהגרלה.

במקרים שבהם לא ניתן לקיים את שידוריהם של שני בעלי זיכיונות מבקשים או יותר במקביל בהתאם לנוהל האמור מאחר שהבקשות הוגשו ביחס לשידור מאותו אתר ומספר תחנות השידור באותו אתר קטן מסך בעלי הזיכיון המבקשים, תיערך הגרלה ביניהם והאישור יינתן למי שבקשתו תעלה בהגרלה.

בכל מקרה, לעניין כל סעיף קטן זה, לא תינתן עדיפות על בסיס העיקרון של "כל הקודם – זוכה", ובכלל זה בעל זיכיון לרדיו אזורי שכבר פעל לקיומם של משדרים להרחבת שידוריו באתרי שידור.

או יותר במקביל בהתאם לנוהל האמור בשל הפרעות הדדיות ביניהם, האישור יינתן לכל אחד מבעל הזיכיון המבקשים באזורים שבהם אינם מפריעים זה לזה וביחס לתחום האזור הגיאוגרפי בו מתקיימת ביניהם הפרעה תערך ביניהם הגרלה והאישור יינתן למי שבקשתו תעלה בהגרלה.

במקרים שבהם לא ניתן לקיים את שידוריהם של שני בעלי זיכיונות מבקשים או יותר במקביל בהתאם לנוהל האמור מאחר שהבקשות הוגשו ביחס לשידור מאותו אתר ומספר תחנות השידור באותו אתר קטן מסך בעלי הזיכיון המבקשים, תיערך הגרלה ביניהם והאישור יינתן למי שבקשתו תעלה בהגרלה.

בכל מקרה, לעניין כל סעיף קטן זה, לא תינתן עדיפות על בסיס העיקרון של "כל הקודם – זוכה", ובכלל זה בעל זיכיון לרדיו אזורי שכבר פעל לקיומם של משדרים להרחבת שידוריו באתרי שידור.

לסעיף קטן (א)

מוצע להוסיף הגדרות אשר נדרשות לשם קביעת הוראות בעניינים שלהלן- הגדרות ל"אישור", "בעל זיכיון מבקש" ו"בקשה" כמשמעותם בסעיף קטן (ב), וכן הגדרה של "התרעות חירום" שאותן מפיץ פיקוד העורף.

לסעיף קטן (ב)

החוק מסדיר את תחום שידורי הרדיו והטלוויזיה המסחריים, ולעניין רישיונות בדרך של מתן זיכיונות

לשידור של רדיו אזורי. מוצע כי על אף האמור בחוק בעניין זה, שר התקשורת יהיה רשאי, מטעמים של ביטחון המדינה שהם נדרשים נוכח הנסיבות, בהסכמת נציג מערכת הביטחון ובהתייעצות עם המועצה, ולמשך שנה מיום פרסום חוק זה או עד התקופה שבה מתקיימים במצורף הן ההכרזה על מצב מיוחד בעורף והן ההכרזה על פעולות צבאיות משמעותיות לפי סעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה, לפי המוקדם שבהם – ורק לתקופה זו, לאפשר לכל בעלי הזיכיונות לשידורי רדיו (כהגדרתם בחוק) המעוניינים בכך להרחיב את קליטת שידוריהם מחוץ לאזורי זיכיונם הקיימים ללא הגבלה, עד לקליטתם שידוריהם בכל הארץ (להלן – שידורי הרדיו המורחבים). מוצע כי תוקף האישור יוגבל למשך תקופת הוראת השעה בלבד. כמו כן, מוצע כי יינתן פרק זמן של שבוע מיום תחילתו של חוק זה לכל בעלי הזיכיונות להגיש בקשה לאישור כאמור.

בנוסף, מוצע לקבוע כי בטרם מתן אישור כאמור, תינתן לכלל בעלי הזיכיונות לשידורי רדיו שבאזור זיכיונם צפויים להיקלט שידורי הרדיו המורחבים, וכן לתאגיד השידור הישראלי וגלי צה"ל הזדמנות להשמיע את טענותיהם.

מוצע כי אישור השר יינתן רק לאחר שהשתכנע שמתן האישור לא יביא לפגיעה בקליטת שידוריהם של גופי שידור הרדיו האמורים, וככל שניתן לא יביאו להפרעות לשידורי רדיו במדינות שכנות.

לסעיף קטן (ג)

אם שני בעלי זיכיונות או יותר יגישו בקשה, ויתברר כי לא ניתן לקיים את שידוריהם מחוץ לאזור זיכיונם במקביל, בין היתר כי עלולות להיגרם הפרעות כאמור או שקיימת מגבלה להקמת המשדרים של שתי התחנות או יותר על התרנים הרלוונטיים, המנהל כהגדרתו בפקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן – המנהל), או הגורם המוסמך לפי העניין, יבצע את התיאום הנדרש, ובכלל זה תיאום תדרים, כיוון אנטנות, שינוי הגבר אנטנות, שינוי הספקי משדרים, ובמקרים חריגים בלבד גם הקצאת תדרים נוספים. תיאום זה ייעשה מבלי לשנות את רישיונו ותנאי הקצאתו של בעל זיכיון רדיו אזורי שכבר משדר באזור זה.

מוצע כי המנהל יקבע נוהל לעניין הגשת בקשה כאמור ואישורה, על מנת להבטיח מתן אפשרות שוויונית לכל בעל זיכיון המעוניין בכך, שיכלול את המידע והנתונים שעל בעל הזיכיון המבקש לכלול בבקשתו, לרבות לצורך בחינת הרחבת שידוריו לצד שידוריהם של הגורמים הנוספים הרלוונטיים – בעל הזיכיון שבתחום זיכיונו מבקש בעל הזיכיון המבקש כי שידוריו יורחבו, תאגיד השידור וגלי צה"ל וכן בעלי זיכיון מבקש אחר. כך למשל, בעל זיכיון מבקש יצטרך לצרף לבקשתו מפות כיסוי, ובמקרים מסוימים גם לקיים בדיקות כגון הפעלת משדר והפצת גל נושא בלי תכנים טרם מתן האישור בכדי לאפשר בחינת בקשתו כאמור.

לסעיף קטן (ד)

מוצע כי במקרים שבהם לא ניתן לקיים את שידוריהם של שני בעלי זיכיונות מבקשים או יותר במקביל האישור יינתן לבעלי הזיכיון המבקשים עד לתחום האזור הגיאוגרפי בו הם מבקשים להרחיב שידוריהם ובהם מתקיימות ההפרעות ולגבי אותו אזור גיאוגרפי בו מתקיימות הפרעות הדדיות – האישור יינתן בדרך של הגרלה ;

כמו כן, במקרים שבהם לא ניתן לקיים את שידוריהם של שני בעלי זיכיונות מבקשים או יותר במקביל מאחר שהבקשות הוגשו ביחס לשידור מאותו אתר ומספר תחנות השידור באותו אתר קטן מסך בעלי הזיכיון המבקשים, תיערך הגרלה ביניהם והאישור יינתן למי שבקשתו תעלה בהגרלה. בכל מקרה, לעניין סעיף קטן זה, לא תינתן עדיפות על בסיס העיקרון של "כל הקודם – זוכה", ובכלל זה בעל זיכיון לרדיו אזורי שכבר פעל לקיומם של משדרים להרחבת שידוריו באתרי שידור.

לסעיף קטן (ה)

לאחר קבלת האישור, מוצע כי בעל הזיכיון המבקש ישדר את שידוריו מחוץ לאזור זיכיונו בהתאם לאישור.

לסעיף קטן (ו)

על מנת לענות על הצורך הביטחוני במצב של תרחיש הייחוס כמתואר לעיל, מוצע לחייב את בעל הזיכיון המבקש לשדר את ההתרעות של פיקוד העורף לאזור זיכיונו וכן מחוץ לאזור זיכיונו בהתאם לאישור, באמצעות חיבורו למערכת התרעות חירום של פיקוד העורף.

לסעיף קטן (ז)

כן מוצע כי כל החובות החלות על בעל זיכיון מבקש שבחוק לעניין אזור זיכיונו, ובכלל זה תוכן השידורים שהותר לו לשדר בהתאם לזיכיונו, ימשיכו לחול עליו גם אם ניתן לו אישור, והוא לא יוכל לשדר שידורי רדיו בעלי תוכן שונה מהשידורים האמורים באזורים הגיאוגרפיים הנוספים שלגביהם ניתן האישור.

לסעיף קטן (ח)

מוצע להבהיר כי אם בעל הזיכיון המבקש קיבל אישור, עליו לשאת בתשלום כל ההוצאות הכרוכות בהקמה ובהפעלה של תחנות הרדיו החדשות שלגביהם ניתן האישור, לרבות לעניין תשלומי אגרות לפי פקודת הטלגרף האלחוטי.

לסעיף קטן (ט)

בהתאם לצורך בהוראת השעה כמפורט לעיל, מוצע כי תוקף האישור יפקע עם פקיעת תוקף הוראת השעה.

נספח 2

העתק חוות דעת רשות התחרות

מיום 14.12.2023

עמ' 15

ירושלים, ב' טבת תשפ"ד
14 דצמבר 2023

לכבוד
עו"ד אורנן שטיינברג
משרד התקשורת
יפ" 23
ירושלים 9199907

באמצעות דוא"ל

שלום רב,

הנדון: התייחסות לתזכיר חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הדיכיון הקיים), התשפ"ד-2023

ביום 30 בנובמבר 2023 פרסם משרד התקשורת תזכיר חוק להערות הציבור בדבר הרחבת אזורי קליטת השידורים של בעלי זיכיונות לשידורי רדיו. להלן התייחסותנו:

1. על פי תזכיר החוק שפורסם, יוכלו בעלי הזיכיונות הקיימים לשידורי רדיו להרחיב את אזורי הקליטה של שידוריהם ללא הגבלה, כך שהשידורים יוכלו להגיע אף לרמה ארצית, זאת במטרה להבטיח יתירות של משדרים לשידורי רדיו ופיזורם באופן שיאפשר, בין היתר, שידור של התרעות פיקוד העורף וקליטתן. הרחבה זו מוגבלת בתזכיר החוק לתקופה של שנה מיום פרסום החוק או עד תום התקופה שבה מתקיימות הנסיבות החריגות הנוכחיות,¹ לפי המוקדם מבניהם.

2. האפשרות להקצאת רישיונות שידור מוגבלת על פי היצע התדרים המאפשרים שידור, שהוא משאב ציבורי מוגבל. משכך, דרך המלך להקצאת משאב זה היא באמצעות מכרז פתוח אשר יאפשר לכל המעוניין, בכפוף לעמידה בתנאי סף שנדרשים, להשתתף. הקצאת משאב ציבורי מוגבל שלא בדרך של מכרז פתוח עלולה להביא לפגיעה תחרותית, הן בנוגע לתחרות בתוך תהליכי המכרז והן בנוגע לתחרות שתתקיים בתחום שידורי הרדיו.

¹ התייחסות במצורף של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף שניתנה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), ופעולות צבאיות משמעותיות שעליהן החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לפי סעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה, והודיעה לגביהם לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ג בתשרי התשפ"ד (8 אוקטובר 2023)

3. במקרה הנוכחי, הרחבת אזורי השידור של בעלי הזיכיון הקיימים תחייב שימוש בתדרים הפעילים על ידי התחנות האזוריות היום באזורים בהם עוד לא נעשה בהם שימוש, זאת חלף הקצאת השימוש בתדרים באזורים אלו באמצעות מרכז תחרותי. הרחבת השימוש בתדרים הפעילים לאזורים נוספים למעשה מאיינת את התחרות על הקצאת התדרים באזורים אלה. בנוסף לכך, היעדרו של מרכז מונע כניסה לשוק של שחקנים חדשים. חמור מכך, כניסתן של תחנות אזוריות גדולות לאזורים פריפריאליים עלולה להוביל לדחיקתן של תחנות אזוריות קטנות, אך מאחר שמדובר בהקצאה זמנית בתום ההרחבה האמורה עלולים להיוותר אזורים ללא תחנות רדיו אזוריות פעילות.

4. בשים לב לכל האמור, המתווה המוצע בתזכיר מעלה חששות תחרותיים לעומת הקצאת התדרים בתהליך תחרותי. ככל שיימצא כי קיימת הצדקה חיונית בקידום המהלך לצורך הגנה על שלום הציבור, יש להבטיח שהחריגה מתהליכי הקצאה תקינים תהיה מצומצמת ככל הניתן. בפרט, נדרש להגביל את התקופה בה יורחבו אזורי הקליטה. על פניו נראה שהתקופה שנקבעה בהצעת החוק היא תקופה ארוכה שמקימה פוטנציאל לפגיעה בתחרות ואשר צריכה להיות מוגבלת לתקופה קצרה בהרבה. בנוסף, יש חשיבות רבה כמובן להבטיח את זמניות הקצאת התדרים, כך שלא תהפוך להקצאה קבועה באמצעות הארכות של הרישיונות הזמניים שיינתנו, שכן הנסיבות המיוחדות אינן מצדיקות עקיפה של הליך מנהלי תקין ופגיעה בתחרות. כמו כן, יובהר כי גם לו יתבצעו בהמשך בחינות תחרותיות לצורך אישור ההארכות, בחינות אלו עלולות ליצור מצג שווא של שיפור תחרותי, שכן הן עלולות להשוות את התוצאות למצב הקיים, בו לא הוקצו רישיונות נוספים, ולא למצב של הקצאת תדרים במרכז. אם בכל זאת יוחלט להרחיב את אזורי השידור בהתאם למתווה המוצע, ראוי שהמתווה יכלול גם פרסום של מרכז שיערך בתוך התקופה, ויאפשר הקצאה תחרותית של המשאב בהקדם האפשרי.

5. גם במישור הריכוזיות הכלל-משקית, הקצאת רישיונות רחבים לגורמים ריכוזיים לתקופה ממושכת עלולה לעורר חששות. רישיונות שידור קיבלו מעמד מיוחד בחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013. ראשית, הם נקבעו כתחום תשתית חיונית בתוספת לחוק – כך שכל הקצאה בתחום לגורם ריכוזי מחייבת שקילת שיקולי ריכוזיות כלל-משקית והיוועצות בוועדה לצמצום הריכוזיות (להלן הוועדה), ושנית, נקבע כי כל המחזיק ברישיון שידור ייחשב לגורם בעל השפעה בתחום השידורים או העיתונות הכתובה.² הוועדה התייחסה לזכויות בתחום כ"מכפיל כוח" משמעותי ביותר עבור כל גורם המבקש לרכוש השפעה על מקבלי החלטות בין באופן ישיר ובין דרך

² ראו סעיף 4(1) לחוק.

השפעה על דעת הקהל.³ מכאן, שהרחבת אזורי ההשפעה של תחנות רדיו שיכולות להיות בעלות זיקה פוליטית או עסקית מרחיבה את הממשקים בין קבוצות עסקיות שמורכבות מגורמים ריכוזיים לקובעי מדיניות ומגדילה את כוח המיקוח וההשפעה של קבוצות אלו. גם מהסיבה הזאת, ראוי שההקצאה תהיה באמצעות מכרז מסודר, שבמסגרתו יהיה ניתן לבחון את השלכת הזכייה של מציעים שונים על הריכוזיות על הכלל-משקית ביחס למציעים אחרים ולהביא זאת בחשבון במסגרת בחירת הזוכים, וכי כל חריגה מנוהל זה תצומצם למינימום הנדרש. מובהר, כי אישור להרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים נחשב להקצאת זכות לגורם ריכוזי שמחייבת שקילה של שיקולי ריכוזיות כלל-משקית והיוועצות בוועדה.

אנו עומדים לרשותכם לכל שאלה או הבהרה, ככל שתידרשנה.

בכבוד רב,

חן נסים, ראש צוות

רשות התחרות

³ ראו פס' 28 לחוות דעת הוועדה לצמצום הריכוזיות בעניין מתן רישיונות לייצור חשמל לקבוצת עידן עופר כפוף להתחייבותה שלא לפעול בתחום התקשורת בישראל מיום 2 בינואר 2019.

נספח 3

**העתק עמדת העותר 1 מיום
10.12.2023 והעתק עמדת העותרת 2
מיום 05.12.2023**

עמ' 19

10 דצמבר 2023

כ"ז כסלו תשפ"ד

לכבוד

עו"ד ברוריה מנדלסון

היועצת המשפטית

משרד התקשורת

שלום רב,

הנדון: תגובת לובי 99 לתזכיר חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים), התשפ"ד-2023

בשם לובי 99 (חל"צ) אני מתכבדת להציג את עמדתנו בנוגע לתזכיר חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים), התשפ"ד-2023 (להלן: "התזכיר"). שבוע אחר שבוע, כך נראה, מציג משרד התקשורת תיקוני חקיקה בחסות המלחמה ותחת מצג של "טובת הציבור" כאשר הלכה למעשה, תיקוני חקיקה אלו מיטיבים עם סקטור צר ביותר – בעלי ההון והמקורבים הפוליטיים השולטים באמצעי המדיה המסחריים.

בתזכיר הנוכחי, מדובר בהטבה שתשרת קבוצה של בעלי שליטה בתחנות הרדיו האזוריות, ללא שהוכח כל טעם ממשי ומשכנע, וללא קיום מכרז תחרותי, באופן שפוגע בזכות לשוויון ובחופש העיסוק. למעשה, מדובר נראה כי מדובר בניצול ציני של תקופת החירום על מנת לקדם מהלך ששר התקשורת ביקש לקדם עוד קודם לכן, תוך ניסיון ל"קביעת עובדות בשטח". הכל כמפורט להלן:

1. התזכיר מבקש לאפשר לבעלי הזיכיונות לשידורי רדיו המעוניינים בכך להרחיב את קליטת שידוריהם מחוץ לאזורי זיכיונם ללא הגבלה, עד כדי שידור בכל הארץ. זאת, על פי הנטען, בשל החשש להתממשות תרחיש לפיו הציבור יידרש לשהות במקלטים זמן ממושך ללא יכולת לקבל התראות פיקוד העורף באמצעות מרבית הפלטפורמות הקיימות היום, וכן החשש כי גם שידורי האינטרנט והטלוויזיה לצורך האזנה לשידורי רדיו בהתאם למפת הזיכיונות הקיימת היום - ייפגעו.
2. התזכיר קובע כי כל בעל זיכיון שיגיש בקשה ובקשתו תאושר על ידי השר, מטעמים של ביטחון המדינה הנדרשים נוכח הנסיבות, בהסכמת נציג מערכת הביטחון ותוך היוועצות עם מועצת הרשות השנייה, יוכל לשדר באזורים נוספים "על חשבוננו", ובתנאי שישדר את ההתרעות של פיקוד העורף באזור הזיכיון שלו ומחוץ לאזור הזיכיון, בהתאם לאישור. התזכיר גם קובע מנגנון של "הגרלה" במקרה של הפרעות בין שידורי הרדיו המורחבים להרחיב שני זיכיונות באותו האיזור, ועוד כהנה וכהנה.
3. ואולם, ההצדקות המובאות בתזכיר להרחבת קליטת השידורים עד כדי שידור בכל הארץ, כפי שניציג להלן, כלל וכלל אינן מספקות, על רקע החריגה של המהלך מהעיקרון המחייב הליך תחרותי להקצאת תדרי רדיו. כידוע, תדרי רדיו הינם משאב ציבורי מוגבל, שחלוקתם, על פי החוק ועל פי ההלכה הפסוקה, צריכה להיעשות, ככלל, בהליך תחרותי ושוויוני, למשל במכרז¹.

¹ כך, למשל, נקבעה בחוק ברירת מחדל של הליך תחרותי להקצאת זיכיונות לשידורי רדיו – ראו סעיף 38 לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, תשי"ן-1990.

4. לצערנו, עקרון בסיסי זה העומד ביסוד הקצאת משאבי ציבור, נשחק פעם אחר פעם בכל הנוגע לשידורי הרדיו. רק לפני כשנה וחצי, הובאה לאישור הכנסת הוראת שעה שעניינה הארכת הזיכיונות לשידורי רדיו אזוריים פעם נוספת, רביעית במספר, על ידי הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו², וזאת לנוכח הלחץ שהפעילו בעלי השליטה בתחנות הרדיו, שהינם בעלי הון ודמויות פוליטיות, כאשר הנימוק לכך, בזמנו, היה בשל פגיעה בהכנסות ואי ודאות בשל מגיפת הקורונה.

5. באותו עניין, עמד בדיון בוועדת הכלכלה שר התקשורת (שכיהן כ"כ דאז) על החשיבות שבביצוע הליך מכרזי תחרותי בכל הנוגע להקצאת תדרי רדיו, כך:

"יש כאן שאלה מהותית בעיני, מה ידוע לכם, הרשות השנייה, על גורמים נוספים שדורשים, שפונים אליכם, שרוצים גם הם לקבל זיכיונות על שידורים אזוריים? יש איזה משקל מסוים גם לגורמי השוק האחרים. בעלי הרדיו האזוריים חשובים לי מאוד, אבל אם יש פגיעה קשה בתחרות, אז צריך למצוא פתרון אחר. אולי בדרך שבמקביל להארכת תקופת הזיכיון, להקצות תדרים חדשים ולצאת למכרזים חדשים על תדרים. אנחנו לא יכולים לתקן רק צד אחד של המשוואה והצד השני יכול להיות שנפגע כבר שנים ומחכה למכרז שיצא. זאת בעיני שאלה שצריך לתת עליה את הדעת, אדוני היושב-ראש.

- - האם יש פניות אליהם לגבי העניין הזה? ואם כן, אז אולי כדי לפתור את שני הצדדים של המשוואה, גם את בעלי הזיכיונות הקיימים וגם את אלו שמעוניינים להיכנס לתחרות, ואנחנו בעד שוק חופשי ותחרות, לצאת למכרזים..."³

6. והנה, לא חלף אלא פרק זמן קצר, והשר מבקש לקדם הרחבה של שידורי הרדיו האזוריים ללא כל הליך תחרותי ושוויוני, כך שאותם הגורמים שזכו מן ההפקר להטבה בפעם הקודמת, והזיכיונות שלהם הוארכו פעם נוספת ללא הליך תחרותי, יזכו בהטבה כפולה ומכופלת – אפשרות לשדר בכל הארץ – שהמשמעות שלה היא הגדלת ההשפעה על הציבור ועל דעת הקהל, ואף הגדלת היקף ההכנסות מפרסום.

7. ככל שהשר שואף להרחיב את הזיכיונות ולאפשר לבעליהם לשדר בכל הארץ – כפי שהצהיר באותו הדיון המוזכר לעיל⁴, יתכבד משרד התקשורת ויקדם פרסום של מכרז תחרותי להענקת זיכיונות או רישיונות לשידורי רדיו ארציים, באמצעות מועצת הרשות השניה, שהיא הגורם המוסמך לכך⁵. הדרך לבצע מהלך שכזה, שמשנה הלכה למעשה את מודל שידורי הרדיו עד כדי יצירת "זיכיון שידורים" אזורי" בפריסה ארצית", איננה יכולה להיות באמצעות הוראת שעה לתקופת המלחמה, בנימוקים שאינם מספקים, וכאשר לא הוכח כל צורך ממשי בכך.

8. נדגיש כי הנימוקים העומדים בבסיס התזכיר, אינם מספקים ואף תמוהים בחלקם, ומצביעים על כך שהשר לא הרים את הנטל להוכיח צורך ממשי:

א. דווקא העובדה שמדובר בזיכיונות לאזוריים מסוימים, יש בה יתרון רב בכל הנוגע לשידור התראות של פיקוד העורף – שכן ההתראות הן מקומיות מטבען, וכך, חלף שידור כלל ההתראות מכל רחבי הארץ, ניתן לשדר בכל אזור זיכיון את ההתראות הרלוונטיות אליו, ולא להעמיס על המאזינים.

² חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס' 47), התשפ"ב-2022.

³ פרוטוקול מס' 265 משיבת ועדת הכלכלה ביום 13.06.2022, בעמ' 19-20.

⁴ כך נאמר ע"י כבי השר קרעי בדיון בוועדת הכלכלה: "אני חושב שתחנות רדיו אזוריות, צריך לאפשר להן לשדר יותר מאשר באזור שלהם. יש תחנות רדיו אזוריות מעולות, וצריך לאפשר להן לשדר בפריסה ארצית. אני לא מבין לשם מה הצמצום הזה, מה הדווקנות הזו של להגדיר אותם לשכונה מסוימת בתוך מדינת ישראל. כולנו כאן מקשיבים, כולנו מכירים את כולם, אני מתכוון להגיש - - - אני אומר שאני לא מכיר תחנה שמשדרת, לא רוצה להגיד תדרים מסוימים, במספר מסוים במרכז, אני לא קולט אותה בדרום, אבל אני קולט תחנה אחרת בתדר שלה. אין, לא קולטים כלום בתדר מסוים. זה לא עניין של אין תדרים, אלא זה עניין – יכול להיות שיש גם בחלק מהמקרים עניין של תדרים, אני יכול להבין את זה. אבל בהרבה מקרים, ההגבלה היא הגבלה סתם, הגבלה חוקתית, רגולטורית, מצמצמת. וזאת הזדמנות להעלות את זה...".

⁵ סעיף 33 לחוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן – 1990.

ב. בכל הנוגע לנימוק בדבר החשש "שלציבור זה (כלומר – ששוהה במקלטים) לא תהיה יכולת לקבל התרעות של פיקוד העורף באמצעות מרבית הפלטפורמות האמורות לעיל, ובכלל זה היעדר יכולת לקלוט שידורים של חלק מהתחנות האזוריות והארציות באזורים" – לא הוסבר מדוע הרחבת השידורים מעבר לאזור הזיכיון, תסייע לפתור את הבעיה של היעדר הקליטה במקלטים הציבוריים. **האם במקלטים של אזור מסוים, תהיה קליטת שידורי רדיו של בעל זיכיון מאזור אחר, ולא של בעל הזיכיון באותו אזור השידור?** נוסף כי כבר היום סעיף 74 לחוק הרשות השניה מאפשר הקמת תחנת שידור מחוץ לאזורי הזיכיון, על מנת לאפשר את קיום השידורים באזור הזיכיון.

ג. אם תכלית החקיקה היא הצלת חיים – דהיינו הגדלת יתירות המשדרים על מנת להגביר את שידור התראות פיקוד העורף – וככל שקיים בכך צורך ממשי שמחייב חקיקה חירום כמבוקש, **לא ברור מדוע המהלך תלוי בהגשת בקשה של בעלי הזיכיונות להרחבת אזור הזיכיון, ולא מהלך יזום של הממשלה עצמה.**

ד. ישנו ערבוב שלא מן העניין בין הצורך לקלוט התראות פיקוד העורף במקלטים הציבוריים לבין הרצון "לאפשר לציבור שחפץ בכך (ובתנאי שבעל הזיכיון אכן הרחיב את שידוריו) להמשיך להאזין על פי אורחות חיו והעדפותיו, לתחנה המועדפת עליו, בה יוכל לקבל התרעות פיקוד העורף". **ככל שמדובר בצורך שנועד להציל חיים, ולאפשר לציבור השוהה במקלטים הציבוריים זמן ממושך (בהתקיים תרחיש הייחוס המוצג), ספק אם אותו הציבור יימנע מלהאזין לשידורים המספקים את התראות פיקוד העורף ושאותם ניתן לקלוט באזורו, מכיוון שאין מדובר בשידורים המתאימים לאורחות חיו והעדפותיו.**

9. נדגיש כי בוודאי שלא ניתן לפגוע בזכויות חוקתיות כמו הזכות לשוויון ולחופש העיסוק, בחוק שלא נועד לתכלית ראויה. בהקשר זה, נביא את דברי כב' השופט אור בבג"ץ 1030/99 חבר-הכנסת חיים אורון נ' יושב-ראש הכנסת חבר-הכנסת דן תיכון, נו(3) 640 (2002) (בפס' 26-27):

"עיקר בסיסי בזכות לחופש עיסוק המוגנת בחוק-יסוד: חופש העיסוק הוא חופש התחרות. פגיעה בחופש התחרות על-ידי התערבות בו בדרך של הענקת טובות הנאה לאחד המתחרים בלבד והעדפתו על אחרים, יש בה פגיעה בחופש העיסוק. הכלל, שלפיו בבסיס חופש העיסוק מונח חופש התחרות בין פרטים, אומץ בשורה ארוכה של פסקי-דין... אכן, בריח התיכון של חופש העיסוק הוא עקרון השוויון בין מתחרים. התערבות שלטונית המעניקה לאחד את אשר אינו מוענק לאחר או המצרה את צעדיו של אחד באופן שאינו מוטל על מתחרהו, מתערבת בתחרות חופשית באופן הפוגע בחופש העיסוק...
בנסיבות המקרה דן אין כל ספק שהתיקון לחוק פוגע בחופש העיסוק. ספקטרום התדרים לשידור ערוצי רדיו מסחריים-ארציים הוא משאב מוגבל השייך לציבור בכללותו. תפקיד השלטון הוא לשמש נאמן הציבור לצורך שמירה על משאב זה ולניצולו לתועלת הציבור. במסגרת זאת אחראי הוא גם על הקצאתו באופן יעיל והוגן בין אלה המבקשים לנצלו. התיקון לחוק פוגע בחופש התחרות של כלל המתחרים הפוטנציאליים על השימוש במשאב התדרים לשידורי רדיו ארציים, בכך שהוא מעניק זיכיון ורישיון לשידורי רדיו ארציים-פרטיים לגוף משדר העומד בתנאי התיקון לחוק, ללא מכרז וללא קריטריון חלוקה שוויוני אחר כלשהו. לשון אחרת, הרישיון והזיכיון מוקצים לגופים ספציפיים בלי שניתנה למתחרים נוספים הפועלים בענף שידורי הרדיו כל הזדמנות להתחרות עמם על בסיס שווה."

10. בענייננו אין מדובר בהקצאה של תדרים חדשים אלא בהרחבת זכות השידורים הטמונה בהם, ואולם מבחינה מהותית מדובר בחלוקת זכות לשימוש במשאב ציבורי – אשר ראוי לקיים בדרך תחרותית ושוויונית, באמצעות הגורם המוסמך לכך – מועצת הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו⁶. בשל ההיסטוריה הבעייתית של הארכת הזיכיונות לאותם בעלי השליטה, פעם אחר פעם, המהלך חורה אף יותר.

⁶ פרק ה' לחוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן – 1990.

11. נזכיר כי בין בעלי השליטה בתחנות הרדיו האזוריות – אלי עזור, שהינו בעל אחזקות במאגר הגז תמר באמצעות חברת "תמר פטרוליום" וכן עומד בראש קונצרן מדיה הכולל את גופי המדיה "וואלה!", ג'רוזלם פוסט, מעריב, ועוד; דוד בן בסט, שהיה בעברו חבר מרכז הליכוד ונחשב עד היום מקורב למפלגה; צביקה שלום שגם הוא מקורב, על פי פרסומים, למפלגת הליכוד. נראה כי הכוח הכלכלי והפוליטי של אותם הגורמים מאפשר להם, פעם אחר פעם, לזכות בהטבות שונות על חשבון הציבור.
12. מכל המפורט לעיל עולה כי למעשה מדובר בניסיון לקדם, פעם נוספת, מתן הטבה לבעלי זיכיונות הרדיו האזוריים, ללא כל תכלית ראויה, באופן לא תחרותי שפוגע בשוויון ובחופש העיסוק.
13. ככל שלשית משרד התקשורת יש לשנות את מודל הזיכיונות האזוריים ולהרחיב את האפשרות לשרד מחוץ לאזורי הזיכיון עד כדי שידור בכל הארץ – ניתן לקדם חקיקה בעניין לאחר בחינה מעמיקה, ולעשות זאת באמצעות מכרז שוויוני ותחרותי ולא לקדם זאת באמצעות הוראת שעה לתקופת המלחמה, בנימוקים לא מספקים ואף תמוהים.
14. לא זו אף זו – התזכיר פורסם ללא קיום הליך הערכת השפעות רגולציה, תחת חריג הקבוע בהחלטת ממשלה בסעיף 2118 הקובע כי השר הממונה על הרגולציה יהיה רשאי "בהתרחש אירוע המחייב נקיטת פעולה מיידית מחשש לפגיעה ממשית באינטרס המוגן עליו הוא אמון, לפטור מטעמים מיוחדים שיירשמו, מחובת הליך הערכת השפעות רגולציה ובתנאי שהרגולציה תיקבע בהוראת שעה שלא תעלה על שנה...".⁷
15. ואולם, חריג זה אינו יכול לעמוד בענייננו ומשכך אין לפטור על בסיסו מחובת הליך קיום הערכת השפעות רגולציה:
- א. ראשית, כפי שתואר לעיל, ספק גדול האם מדובר באירוע המחייב נקיטת פעולה מיידית כמבוקש בתזכיר – האם אכן התועלות הצפונות במהלך כפי שמתואר, יכולות לתת פתרון לבעיה שהוצגה, של חוסר בקליטת התראות פיקוד העורף באמצעים אחרים (לרבות שידורי הרדיו הקיימים היום).
- ב. שנית, ספק גדול האם האינטרס של הרחבת חשיפת האוכלוסייה להתראות פיקוד העורף עשויה להיחשב לאינטרס מוגן ששר התקשורת הוא הגורם האמון עליו. זאת, כאשר המקור החוקי אליו מפנה גם התזכיר עצמו, הוא חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א – 1951, המצוי תחת סמכותו של שר הביטחון.
16. אין בעמדה זו בכדי למצות את כל טענותינו בעניין זה.

בברכה,
עו"ד זהר אלטמן-רפאל
מנהלת תחום ממשלה

העתקים:

עו"ד יובל רויטמן, ראש אשכול רגולציה, ייעוץ וחקיקה (משפט כלכלי), משרד המשפטים
כפיר בטט, סגן הממונה על התקציבים, אגף תקציבים במשרד האוצר
עו"ד יואל בריס, יו"ר רשות האסדרה

⁷ סעיף 20(3) להחלטת ממשלה 2118, תאריך פרסום 29.05.2023, אתר רשות האסדרה, כאן.

כ"ב כסלו תשפ"ד

05 דצמבר 2023

לכבוד,

ברוריה מנדלסון,

יועמ"שית משרד התקשורת

באמצעות אתר התזכירים

הנדון: תזכיר חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים), התשפ"ד-2023

אנו סבורים שאין לקדם את תזכיר חוק בנוסחו הנוכחי. זאת, משום שהוא מהווה ניסיון ליצור שינוי יסודי במשטר החל על שוק הרדיו בישראל, שאינו נצרך בעת הזאת, אינו לתכלית ראויה ונזקיו עולים על תועלתו. בתמצית, התזכיר מבקש להסמיך את **שר התקשורת** (ולא גורם מקצועי-אסדרתי) לאפשר לתחנות הרדיו האזוריות לתקופה של שנה (לפחות) לחרוג משידור המוגבל לאזור הזיכיון ולמעשה להפוך למשדר ארצי, דבר המהווה שינוי מהותי בנוגע לרגולציית הרדיו בישראל ובלא תימוכין או ביסוס מספק, תחת הכסות של תקופת החירום.

הבעיות המרכזיות חששות המרכזיים הנובעים מהצעה זו הם:

א. **פוליטיזציה של רגולציה:** בהתאם לסעיף 33 לחוק הרשות השנייה, הגורם המוסמך להעניק זיכיונות לשידורי רדיו, קובע לגביהם תנאים, הוראות, הגבלות, תקנים, ויחידות שידור וכן מפקח על מימושם של כל אלה - הוא מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו. זו מועצה סטטוטורית, חוץ ממשלתית ועצמאית. התזכיר שלפנינו מסמיך את שר התקשורת, כבעל הסמכות המאשר לבעל זיכיון להפעלת תחנת רדיו אזורית, לחרוג מאזור הזיכיון ולמעשה להפוך לתחנה ארצית, תוך הצורך להיוועץ (בלבד) במועצה. זהו מהלך מובהק של פוליטיזציה של הרגולציה והענקת סמכויות שאינן בשגרה, לגורם פוליטי - דבר שהמחוקק ביקש להימנע ממנו באופן עקבי. דווקא בעת מלחמה, הידוק הקשר והתלות בין השר כממלא פונקציה פוליטית, לבין בעלי תחנות הרדיו האמונים על הבאת מידע שלם, אמיתי, בלתי מושפע וביקורתי לציבור, הוא בעייתי כפליים. זאת מעבר לחשש להפעלת שיקול דעת מוטעה, זר ומפלה מצד השר באשר לסמכות המוענקת לו.

ב. **תכלית ההסדר המוצע בתזכיר איננה משכנעת:** התזכיר תולה את ההצדקה להסדר המוצע בו בשני עוגנים:

- העוגן האחד הוא תרחיש קיצון לפיו יצטרפו אזרחי ישראל לשהות תקופת זמן ארוכה במקלטים בהיעדר היעדר קליטת טלוויזיה, אינטרנט ותחנות רדיו ארציות. בשל כך קובע התזכיר שיש ליצור "יתירות" בדמות מתן אפשרות לתחנות הקיימות לשדר בפריסה רחבה. הסבר זה מעורר קשיים ובהם (1) ככל שתחנות הרדיו הארציות או האינטרנט לא יוכלו לפעול, אין ביטחון או ודאות שדווקא התחנות האזוריות יישארו כשירות. (2) המסמך שעליו מסתמכים דברי ההסבר הוא מסמך שאינו נגיש לעיון הציבור ולכן לא ניתן לבחון את האמור בו ולברר האם מה שנטען בדברי ההסבר אכן נכלל ונטען באותו

מסמך, והוא בבחינת שיקוף אמת של המציאות. (3) ס"ק (ח) להצעה קובע כי בעל זיכיון המבקש אישור יישא בכל ההוצאות הכרוכות בשידוריו מחוץ לאזור זיכיון, ועולה התמיהה: אם מדובר בעניין כה חיוני להגנה על אזרחי ישראל ולנגישותם למידע של פיקוד העורף במצב קיצון, מדוע בעלי התחנות צריכים לעשות זאת על חשבונם? גם סעיף 109(ב) לחוק הרשות השנייה קובע כי בעלי זיכיונות ורישיונות יהיו זכאים לקבל החזר להוצאותיהם במקרה של החלטות של חירום. הנה כי כן, מתעורר החשש כי הסבר זה הוא כיסוי בלבד לתכלית מבוקשת אחרת.

• העוגן השני הוא שמתן אפשרות לתחנות האיזוריות לשדר בפריסה ארצית נעשית כדי שהציבור יוכל ל"המשיך להאזין על פי אורחות חיינו והעדפותינו לתחנה המועדפת עליו". הסבר זה איננו נוגע למלחמה, ומלמד על כך שהכוונה האמיתית של התזכיר היא לאפשר לתחנות רדיו אזוריות מסויימות, אותן יאשר השר, ויתכן שאהודות יותר בקרב קהלים המאופיינים ציבורית ופוליטית באופן מסוים, לשדר בפריסה ארצית ובחריגה מאיזור הזיכיון, הכל בכסות של תקופת חירום זמנית, אבל כהכנה להסדר קבע. בהיבט זה מדובר על ביטול תכלית החקיקה בהליך בזק ובאופן שאינו מידתי ואינו ראוי. לצורך קידום תכלית זו יש צורך בחקיקה רגילה, שתגובש לאחר תהליך בחינה וחשיבה סדור ותוך שיתוף ציבור משמעותי ומתן ביטוי אמיתי לעקרון ההשתתפות ולא בהסתמכות כוזבת על טיעונים של מצב החירום ובחקיקת בזק.

ג. **התזכיר סותר את ההסדרים שנקבעו לשעת חירום בחוק הרשות השנייה, ובאופן שאינו קוהרנטי:** סעיף 109 (א) לחוק הרשות השנייה מתייחס לפעולות בשעת חירום, וקובע כי בשל תנאי חירום תוכל הממשלה להחליט על התליה או הגבלה של זיכיונות לשידורים, וזאת לתקופה של שלושים יום בלבד, שלאחריה נדרש אישור של וועדת החוץ והביטחון של הכנסת כדי להאריך את התקופה. כלומר, חוק הרשות השנייה התייחס לצורך המתעורר במסגרת מצב חירום וקבע הסדר נורמטיבי להתמודדות איתו, המעניק את הסמכות לממשלה כולה ולתקופה מוגבלת מאוד (30 יום). התזכיר מבקש לשנות את הגיונות הפעולה בנוגע להסדרי החירום, ולהעניק סמכויות לשר ולא לכלל הממשלה, ולעשות זאת לתקופת זמן של שנה ולא של שלושים יום (סעיף 1 לתזכיר). התרת רסן לא מידתית ולא נחוצה זו עלולה להוות ראשיתו של מדרון חלקלק לשימוש קל דעת בסמכות, והרחבתה העתידית גם למפוקחים אחרים כמו שידורי הטלוויזיה. ככלל, מטרתה של חקיקת חירום איננה ליצור שינויים מבניים ולוגיים בחקיקה קיימת בייחוד כאשר ברור שמנסחי החוק הקיים לקחו בחשבון מצב חירום וקבעו הסדר בנוגע אליו.

ד. **התזכיר יגרום נזק בהיבט השימוש בתדרים ובמצאי התדרים הפנויים, דווקא בעת חירום, ומנסחיו מודעים לכך:** הנזק הגלום בהסדר המוצע בתזכיר הוא חפיפה בין תדרים והפרעה לשידורים הקיימים. ניכר כי היה ברור למנסחי התזכיר שתשתית התדרים הקיימת אינה מאפשרת מספר כה גדול של תחנות רדיו ארציות. על כן, התזכיר קובע בסעיף (ד)(2) כי אם יסתבר שצפויות להתקיים הפרעות בין שידורי הרדיו המורחבים של בעלי הזיכיון המבקשים, האישור יינתן לבעלי הזיכיון המבקשים עד לתחום האזור הגיאוגרפי בו הם מבקשים להרחיב שידוריהם ובו מתקיימות הפרעות. כלומר, כך או כך, התזכיר לא יוכל להשיג את המטרות שהוא מתהדר בהן, שהן "יתירות" והבטחת נגישות להודעות פיקוד העורף. הוא אף ייצור תחרות בין זכיינים הגובלים זה בזה ויחמיר את מצוקת התדרים הפנויים העומדים לשימוש חירומי. לא זו אף זו, סעיף (ד)(2) מוסיף וקובע כי אם תהיה הפרעה באותו אזור, האישור יינתן בדרך של הגרלה. הכיצד הגרלה יכולה להבטיח את יכולתם של מאזינים להאזין לפי

העדפותיהם? כעולה מן הדברים, התזכיר איננו ישים מבחינה טכנית, והפתרונות שהוא מנסה ליצור עבור היעדר השימויות – ממילא מאיינים את התכליות שבשמן הוא טוען.

ה. **התזכיר יוצר בירוקרטיה שאינה מתאימה למצב חירום:** מוצע בתזכיר כי המנהל יקבע נוהל לעניין הגשת בקשה כאמור ואישורה, שיכלול מידע ונתונים שעל בעל הזיכיון המבקש לכלול בבקשתו, לרבות לצורך בחינת הרחבת שידוריו לצד שידוריהם של הגורמים הנוספים הרלוונטיים; כן מוצע כי תינתן אפשרות לשחקנים אחרים להשמיע את טענותיהם, במקרה בו תחנה איזורית תבקש רישיון ארצי. ההסדרים המתוארים כאן הם כשלעצמם הוכחה לכך שמנסחי התזכיר אינם מפנימים את מצב המלחמה שבו אנו שרויים ואת אופן פעולת הרשויות וקצב הפעולה גם בשגרה. עד שייקבעו נהלים מתאימים, יעבור זמן, ובינתיים כיצד יופעל ההסדר? – מה יהיה על החשש המשמעותי המוצג לנו מפני היעדר "יתירות"?

סיכומו של דבר, התחושה העולה מקריאת התזכיר היא של ניסיון להביא למהפכה בשוק הרדיו בישראל בחסות מצב החירום, שקידומה בעת שגרה לא צלח ושאינו לה היתכנות בימים כתיקונם. מטרת התזכיר היא, ככל הנראה, לפגוע בתחנות הרדיו הציבוריות הארציות (בעיקר בתחנות תאגיד השידור הציבורי אך גם גלי צה"ל וגלגל"צ), לטובת שוק הרדיו האזורי שבו שחקנים מסחריים רבי זרועות, שיהפכו למתחרים ישירים של השידור הציבורי הארצי ובלא בחינת עומק של ההשלכות – והכל בחסות המלחמה ותוך שימוש בטיעונים שיש בהם קושי רב. אכן, שר התקשורת הודיע אך לפני כמה חודשים כי בכוונתו לבצע רפורמה בשוק השידורים לרבות תחום הרדיו (תזכיר שטרם הוצג כלל להערות הציבור), אבל רפורמה כזאת ראוי שתיעשה בכובד ראש ולא בעת חירום ומלחמה.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל עניין שיתבקש,

ד"ר תהילה שוורץ אלטשולר, עמיתה בכירה וראש התוכנית לדמוקרטיה בעידן המידע, המכון הישראלי לדמוקרטיה; עו"ד אלעד מן, יועמ"ש, הצלחה, התנועה לקידום חברה הוגנת

נספח 4

העתק פניית שר התקשורת מיום

17.6.2025

עמ' 27

כ"א בסיון התשפ"ה
17 ביוני 2025

לכבוד

מר מרדכי מרדכי – יו"ר מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

הנדון: אישור זמני לשידור מחוץ לאזור הזיכיון לטובת שלום הציבור

ידידי היקר,

1. בימים האחרונים מדינת ישראל פתחה במבצע "עם כלביא" להסרת האיום הקיומי הנשקף אלינו מאיראן. במסגרת המבצע ובד בבד עם ההישגים הכבירים של לוחמינו שם, נורו לעברנו מאות טילים שחלקם גרמו להרס רב ולצערנו לפגיעה בנפש.
2. במשרד התקשורת התקבלו בתחילת המלחמה פניות, ולאחרונה עם תחילת מבצע "עם כלביא" התקבלו פניות נוספות (מצ"ב) בבקשה לאפשר למאזינים ממגזרים שונים (דוברי השפה הערבית והמגזר החרדי), בתקופת חירום, קבלת התרעות של פיקוד העורף באמצעות תחנות הרדיו האזורי המתאימות לשפת הדיבור או לאורח חייהם, גם מחוץ לאזור הזיכיון של תחנות אלה.
3. הגורמים המקצועיים במשרד בקשר הדוק עם הגורמים הרלוונטיים בפקע"ר ויש נכונות מצידם לבחון בחיוב קידום הנושא. זאת ועוד, רס"ן (מיל') דני כהן מסביר פיקוד העורף לציבור החרדי הדגיש בראיון לרדיו קול חי שהתקיים אתמול את החשיבות והצורך בהרחבת שידורי רדיו קול חי ואחרים ובלבד שמשרד התקשורת יתן האישורים הנדרשים ויקצה תדרים בהתאם.
4. כיום הציבור האמור יכול להאזין לתחנות הרדיו האזוריות באמצעות שידורי עידן פלוס ובאמצעות שידורים על גבי רשת האינטרנט (אתר או יישומון ייעודי). עם זאת, בהאזנה באמצעים אלה יש שיהוי משמעותי לעומת קליטת שידורי רדיו FM ובכך התרעות מגיעות בזמן קצר שלא מאפשר לעיתים זמן מספק להתגונן.
5. בנוסף, חלק מן הציבור נחשף במהלך תקופת החירום הנוכחית להודעות מטעות שמתחזות להודעות ממקורות מהימנים. חשיפה למקורות מידע מהימנים תסייע לציבור בגיבוש תמונה עובדתית אמינה.
6. אני פונה אליך בבקשה כי מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו ("המועצה") תבחן בדחיפות את האפשרות לתת אישור זמני לתחנות רדיו מגזריות (רדיו קול חי, קול ברמה, א-שמס, קול הנשמה-נאס) לשדר לאזורים שנמצאים מחוץ לאזור זיכיון במהלך תקופת החירום הנוכחית.
7. אציין כי הבקשות נבחנו עקרונית על ידי גורמי המקצוע במשרד התקשורת ונמצא כי אין מניעה ספקטראלית לאשרם בתקופת החירום. ככל שהמועצה תיתן אישור זמני כאמור לעיל, יפעל המשרד מול התחנות לשם הקצאת תדרים מהירה באופן זמני באזורים הגיאוגרפיים הנוספים שיבקשו

התחנות. כך למשל, ביומיים האחרונים בדקנו את האפשרות להקצות לרדיו "קול חי" תדר 102.5 מה"ץ שיכול לתת מענה לשידור מאתר בצפת.

8. "כל המקיים נפש אחת בעולם מעלין עליו כאילו קיים עולם מלא" (רמב"ם ספר שופטים הלכות סנהדרין פרק יב).

בברכה,

חה"כ ד"ר שלמה קרעי
שר התקשורת

העתקים:

אלוף רפי מילוא, מפקד פיקוד העורף
מר אלעד מקדסי, המנהל הכללי, משרד התקשורת
מר מוני שמילה, מנהל מינהל הנדסה, משרד התקשורת
גב' ברוריה מנדלסון, היועצת המשפטית, משרד התקשורת
גב' מישל קרמרמן, המנהלת הכללית, הרשות השנייה
מר אופיר ביתן, היועץ המשפטי, הרשות השנייה

נספח 5

העתק החלטת המשיבה 1 מיום

19.6.2025

עמ' 30

פרוטוקול ישיבת מועצה מס' 79 מתאריך 19.06.2025

החלטה מס' 1 (אושרה ברוב קולות)

המועצה קיימה דיון בבקשת השר ובבקשת תחנות הרדיו המשדרות לציבור החרדי ("קול חי" ו"קול ברמה") להרחבת אזורי הזיכיון של תחנות הרדיו האמורות לתקופה זמנית בשל מצב החירום הנובע ממבצע "עם כלביא". במסגרת הדיון שמעה המועצה את מר מימון שמילה ממשרד התקשורת שנימק את הטעמים התומכים לדעת משרד התקשורת ואת היועץ המשפטי של הרשות שהצביע על הקשיים המשפטיים המשמעותיים לרבות לענין סמכותה של המועצה באישור הבקשה במתכונתה הנוכחית. בתום הדיון, החליטה המועצה, בניגוד לעמדה המשפטית שהוצגה לה, להתיר לתחנות הרדיו קול חי וקול ברמה לשדר מחוץ לאזור זיכיון.

היתר דומה ינתן לרדיו אשאמס ורדיו נאס, ככל שתתקבל התייחסות מתאימה מפיקוד העורף. תוקף היתר זה יהיה לתקופה של סיום מבצע "עם כלביא" או לתקופה של 30 ימים, המוקדם מביניהם.

מרדכי מרדכי, יו"ר
מועצת הרשות

נספח 6

העתק חוות דעת יועמ"ש המשיבה 2

מיום 22.6.2025

עמ' 32

ירושלים, כ"ו סיון, התשפ"ה

22 ביוני, 2025

לכבוד

מר מרדכי מרדכי, יו"ר המועצה

חברות וחברי המועצה

שלום רב,

הנדון: החלטת המועצה מיום 19.6.25

1. בפני המועצה הונחה בקשת שר התקשורת מיום 17.6.25 לאפשר לתחנות הרדיו המגזריות (תחנות הרדיו "קול חי", ו"קול ברמה" המשדרות לציבור החרדי, ותחנות הרדיו "אשאמס" ו"נאס" המשדרות בשפה הערבית) לשדר מחוץ לאזורי הזיכיון שלהן בשל מצב החירום הנובע ממבצע "עם כלביא" ("הבקשה" או "בקשת השר"). בבקשת השר לא הובהר מה הם האזורים מחוץ לאזור הזיכיון שבהם מבוקש לאשר לתחנות הרדיו האמורות לשדר או מכוח איזו סמכות אמורה המועצה לקבל את החלטתה.
2. בתמיכה לבקשת השר, הועברה לעיון המועצה עמדת מפקד מחוז צפון בפיקוד העורף מיום 19.6.25, במסגרתה התבקשה המועצה "לשקול את הרחבת טווח השידור של תחנות הרדיו החרדיות רדיו 'קול חי' ורדיו 'קול ברמה' **בשבתות, במתכונת 'גל שקט'**" ("עמדת פיקוד העורף"). בהמשך אותו היום ועל פי מידע שהתקבל בעניין, נמסר למועצה בצורה ברורה כי עמדת פיקוד העורף נמצאת בבחינה מחודשת על ידי גורמי המקצוע וכי צפויה להתקבל עמדה עדכנית.
3. בעקבות בקשת השר, כינסה המועצה דיון ביום 19.6.25, בלוח זמנים קצר וחריג. לדיון זומן סמנכ"ל במשרד התקשורת (להלן: "נציג המשרד"), אך לא זומנו גורמים העלולים להיפגע מההחלטה, ובמרכזם תחנות רדיו אזוריות או ארציות אחרות הפועלות בתחומי הזיכיון (שלא הוגדרו) אליהם תתאפשר הרחבה, ובכלל כך תאגיד השידור הציבורי, שהקדים ופנה בנושא בכתב טרם כונסה הישיבה. לפיכך, לא ניתנה לגורמים אלה אפשרות להישמע בפני המועצה עובר לקבלת החלטתה. כמו כן, להוציא הגשת עמדת פיקוד העורף (שכאמור נמצאת בבחינה מחודשת) לא זומן נציג רלבנטי של מערכת הביטחון לשם בירור וקבלת הבהרות במישרין לסוגיית ההתראה בחירום שבגינה כונסה הישיבה לכתחילה, כאשר התייחסות לסוגיה הבטחונית האמורה הובאה בדיון על ידי נציג המשרד שעל פני הדברים אינו הגורם המקצועי להביע עמדה בנושאים אלה.
4. במסגרת העמדה המשפטית בכתב שנשלחה למועצה, עמדתי על כך שהמועצה היא גורם מאסדר עצמאי ומקצועי. המועצה אמנם רשאית לדון בבקשת השר ולשקול אותה לגופה, אך עליה להכריע בהתאם לסמכויותיה הקבועות בחוק, ועל בסיס שיקול דעתה העצמאי. עמדתי על כך שהרחבת איזורי הזיכיון על פי המתכונת שהתבקשה על ידי שר התקשורת אינה תואמת את הוראות החוק בעניין אופן קביעת איזורי הזיכיון ומתן הזיכיונות. עוד ציינתי, בין היתר, כי היעדרות לבקשה כך שמבחינה מעשית בעלי זיכיון

יוכלו לשדר בכיסוי נרחב (כמעט בכיסוי ארצי), טומנת בחובה קשיים משפטיים בלתי מבוטלים ומהווה סטיה מהותית מעקרון שידורי הרדיו **האזורי** שעומד בבסיס החוק. כן ציינתי כי דברים אלה מקבלים משנה תוקף בשים לב לכך שבקשת השר התייחסה רק לתחנות רדיו אזוריות מסוימות, דבר שעלול להוות כשלעצמו פגיעה בעקרון השוויון מול תחנות רדיו אזוריות אחרות; וכי עולה חשש לטענה בדבר פגיעה בהסתמכות של תחנות רדיו איזוריות אחרות כאמור, שקיבלו את זיכיון במסגרת הליך מכרזי, ושעתה צפויות לפעול בשטח זיכיון תחנות נוספות. כל זאת, לצד טענות אפשריות מצד תחנות רדיו הפועלות בכיסוי ארצי (כאשר תאגיד השידור הציבורי כבר הביע התנגדות לעניין זה). הצבעתי גם על השאלה המתעוררת בדבר **עצם סמכותה** של המועצה להרחיב את אזור הזיכיון באופן זה. עוד עמדתי על כך שעמדת פיקוד העורף מצויה כאמור בבחינה מחודשת כך שלמעשה גם העמדה המקצועית שהונחה בפני המועצה אינה בתוקף ולא ניתן להתבסס עליה. כמו כן ציינתי, כי בכל מקרה אין הלימה בין הצורך הנקודתי והמצומצם ביותר עליו הצביעה עמדת פיקוד העורף, שעניינו הגדלת טווח השידור **בשבת בלבד** וזאת לטובת מתכונת של פריסת "גל שקט", לבין בקשת השר לשידור מחוץ לאזור הזיכיון.

5. בהקשר אחרון זה אזכיר, כי סעיף 72(א) לחוק מסמיך את המועצה לקבוע את אזורי הזיכיון בכללים, ואין די בהחלטת מועצה לשם כך. כן קובע החוק כי הזיכיונות יוקצו במסגרת מכרז פומבי שהתקיים על אותו אזור זיכיון שפורסם במסגרת המכרז. בהתאם להוראות החוק, תחנות הרדיו האזוריות אינן מורשות לשדר או לקיים כל פעילות שאינה באזור זיכיון לרבות הצבת משדר מחוץ לאזור הזיכיון (בכפוף להסדר החריג המעוגן בסעיף 74(ב) לחוק, שלא הועלתה כל טענה כי מתקיים בענייננו).

6. במסגרת הדיון שמעה המועצה את עמדתו של נציג המשרד אשר תמך בבקשת השר, בין היתר, בהתייחסו גם למצב החירום, תוך הבהרה מצידו, כי הוא גורם מקצועי ואינו גורם בטחוני. כידוע, נימוקים בטחוניים הנוגעים למצב החירום אינם מצויים בתחום אחריותו של משרד התקשורת. כאשר התבקשה התייחסות לכך שהצורך הבטחוני היחיד עליו הצביעה עמדת פיקוד העורף (שכאמור בעת הדיון אף היא עמדה לבחינה מחודשת) התייחס לקיומם של שידורים לציבור החרדי **בשבת** במתכונת "**גל שקט**", טען בין היתר נציג המשרד, כי לשיטתו הצורך האמור מהווה הצדקה להרחבת השידור לאזור נוסף **לאורך כל ימות השבוע**, נוכח תפיסה כי בהיעדר שידור מקדים כאמור הדבר עלול לפגוע בהאזנה לגל השקט. כאמור, טענה זו לא נתמכה בעמדה מקצועית מצד גורמי הביטחון הרלוונטיים. עוד נטען כי עולה לכאורה הרושם שאין בשידור הארצי הקיים כיום במתכונת גל שקט כדי לתת מענה מלא לצרכים של הציבור החרדי. טענה אחרונה זו הובאה ללא כל ביסוס ובשעה שתאגיד השידור הציבורי (שלא זומן לדיון) המקיים "גל שקט" במתכונת ארצית במסגרת שידורי תחנת הרדיו "כאן מורשת", מציג עמדה סותרת בעניין זה.

7. המועצה שמעה בנוסף את עמדת מנכ"ל הרשות אשר הביעה התנגדות לבקשה, בין היתר, בשל חוסר החוקיות שלה בהתאם לעמדת הייעוץ המשפטי, היעדר תשתית עובדתית מספקת בעניין זה, בין היתר, לעניין השימוש בתדרים, אתרי שידור וכד', וכן חוסר מידע בדבר היתכנות המהלך באופן שיווינוי לכלל התחנות. בנוסף, עמדת הייעוץ המשפטי הצביעה, לאחר שמיעת עמדת נציג המשרד, על קשיים משפטיים משמעותיים בעניין זה, העולים כדי מניעה משפטית לעניין סמכות המועצה לקבל את ההחלטה האמורה.

8. על אף האמור, וחרף האזהרות על כך שקבלת הבקשה עולה לכדי החלטה בחוסר סמכות וכי היא לוקה בפגמים רבים נוספים, החליטה המועצה להרחיב לתקופה קצובה את אזורי הזיכיון של תחנות הרדיו המשדרות לציבור החרדי (רדיו "קול ברמה" ורדיו "קול חי") וכן להותיר אפשרות להרחיב את אזור הזיכיון של תחנות הרדיו המשדרות בשפה הערבית (רדיו "אשאמס" ורדיו "נאס"), בכפוף לקבלת עמדת פיקוד העורף התומכת בעניין, וכל זאת על אף שתחנות הרדיו האזורי מחויבות לשדר באזור זיכיון כפי שקבוע בכללים. יודגש, כי על אף שהוצגה בפני המועצה עמדתי בדבר חוסר סמכותה לקבל החלטה בעניין, המועצה בחרה להתעלם מכך ולא הבהירה בדיון מכוח איזו סמכות היא מבקשת לקבל את החלטתה. בנוסף, המועצה לא הבהירה במהלך הדיון מה הם האזורים הפרטניים מחוץ לאזור הזיכיון שבהם מבוקש לאשר לתחנות הרדיו האמורות לשדר.
9. את החלטתם החריגה לפעול בהחלטה מהירה בניגוד לעמדת מנכ"ל הרשות ובניגוד לעמדה משפטית ברורה המלמדת על היעדר סמכות בעניין זה, ביקשו חברי המועצה (אלה שהצביעו בעד ההחלטה) לתמוך במהלך הדיון בכך שמדובר ב"מצב חירום" וב"פיקוח נפש", כפי שעולה מטענת נציג המשרד, ובכך שהחלטתם להתיר את הרחבת אזור הזיכיון קצובה בזמן.
10. **כפי שיפורט להלן בחינת החלטת המועצה וההליך שקדם לה, כמפורט לעיל, מלמדת כי ההחלטה התקבלה בחוסר סמכות; כי נפלו בה שורה ארוכה של פגמים מהותיים היורדים לשורש ההליך; וכי לפיכך לא ניתן לפעול על פיה.**
11. תחילה, וזה העיקר, החלטת המועצה ניתנה **בחוסר סמכות**. עקרון יסוד במשפט המנהלי הוא עקרון חוקיות המינהל שלפיו רשות מנהלית רשאית לפעול רק על פי סמכות שניתנה לה בחוק.
- לפי סעיף 72(א) לחוק, המועצה רשאית לקבוע את אזורי הזיכיון אך ורק במסגרת כללים, בהתאם לשיקולים אותם היא רשאית לשקול בהקשר זה, ובכפוף לכל יתר כללי המשפט המינהלי הנוגעים להתקנתם של כללים כאמור. בהתאם לעקרון חוקיות המינהל דלעיל, משמעות הדבר היא שהמועצה אינה מוסמכת לקבוע איזורי זיכיון בכל דרך אחרת. אכן, אנו מצויים בימים אלה במצב חירום מיוחד, ואולם עקרון יסוד זה כוחו יפה גם במצבי חירום. לפיכך, וכל עוד המחוקק או מחוקק המשנה לא העניקו למועצת הרשות סמכות בעניין זה, המועצה אינה רשאית ליטול לעצמה סמכות יש מאין רק בשל קיומו של מצב החירום.
12. זאת ועוד, כפי שהובהר בדיון, משמעות ההחלטה להרחיב את אזורי הזיכיון לתחנות נשוא ההחלטה היא שזו עשויה להביא להפיכת תחנות רדיו אזוריות לתחנות ארציות. החלטה שכזו מעוררת שאלה כבדת משקל בכל הנוגע לסמכות המועצה, נוכח הוראות החוק החלות בעניין זה.
13. בנוסף, החלטת המועצה התקבלה על בסיס תשתית עובדתית חסרה באופן מהותי וכאשר הדבר ידוע למועצה במועד השקילה וקבלת ההחלטה.
14. **ראשית**, כפי שהובהר למועצה בצורה מפורשת, העמדה שהוצגה על-ידי מפקד מחוז צפון בפיקוד העורף, שלכאורה עליה התבססה המועצה בקבלת החלטתה, הייתה מצויה בבחינה מחודשת של הגורמים

המוסמכים בצבא בעת קיום הדיון. בנסיבות אלה, נדרש היה להמתין לקבלת עמדה מקצועית עדכנית, ובפרט משעה שהמועצה ביקשה להישען בהחלטתה על הטעמים הביטחוניים העומדים בבסיס עמדת פיקוד עורף. למותר לציין, כי בהינתן קיומו של "גל שקט" בכל רחבי המדינה לצד מגוון רחב של אמצעי התרעה נוספים, ניתן היה להמתין להחלטה המקצועית הביטחונית המעודכנת, ובפרט כאשר עמדת פיקוד העורף עצמה לא הצביעה על אותה דחיפות נטענת בעניין זה.

15. **שנית**, גם עמדת פיקוד העורף שעמדה לפני המועצה אותה עת עסקה כאמור אך ורק בשאלת הפעלתו של "גל שקט" בשבת על ידי התחנות שנזכרו בבקשת השר. לפני המועצה לא עמדה ראשית תשתית עובדתית הנוגעת לקיומו של צורך, לא כל שכן צורך דחוף, להרחיב את איזורי הזיכיון של התחנות האמורות ביתר ימות השבוע, כפי שהחליטה המועצה בסופו של דבר. יודגש שוב כי נציג המשרד שהתייחס לעניין במהלך הישיבה אינו הגורם המוסמך לחוות דעתו בעניין.

16. **שלישית**, נוכח השלכות החלטת המועצה על צדדים שלישיים – תחנות הרדיו האזוריות שכבר פועלות מכוח זיכיון איזורי באותם אזורים גיאוגרפיים שלגביהם ניתן אישור להרחיב את הזיכיון לתחנות הנזכרות בבקשת השר, ותחנות הרדיו הארציות – היה נדרש לאפשר לגורמים העלולים להיפגע מההחלטה להשמיע את עמדתם בפני המועצה, דבר שלא נעשה. כך בפרט משעה שלפחות גורם אחד (תאגיד השידור הציבורי) הקדים ופנה למועצה הביע את התנגדותו בעניין זה, וביקש להישמע. נוסף על כך, היה מקום לקיים בירור עובדתי מול פיקוד העורף – הוא הגורם המקצועי הרלוונטי האמון על מערך ההתראה בחירום – ולבחון את שאלת קיומן של חלופות מתאימות, כדוגמת קיומו של שידור במתכונת "גל שקט" על ידי תחנות רדיו ארציות. בהינתן שמדובר בטעם מרכזי להחלטת המועצה, לא ניתן היה להסתפק בטענות שהועלו על ידי נציג המשרד, מבלי שהובא להן ביסוס מקצועי מספק, או ב'תחושותיהם' או 'השערותיהם' של חלק מחברי המועצה בעניין זה.

17. בנוסף, החלטת המועצה מעוררת קושי אף לגופה, בהינתן העובדה שגם על פי עמדת פיקוד העורף שהונחה בפני המועצה (שכאמור נמצאת בבחינה) הובהר כי לכל היותר קיים צורך בטחוני בקיומו של שידור **בשבת** במתכונת "גל שקט". כאמור לעיל, קפיצת הדרך להרחבה כוללת של איזורי הזיכיון של התחנות האמורות ומתן האפשרות לשר באזור המורחב בכל ימות השבוע נעשתה ללא בסיס מקצועי או תשתית עובדתית מתאימה. בכל הכבוד, החלטה משמעותית שכזו מחייבת ביסוס על-ידי גורמי המקצוע הרלוונטיים, דבר אשר לא נעשה. גם אם היה ממש בטענה זו (והדבר טעון ביסוס של ממש), ברי כי די היה במתן היתר לשידורים זמן קצר לפני כניסת השבת, כדי ליתן מענה לקשיים עליהם הצביע נציג המשרד בהקשר זה, ואין באותם קשיים נטענים כדי להצדיק היתר להרחבת השידורים לכל ימות השבוע ללא כל קשר למתכונת הגל השקט. כאמור, בכל מקרה צורך ביטחוני שכזה, גם אם היה מוצג, אין בו כדי להתגבר על העדר הסמכות של המועצה, כפי שתואר לעיל.

18. **סיכומם של דברים**, החלטת המועצה התקבלה בחוסר סמכות ונפלו בה פגמים מהותיים היוודים לשורש הליך. יודגש כי לא ניתן להסתמך על החלטת המועצה ולא ניתן לפעול על פיה.

19. **אבקש כי עמדתי זו תובא באופן מיידי לידיעתן של התחנות הרדיו הנזכרות בהחלטה.**

20. ככל שתתקבל עמדה מעודכנת של פיקוד העורף, ניתן יהיה לבחון אותה בהתבסס על הסמכויות של המועצה, תוך שמיעת הגורמים הרלוונטיים וקיום הליך מינהלי תקין וסדור.

21. עמדתי זו מובאת לפניכם לאחר שנועצתי בייעוץ המשפטי לממשלה ועמדה זו מקובלת עליהם.

בברכה,

אופיר ביתן, עו"ד

היועץ המשפטי

העתק: עו"ד אביטל סומפולינסקי, המשנה ליועצת המשפטית (משפט חוקתי-ציבורי), משרד המשפטים
עו"ד ד"ר יובל רויטמן, ראש אשכול רגולציה, מחלקת יעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
עו"ד עדי ליברוס, מחלקת יעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
עו"ד ברוריה מנדלסון, היועצת המשפטית, משרד התקשורת
גב' מישל קרמרמן, מנכ"ל, הרשות השנייה

נספח 7

העתק מכתב העותר 1 מיום

19.6.2025

עמ' 38

19 ביוני 2025
כ"ג סיוון התשפ"ה

מישל קרמרמן
מנכ"לית הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
משרד התקשורת

לכבוד
מרדכי מרדכי
יו"ר הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
משרד התקשורת

שלום רב,

הנידון: התנגדות למתן אישור זמני להרחבת שידורי רדיו מחוץ לאזור הזיכיון

בשם לובי 99 (חל"צ) אנו מבקשים להביע התנגדות להרחבת הזיכיונות של תחנות הרדיו האזוריות לשדר גם מחוץ לאזורי הזיכיון שלהן בתקופת החירום. מדובר בצעד המוצג כצורך ביטחוני נקודתי – אך בפועל יש בו כדי להעניק הטבה מהותית לגופים פרטיים בעלי אינטרסים מסחריים מובהקים, תוך עקיפת מנגנונים חוקיים של שוויון, שקיפות ותחרות. המהלך המתבקש עומד בניגוד להוראות החוק, פוגע במודל השידור האזורי שנבנה לאורך שנים, מערער את עקרונות ניהול המשאב הציבורי (תדרי הרדיו), ומייצר תקדים מסוכן של שימוש במצב חירום לצורך קידום מטרות שאינן נובעות מצורכי ביטחון מוכחים. לאור חומרת ההשלכות, אנו סבורים כי אין לאשר את הבקשה כלל, וכי כל שינוי מהותי בפריסת השידורים מחייב הליך מוסדר, ציבורי ותחרותי, והכל כמפורט להלן:

1. תדרי רדיו הם משאב ציבורי מוגבל. הקצאתם לגורמים פרטיים מחייבת הליך שוויוני, שקוף ותחרותי, בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו.¹ הענקת היתר לשדר מעבר לאזור הזיכיון ללא מכרז פוגעת בעקרונות אלה ומעניקה יתרון תחרותי לא הוגן.
2. מתן אפשרות לתחנות רדיו אזוריות לשדר מחוץ לאזורי הזיכיון מהווה שינוי בפועל של מודל השידור האזורי שנקבע בחוק, ומקרר את התחנות הללו למעמד של תחנת שידור ארצית – מבלי שעברו הליך תחרותי או רגולטורי תקין. כבר כיום, תחנות אלה נהנות מהארכות זיכיון חוזרות ונשנות, והרחבת תחום השידור מהווה בעבורן "הטבה כפולה" – הן מבחינת חשיפה והשפעה ציבורית, והן מבחינת פוטנציאל פרסומי. **מהלך כזה אינו יכול להיעשות בדרך של אישור זמני, אלא אך ורק באמצעות רפורמה מוסדרת הכוללת בחינה עניינית ומכרז שוויוני.**
3. זאת ועוד, מעבר מזיכיון שידור אזורי לזיכיון שידורי ארצי מהווה בפועל שינוי מהותי של המשאב הציבורי שהוקצה לבעל הרישיון, ומתוך כך מחייב הליך תחרותי ושוויוני. **הענקת היתר שידור מחוץ לאזור הזיכיון לגופים מסחריים מסוימים, ללא מכרז וללא קריטריונים שוויוניים, מהווה פגיעה מובהקת בעקרון חופש העיסוק ובחופש התחרות.** חופש העיסוק כולל בתוכו את עקרון השוויון בין מתחרים, וכל העדפה רגולטורית שניתנת לשחקן אחד – מבלי שניתנת לאחרים האפשרות להתחרות על תנאים זהים – מהווה פגיעה בעקרונות יסוד חוקתיים. **כאשר מדובר במשאב ציבורי מוגבל כמו תדרי רדיו מסחריים-ארציים, חלה על הרשות חובה מוגברת לפעול בשקיפות ובאחריות, לטובת הציבור כולו ולא עבור בעלי הון ואינטרס.**

¹ חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, תש"ן-1990, סעיף 38.

4. בית המשפט העליון עמד על עיקרון זה בבירור בפסק הדין בג"ץ 1030/99 חיים אורון נ' יושב-ראש הכנסת, שם קבע השופט אור כי:

"עיקר בסיסי בזכות לחופש עיסוק המוגנת בחוק-יסוד: חופש העיסוק הוא חופש התחרות. פגיעה בחופש התחרות על-ידי התערבות בו בדרך של הענקת טובות הנאה לאחד המתחרים בלבד והעדפתו על אחרים, יש בה פגיעה בחופש העיסוק. הכלל, שלפיו בבסיס חופש העיסוק מונח חופש התחרות בין פרטים, אומץ בשורה ארוכה של פסקי-דין... אכן, בריח התיכון של חופש העיסוק הוא עקרון השוויון בין מתחרים. התערבות שלטונית המעניקה לאחד את אשר אינו מוענק לאחר או המצרה את צעדיו של אחד באופן שאינו מוטל על מתחרהו, מתערבת בתחרות חופשית באופן הפוגע בחופש העיסוק... בנסיבות המקרה דגן אין כל ספק שהתיקון לחוק פוגע בחופש העיסוק. ספקטרום התדרים לשידור ערוצי רדיו מסחריים-ארציים הוא משאב מוגבל השייך לציבור בכללותו. תפקיד השלטון הוא לשמש נאמן הציבור לצורך שמירה על משאב זה ולניצולו לתועלת הציבור. במסגרת זאת אחראי הוא גם על הקצאתו באופן יעיל והוגן בין אלה המבקשים לנצלו. התיקון לחוק פוגע בחופש התחרות של כלל המתחרים הפוטנציאליים על השימוש במשאב התדרים לשידורי רדיו ארציים, בכך שהוא מעניק זיכיון ורישיון לשידורי רדיו ארציים-פרטיים לגוף משדר העומד בתנאי התיקון לחוק, ללא מכרז וללא קריטריון חלוקה שוויוני אחר כלשהו. לשון אחרת, הרישיון והזיכיון מוקצים לגופים ספציפיים בלי שניתנה למתחרים נוספים הפועלים בענף שידורי הרדיו כל הזדמנות להתחרות עמם על בסיס שווה."

5. נוסף על כך, מדובר בתקדים מסוכן, שבו נעשה שימוש בנסיבות חריגות לאור מצב חירום על-מנת להעניק יתרון שוק לגורמים מסחריים – ללא הליך מוסדר, ציבורי או מקצועי. צעד זה אינו נובע מצורך ביטחוני מוכח, שכן ההתרעות של פיקוד העורף נשמעות בכל תחנות הרדיו. זאת ועוד, ייתכן שהתרעות איזוריות שיישמעו בכל הארץ יבלבלו את המאזינים, ועשויים לזרוע אי-סדר במצב רגיש דיו. גם במצב חירום, ואולי דווקא בו, נדרש פיקוח הדוק על הליכי קבלת ההחלטות – על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בהטבה פרטנית לגופים מסחריים המחזיקים בכוח פוליטי וכלכלי רב. תדרים הינם משאב ציבורי מוגבל, ואין לאשר הטבות מסוג זה ללא הצדקה מובהקת.

6. יתר על כן, סעיף 74 לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו אמנם קובע כי ניתן, תחת תנאים מסוימים, לאפשר לבעל זיכיון להקדים תחנת שידור מחוץ לאיזור שנקבע לשידוריו – אך מצב זה אפשרי רק במקרה בו הקמת תחנה לא תפגע בקליטת שידוריו של בעל זיכיון אחר; מטרתה לשרת את אזור הזיכיון של בעל הזיכיון בלבד; ומיקומה של תחנה זו לא יעלה על מרחק של 15 קילומטרים מקצה גבול תחום אזור הזיכיון.²

7. בדברי ההסבר לסעיף הנ"ל, נכתב כי 'הנוסח המוצע מאזן בין העקרון שעל פיו אין לחרוג מאזור הזכיון, לבין הצורך ליתן פתרון למצוקות אובייקטיביות, שאינן ניתנות לפתרון במסגרת האזור.'³ לאור זאת, הוראות החוק – לרבות דברי ההסבר – אינן מקנות לרשות השנייה כל סמכות לאשר

² שם, סעיף 74 (ב).

³ מתוך דברי ההסבר להצעת חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (תיקון מס' 22) (הקמת תחנת שידור מחוץ לתחום אזור הזכיון), התשס"ד-2004. כאן

**הרחבת אזור זיכיון של תחנת רדיו אזורית. כל שינוי בגבולות הזיכיון מחייב תיקון חוק, אנ
לחילופין הליך תחרותי חדש.**

8. ממילא לא ברור אם קיימים תדרים זמינים באזורים המבוקשים, ואם ניתן להקצותם בפועל מבלי לפגוע בתחנות אחרות. אף על פי שצוינה האפשרות להקצות תדרים באופן זמני, במשרד התקשורת לא הציגו מפת תדרים עדכנית, ולא הבהירו כיצד ימנעו שיבושים, חפיפות והפרות של זיכיונות קיימים. היעדר תשובה או מידע ציבורי מעלה חשש לפעולה רגולטורית שאינה מגובה בתשתית מקצועית ברורה. לפני מתן כל אישור, על המשרד להציג לרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו מסמך טכני מלא הכולל זמינות תדרים, חלוקת כיסוי גיאוגרפי והשלכות אפשריות על תחנות קיימות.

לאור האמור, אנו קוראים לרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו שלא לקדם את המהלך, ולא לעשות כל שינוי בגבולות שידור של תחנות אזוריות אלא במסגרת הליך תחרותי, שוויוני וציבורי בדמות מכרז פומבי.

בברכה,

בעז אקרמן
לוביסט ציבורי

עו"ד זהר אלטמן-רפאל
מנהלת תחום ממשלה

העתקים:

ד"ר שלמה קרעי, שר התקשורת

אלעד מקדסי, מנכ"ל משרד התקשורת

עו"ד ברוריה מנדלסון, יועמ"שית משרד התקשורת

עו"ד אופיר ביתן, יועמ"ש הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

נספח 8

העתקי מכתביהם של העותרים 1-2

מיום 22.6.2025

עמ' 42

22 ביוני 2025

לכבוד

מישל קרמרמן
מנכ"לית הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
משרד התקשורת

מרדכי מרדכי
יו"ר הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
משרד התקשורת

שלום רב,

הנדון: ההחלטה להרחיב את אזורי הזיכיון של תחנות רדיו אזוריות ניתנה בהעדר סמכות ובניגוד

לעקרונות המשפט המנהלי

סימוכין: מכתבנו מיום 19.06.2025

אנו מתכבדים לפנות אליכם בשם לובי 99 בע"מ (חל"צ) בדרישה כי תורו על בטלות ההחלטה להרחיב את אזורי הזיכיון של תחנות רדיו אזוריות, שנתקבלה בעקבות פנייתו של שר התקשורת לרשות השנייה ואושרה על ידי מועצת הרשות ביום 19.06.2025. זאת, הן נוכח עקרון חוקיות המנהל שאוסר על הרשות לפעול בהיעדר חיקוק המסמיך אותה לעשות כן במפורש; והן נוכח ההלכה הפסוקה המחייבת להקצות משאבי ציבור מוגבלים בהליך תחרותי, שוויוני ופומבי. הכול – כמפורט.

1. כידוע, עקרון חוקיות המנהל מחייב את הרשות לפעול אך ורק מכוח הסמכה מפורשת בחיקוק, כאשר כל מה שלא מותר לה כדין – הוא אסור. פעולה של הרשות המנהלית בניגוד לעקרון זה נחשבת לפעולה שבהיעדר סמכות, קרי, פעולה לא חוקית הבטלה דעיקרא.
2. לעניין ההחלטה להרחיב את אזורי הזיכיון של תחנות רדיו אזוריות – לא מצאנו כל חיקוק המסמיך את הרשות השנייה במפורש ליתן אותה; ויתרה מזאת, משורה של הוראות חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, התש"ן-1990 ("חוק הרשות"), עולה כי לרשות כלל אין סמכות לכך.
3. כך למשל, סעיפים 38-45 לחוק הרשות עוסקים בהקצאת תדרים וזיכיונות על פי מכרז פומבי – קרי, בהתחשב בעקרונות של תחרות, שוויון והגינות; וכך למשל, סעיף 74 לחוק הרשות תוחם את שידורי הרדיו האזורי של זכיין ואוסר על הרחבתם אלא אם הדבר נעשה על מנת לשפר את הקליטה בתחומי האזור ובהתקיים סייגים פרטניים, בהם היעדר פגיעה בשידוריהם של בעלי זיכיונות אחרים.
4. לעניין זה, דברי ההסבר להצעת החוק (תיקון 22, התשס"ד-2004)¹ מבהירים כי חריגות מתחומי אזור זיכיון אפשריות רק כמענה ל"מצוקות אובייקטיביות שאינן ניתנות לפתרון במסגרת האזור".
5. אי לכך, החלטתה של הרשות להרחיב את אזורי הזיכיון של תחנות רדיו אזוריות, גם אם למשך 30 ימים בלבד, לרחבי הארץ כולה, וזאת על מנת לאפשר למאזינים ממגזרים שונים (דוברי השפה הערבית והמגזר החרדי), בתקופת חירום, לקבל התרעות של פיקוד העורף באמצעות תחנות הרדיו האזורי המתאימות לשפת הדיבור או לאורח חייהם – היא פעולה שבהיעדר סמכות, קרי, לא חוקית הבטלה דעיקרא. וממילא, כפי שהבהרנו במכתבנו בסימוכין, היא איננה עולה בקנה אחד עם החוק ועם עקרונות המשפט המנהלי וההלכה הפסוקה המחייבת להקצות משאבי ציבור מוגבלים – בהם תדרי רדיו – בהליך תחרותי, שוויוני ופומבי.

¹ מתוך דברי ההסבר להצעת חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (תיקון מס' 22) (הקמת תחנת שידור מחוץ לתחום אזור הזכיון), התשס"ד-2004. [כאן](#)

6. דברים אלה מקבלים משנה תוקף בהינתן פרסומים לפיהם החלטת הרשות ניתנה בניגוד לעמדתו של הייעוץ המשפטי שלה (ואף הנהלתה);² והם מקבלים משנה תוקף גם בהינתן ההליך החפוז שבמסגרתו ניתנה ההחלטה (בלא פרסומו כראוי, לרבות לצרכי שימוע ציבורי), בלא חשיפה מספקת של קריטריונים או בחינת השפעתה על זכיינים אחרים, ועוד תוך שימוש לא מבוסס ותמוה במילות הקסם "מצב חירום". כל אלה גם מצדיקים, כשלעצמם, את בטלותה של החלטה זו.
7. עוד נוסף כי אנו סבורים ששימוש בנימוק זה הוא תמוה, שכן התרעות פיקוד העורף הן מקומיות במהותן – ודווקא הרחבת איזורי השידורים של בעלי הזיכיונות, תפגע במיקוד ובאפקטיביות של התרעות אלו.
8. מכאן, אנו דורשים כי תורו על בטלותה של ההחלטה לאלתר, לא כל שכן – שלא תאריכו החלטה זו מעבר לפרק הזמן שאושר. עוד נבקש כי תעבירו לידינו את כלל המסמכים שנדונו בקשר עם החלטה זו, לרבות: נוסח ההחלטה המלא, פרוטוקול הדיון (תמלול מלא, חוות דעת משפטיות, ביטחוניות ומקצועיות שהוצגו וכל מסמך רלוונטי אחר).
9. עוד נוסף, כי ככל הידוע לנו, ישנם גופים נוספים שהתנגדו להחלטה זו, לרבות תאגיד השידור הציבורי ועמותת הצלחה – ואין אנו מבקשים לגרוע מהאמור בהן.
10. לתשובתכם בהקדם נודה, על מנת שנוכל לשקול את צעדינו.

בברכה,

בעז אקרמן
לוביסט ציבורי

עו"ד זהר אלטמן-רפאל
מנהלת תחום ממשלה

העתקים:

ד"ר שלמה קרעי, שר התקשורת
אלעד מקדסי, מנכ"ל משרד התקשורת
עו"ד ברוריה מנדלסון, יועמ"שית משרד התקשורת
עו"ד אופיר ביתן, יועמ"ש הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

² דה-מרקר. כאן וכאן

הלשכה המשפטית

22.6.2025
-מבלי לפגוע בזכויות ובטענות-

לכבוד
יו"ר מועצת הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו
מר מרדכי מרדכי
בדוא"ל

נכבדי,

הנדון: החלטת המועצה מיום 18.6.2025 בעניין הרחבה זמנית של איזורי זיכיון לתחנות רדיו שונות המשדרות לציבור החרדי והערבי – פניה מקדימה טרם נקיטת הליכים

בשמה של מרשתי, הצלחה – לקידום חברה הוגנת (ע"ר) ובהמשך לפניית שכבר נעשו למועצה מטעם תאגיד השידור הישראלי (מהימים 18.6.2025 ו 19.6.2025) ולובי 99 (מיום 19.6.2025) ומבלי לגרוע מהאמור בהן, הריני לפנות אליך בעניין שבנדון בדברים הבאים:

1. מהמידע המצוי בידי מרשתי, עולים קשיים משפטיים ועובדתיים לא מבוטלים, שתוצאתם המצטברת והמסתברת עולה כדי בטלות ההחלטה שבנדון ולחילופין הצורך שבביטולה ובכל מקרה – אי חידושה.
2. דומה כי ההחלטה שההצעה לגביה הונחה בבהילות ובלוח זמנים קצר ביותר בפני המועצה ושאר התקבלה בתוך זמן קצר ביותר, לא נשענה על אדנים יציבים וממילא לא היתה בשלה, באופן שבו הוגשה, נדונה והתקבלה.
3. ככל הידוע למרשתי, כעולה מפרסומים שונים אודות ההחלטה (שנוסחה לא בידי מרשתי ושהינכם נדרשים לפרסם ללא דיחוי ואף להביאה לידיעת מרשתי), מדובר במתן הרשות והאפשרות לתחנות רדיו שונות (המשדרות לציבור החרדי והערבי), לשדר בכיסוי נרחב העולה כדי כיסוי ארצי, בשל מצב החירום הנוגע למבצע "עם כלביא". זאת באופן החורג מתנאי הזיכיון המוקנה להם כיום ובשונה מהזכות המוקנית לתחנות אחרות.
4. ראשית ובאשר לגורם היוזם, יובהר כי עולה החשש כי עצמאותה של הרשות השניה, נוכח מכלול הנסיבות והשתלשלות האירועים, נפגעה וכי הגורם היוזם – שר התקשורת – ניסה לכפות את רצונו על המועצה בלוח זמנים קצר, בלא תשתית מתאימה ותוך חשש לשיקולים זרים ואף חשש לניגוד עניינים. במצב דברים זה היה ראוי להקפיד יותר טרם האישור ולקבל הבהרות שונות גם בהיבטים אלו. אמנם לרשות סמכות לדון בבקשות השר, אך בהיבט זה אין הוא שונה מכל פונה ומבקש אחר ואולי לגביו יש לנקוט משנה זהירות.
5. אמנם, כאמור בסעיפים 33 ו 72 לחוק הרשות השניה – קיימת לרשות סמכות עקרונית למתן זכויות לשידורי רדיו אזוריים. אלא שהוראות סעיף 72 מונה את מספר איזורי הזיכיון (לפחות 11) ואת השיקולים המגוונים שיש להפעיל בעת קביעת האיזוריים. בין אלו שיקולי הקצאת תדרים, שיקולים

כלכליים, אופי וסוג השידורים ועוד. ספק אם במצב הדברים הקיים קיימת כלל סמכות לרשות לקבל את ההחלטה כפי שהתקבלה.

6. נזכיר עוד כי הדברים מחייבים קיומו של מכרז וכי שינוי איזורי הזיכיון בלא הליך סדור הכולל שימוע וזכות להתנגדויות טרם קבלת ההחלטה (של זכיינים אחרים, זכיינים אפשריים והציבור הרחב), מהווה פגם יסודי ובסיסי. ויובהר – כי שינוי, ולו זמני באיזורי הזיכיון, מצריך שינוי של כללי המועצה וזאת בהתאם לתהליך חקיקת משנה סדור והנחת התשתית העובדתית, המקצועית והמשפטית הראויה. כל זאת לא נעשה הפעם.

7. נזכיר כי ההצעה שהתקבלה – כפי שהיא מוכרת למרשתי – אינה מהווה המעט ההכרחי גם בהתאם לעמדת פיקוד העורף שהוצגה לחברי המועצה (לעניין גל שקט בלבד ובסופי שבוע), אלא פריצה גמורה של מסגרות השידור האיזורי. משמעות הדברים בפועל היא שבעלי הזיכיון האמורים יוכלו לשדר באופן מיידי בכיסוי ארצי כמעט – באופן שאינו הולם את תכלית החקיקה, עקרון השוויון ועקרונות יסוד אחרים המעוגנים במשפטנו. הדברים הופכים חמורים עוד יותר בשים לב שהצעת השר נוגעת לתחנות מסוימות בלבד.

8. בשים לב לכך שקיים היום מענה לעניין הגל השקט, שאף ניתן לו פומבי על ידי משרד התקשורת עצמו, לצד אמצעי יידוע אחרים לציבור, ספק אם ההחלטה במתכונתה הסופית, משלימה חסר של ממש שאין לו מענה קיים כבר היום.

9. להבנת מרשתי הביע אף הדרג המקצועי ברשות הסתייגות ממתווה הבקשה והאישור וגרס כי מתקיימים בו לכל הפחות קשיים משפטיים משמעותיים, עד כדי מניעה של ממש. זאת אף בהיבט התהליכי של בשלות ההצעה לדיון על רקע התשתית החסרה והבעייתית שהונחה בפני חברי המועצה.

10. ככל הידוע למרשתי אף נמסר לחברי המועצה טרם הדיון וההחלטה כי העמדה המקצועית שהוצגה על ידי גורמי פיקוד העורף עוברת בבחינה מחודשת ואינה בתוקף. משכך, לא ברור כיצד ניתן היה להשלים את קבלת ההחלטה.

11. על כן – מכל המצטבר והאמור גם במכתבי התאגיד ולובי 99, עולה כי ההחלטה האמורה נתקבלה באופן המביא לבטלות מעיקרא ולחילופין על הצורך המיידי בביטולה ובכל מקרה באי חידושה (שכן להבנת מרשתי הוגבל תוקפה ל 30 ימים).

12. אודה על התייחסותך הדחופה לאמור. בנסיבות העניין תבקש מרשתי לקבל את מלוא המסמכים, המידע והנתונים שעמדו בפני חברי המועצה והנהלת הרשות אגב הבקשה, הדיון בה ואישורה וכן את פרוטוקול הדיון (תמלול מלא) ואת נוסח ההחלטה והטיטוטות השונות שלה. ככל שיש צורך – אנא ראו בבקשה זו כבקשת חופש מידע, אך נוכח לוח הזמנים הצפוף וחשיבות הדברים – דומה כי על הרשות למסור את המידע האמור בלא להיקלע ללוחות הזמנים הקבועים בחוק חופש המידע אלא באופן מיידי גם לצורך נקיטת הליכים בעניין ההחלטה.

13. ככל שלא ייענה מכתבי זה וינומק בתוך 5 ימים מדוע אין לבטל את ההחלטה או לתקנה ולחילופין ככל שלא תתקבל תשובה כלשהי, תראה זאת מרשתי כסירוב להשיב ו/או לפעול לתיקון הפגמים ותשקול את הצורך המיידי שבפניה לערכאות מוסמכות לקבלת הסעדים המתאימים. זאת תוך שמירת כל זכות וטענה. לפיכך יש לראות במכתבי זה אף כמכתב לצורך מיצוי הליכים.

בברכה,

אלעד מן, עו"ד
רשיון מס' 34720
מנחם בגין 7 (בית גיבור ספורט – קומה 13)
טל: 03-6114485 פקס: 03-6114486

עו"ד אלעד מן

יועמ"ש הצלחה – לקידום חברה הוגנת

העתקים:

חברי מועצת הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו

גב' מישל קרמרמן דקל, מנכ"לית הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו

עו"ד אופיר ביתן, יועמ"ש הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו

עו"ד אביטל סומפולינסקי, משנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-חוקתי)

עו"ד עדי ליברוס, משרד המשפטים, מחלקת ייעוץ וחקיקה

עו"ד ברוריה מנדלסון, היועצת המשפטית, משרד התקשורת

נספח 9

העתק מכתב העותר 1 מיום

24.6.2025

עמ' 48

24 ביוני 2025
 כ"ח סיוון התשפ"ה

מישל קרמרמן
 מנכ"לית הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
משרד התקשורת

לכבוד
 מרדכי מרדכי
 יו"ר הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
משרד התקשורת

שלום רב,

הנידון: דרישה לביטול ההחלטה על הרחבת אזורי הזיכיון של תחנות הרדיו האזוריות בשל אי-חוקיות, היעדר סמכות והיעדר הצדקה ביטחונית

סימוכין: מכתבינו מיום 19.06.2025 ; 22.06.2025

בשם לובי 99 (חל"צ), בהמשך למכתבינו שבסימוכין, ולאור מכתב היועץ המשפטי לרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו מיום 22.06.2025 כמו גם הודעת ממשלת ישראל מהבוקר על כניסת הפסקת האש לתוקף באופן רשמי – אנו שבים ודורשים את ביטול ההחלטה על הרחבת אזורי הזיכיון לתחנות רדיו אזוריות. זאת לנוכח כך שההחלטה התקבלה בהיעדר סמכות ואינה חוקית, כמו גם העובדה שההצדקה הביטחונית שעל בסיסה הוגשה הבקשה ונסמכה ההחלטה הייתה – ואף נותרה – בלתי מבוססת, וכעת היא אף אינה עומדת ומתקיימת גם לגופה. והכל כמפורט להלן:

- בהמשך לכלל טענותינו במכתבינו שבסימוכין, ובכלל זאת הטענה לאי-סמכות ואי-חוקיות ההחלטה לעניין הרחבת איזורי השידור של בעלי זיכיונות לתחנות רדיו אזורי – הודעת ממשלת ישראל מהבוקר לעניין הפסקת אש במלחמה עם איראן, שומטת, גם לשיטת שר התקשורת וחברי המועצה שאישרו את ההחלטה, את הבסיס להחלטה זו, ומשכך יש לבטלה.
- נדגיש כי כבר בעת קבלת ההחלטה, וכפי שכתב יועמ"ש הרשות במכתבו מיום 22.06.2025, לא התקיימה תשתית ביטחונית ממשית שתצדיק מהלך כה דרמטי של שינוי במעמדן הרגולטורי של תחנות רדיו פרטיות.¹ ההחלטה התבססה על אזכור נקודתי של פיקוד העורף לגבי שידורי "הגל השקט" בשבתות ובחגים בלבד – אך בפועל הוחלט לאפשר לתחנות שידור רציף בכל ימות השבוע, ללא כל הנמקה או עיגון מקצועי. כעת, עם כניסת הפסקת האש לתוקף, גם העילה הביטחונית שנטענה, אינה רלוונטית עוד. יש לראות בכך שינוי נסיבות מהותי שממיתר כל הצדקה להותרת ההחלטה על כנה.
- נוסף על כך, כפי שגם צוין במכתב הנ"ל, ההחלטה התקבלה מבלי שהונחה בפני המועצה עמדה ביטחונית מוסמכת בתוקף, ללא תשתית עובדתית או מקצועית מספקת ומבלי שנבחנו כלל ההשלכות הרגולטוריות של ההרחבה.² מדובר בהפרה ברורה של כללי המינהל התקין, אשר לבדה עשויה להצדיק את בטלות ההחלטה.
- זאת ועוד, החלטת המועצה התקבלה בחוסר סמכות ותוך פגמים מהותיים בהליך המינהלי. כפי שפורט בחוות דעתו של היועץ המשפטי של הרשות השנייה, למועצה לא הייתה סמכות חוקית להרחיב את אזורי הזיכיון של תחנות הרדיו, בוודאי לא בהחלטה מיידית וללא פרסום, ללא קיום שימוע ציבורי וללא שיתוף של הגורמים העלולים להיפגע מהמהלך – ובראשם תאגיד השידור הציבורי, אשר פנה

¹ מכתב הלשכה המשפטית של הרשות השנייה מיום 22.06.2025, סעיפים 4, 6, 14, 15 ו-17.
² שם.

לרשות נגד מהלך זה, ובעלי הזיכיונות האחרים, שמעמדם עלול להיפגע ללא זכות טיעון ותחת החלטה שאיננה שוויונית.³

5. באשר לתוכן ההחלטה עצמה, על אף שההצדקה שנמסרה לחברי המועצה התמקדה בצורך להרחיב את קליטת "גל שקט" בשבתות, ההחלטה שאושרה בפועל **מתירה לתחנות הרדיו האזוריות לשדר ללא מגבלה במשך כל ימות השבוע**, לרבות תכנים מסחריים אשר אין להם כל קשר למתן התרעות או לצרכים ביטחוניים.

6. הרחבת איזורי השידור של בעלי הזיכיונות בתחנות הרדיו האזוריות כבר הוצעה בעבר במסגרות שונות, אך נדחתה פעם אחר פעם על-ידי גורמי המקצוע – ובהם רשות התחרות – בשל היעדר בסיס חוקי ורגולטורי הולם.⁴ כעת נעשה ניסיון לקדם את אותו המהלך מחדש, הפעם תוך ניצול מצב החירום, ותוך פגיעה בעקרונות יסוד – כל זאת כדי לשרת אינטרסים כלכליים של בעלי תחנות מסוימות.

7. בנסיבות אלה, ולנוכח כל האמור לעיל ובמכתבינו שבסימוכין, נדרש ביטול מיידי של ההחלטה. לתשובתכם בהקדם ולא יאוחר מיום 26.06.2025 נודה, על מנת שנוכל לשקול את צעדינו, לרבות המשפטיים.

בברכה,

בעז אקרמן
לוביסט ציבורי

עו"ד זהר אלטמן-רפאל
מנהלת תחום ממשלה

העתקים:

ד"ר שלמה קרעי, שר התקשורת

אלעד מקדסי, מנכ"ל משרד התקשורת

עו"ד ברוריה מנדלסון, יועמ"שית משרד התקשורת

עו"ד אופיר ביתן, יועמ"ש הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

³ שם, סעיפים 1, 3-4, 11-7 ו-16.
⁴ דה-מרקר, כאן.

נספח 10

**העתק מכתב יו"ר המשיבה 1
לעותרת 2 מיום 30.6.2025**

עמ' 51

ירושלים, ד' בתמוז תשפ"ה
30 ביוני 2025

לכבוד
עו"ד אלעד מן
יועמ"ש הצלחה – לקידום חברה הוגנת

שלום רב,

הרחבה זמנית של אזורי הזיכיון לתחנות הרדיו
מכתבך מיום 25/06/2025

בהמשך למכתבך שבנדון, אבקש לעדכן כי המועצה בישיבתה מהיום, 30/06/2025, החליטה, כי המועד הנקוב בהחלטת המועצה מיום 19/06/2025 יחלוף היום בשעה 23:59 לאור סיום המצב המיוחד בעורף בכל רחבי הארץ.

בברכה,

מרדכי מרדכי, יו"ר
מועצת הרשות השנייה

העתק: גבי מישל קרמרמן, מנכ"לית הרשות השנייה
עו"ד אופיר ביתן, היועץ המשפטי, הרשות השנייה
מר אורן טל, ראש אגף רדיו, הרשות השנייה

נספח 11

העתק מכתב העותר 1 מיום

7.7.2025

עמ' 53

07 ביולי 2025
י' תמוז התשפ"ה

לכבוד
ח"כ אברהם בצלאל
יו"ר הוועדה המיוחדת לצמצום פערים חברתיים בפריפריה
הכנסת
שלום רב,

הנידון: שירותי רדיו בעתות חירום בפריפריה לחברה החרדית והערבית

בשם לובי 99 (חל"צ) אנו פונים לוועדה לקראת הדיון בנושא היעדר שירותי רדיו בעתות חירום בפריפריה לחברה החרדית והערבית. אין ספק כי גם קבוצות מיעוט זכאיות לשירותי התרעות המתאימים לאורח חייהם. יחד עם זאת, בענייננו, עולה ספק האם מדובר בקושי ממשי והאם אין המדובר בניצול ציני של המלחמה כדי לקדם מהלך שנוי במחלוקת, בניגוד לעקרונות חוקתיים ומינהליים. ממילא, כל שינוי רגולטורי בתחום זה חייב להיעשות על-פי חוק, במכרז שיוויוני ולהיבחן בקפידה נוכח השלכותיו הרחבות על שוק התקשורת בישראל, והכל כמפורט להלן:

1. התרעות פיקוד העורף מצילות חיים. אין ספק כי נדרש לאפשר לכל הציבור בישראל, לרבות אוכלוסיות שאינן דוברות את השפה העברית או בעלות מאפיינים ייחודיים, קבוצות מיעוט וכיוצא"ב – לקבל התרעות בצורה אפקטיבית ויעילה. אך לצערנו, מהתנהלותו של שר התקשורת מהיום בו נכנס לתפקיד – עולה כי לא בכך עסקינן, וכי אין מדובר אלא בניצול ציני של מצב החירום ושל תקופת המלחמה, לקידום מהלכים בהם מעוניין השר בלי קשר, משיקולים אחרים ובאופן שאינו עולה בקנה אחד עם החוק ועם עקרונות חוקתיים ומינהליים. לא רק זאת, נראה כי גם לגופם של דברים, אין במהלך זה כדי לקדם את הביטחון של קבוצות אלו, ונבהיר.
2. עם כניסתו לתפקיד, הצהיר שר התקשורת כי בכוונתו לקדם פתיחה של תחנות הרדיו האזוריות לשידורים ארציים.¹ בין היתר, עוד ב-05.07.2023, טען בראיון בגלי ישראל כי "רדיו גלי ישראל יוכל להיות משודר בכל רחבי הארץ בלי הגבלה של רדיו אזורי יותר".²
3. לאחר מכן, עם פתיחת מלחמת "חרבות ברזל", נראה כי החליט השר להשתמש במצב החירום על מנת לקדם מהלך זה. הסנונית הראשונה היא פרסום תזכיר חוק להרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון, עוד בנובמבר 2023.³ המהלך זכה לביקורת ולהתנגדות רבה, לרבות של גורמי המקצוע, ביניהם רשות התחרות, שהבהירה כי "האפשרות להקצאת רישיונות שידור מוגבלת על פי היצע התדרים המאפשרים שידור, שהוא משאב ציבורי מוגבל. משכך, דרך המלך להקצאת משאב זה היא באמצעות מכרז פתוח אשר יאפשר לכל המעוניין, בכפוף לעמידה בתנאי סף שנדרשים, להשתתף. הקצאת משאב ציבורי מוגבל שלא בדרך של מכרז פתוח עלולה להביא לפגיעה תחרותית, הן בנוגע לתחרות בתוך תהליכי המכרז והן בנוגע לתחרות שתתקיים בתחום שידורי הרדיו".
4. לאחר שמהלך זה לא צלח, הוגשו מספר הצעות חוק פרטיות שנועדו לאפשר לתחנות הרדיו האזורי לחרוג מאזורי השידור שלהן ולשדר עד לתפוצה ארצית.⁴ גם מהלך זה לא התקדם.

¹ שר התקשורת מציג מהפכה בתחום השידורים מיום 25.07.2023 באתר משרד התקשורת, [כאן](#).

² ציוץ של "גלי ישראל" מיום 05.07.2023, רשת X, [כאן](#).

³ תזכיר חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (הרחבת שידור רדיו אזורי מחוץ לאזור הזיכיון הקיים), התשפ"ד–2023, אתר החקיקה הממשלתי, [כאן](#).

⁴ למשל, הצעת חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (תיקון – הרחבת המגוון בשידורי הרדיו), התשפ"ד – 2024.

5. והנה, ביום ה-13 ביוני 2025, נפתח מבצע "עם כלביא", שבמסגרתו התקיים עימות ישיר בין ישראל לאיראן, שכלל ריבוי התרעות ואזעקות בכל רחבי הארץ בשל מתקפות טילים חוזרות ונשנות. ביום ה-17 יוני 2025 פנה שר התקשורת למועצת הרשות השנייה⁵ בבקשה לאשר לתחנות הרדיו החרדיות והערביות לשדר מחוץ לאזורי הזיכיון שלהן, בטענה כי הדבר נדרש לצורך מענה לאוכלוסיות אלו בפריפריה בעתות חירום. ביום 19 ליוני 2025, החליטה מועצת הרשות השנייה, בניגוד לעמדת היועץ המשפטי שלה, להתיר לתחנות החרדיות לשדר מחוץ לאזור זיכיון למשך 30 יום או עד תום מצב החירום. כן נקבע כי היתר דומה יינתן לתחנות אשאמס ונאס, ככל שתתקבל התייחסות מתאימה מפיקוד העורף.⁶
6. בתאריך 22 ביוני שלח היועץ המשפטי של הרשות השנייה מכתב נוסף לרשות השנייה, ובה הבהיר כי החלטת המועצה נעדרת סמכות ואין לה תוקף. בין היתר ציין כי בקשת השר לא לוותה בחוות דעת ביטחונית מקצועית של פיקוד העורף התומכת בצורך זה. לדבריו, נמסר למועצה בצורה ברורה כי עמדת פיקוד העורף נמצאת בבחינה מחודשת על ידי גורמי המקצוע, ולא התקבלה לגביה עמדה עדכנית.⁷ זאת ועוד, לטענתו גם דבריו של רס"ן (מיל') דני כהן, מסביר פיקוד העורף לציבור החרדי – שעל דבריו כפי שנאמרו בראיון, הסתמך השר בפנייתו לרשות השנייה – אינם מהווים חוות דעת ביטחונית רשמית אלא התייחסות כללית בלבד. משכך, הבקשה אינה נשענת על תשתית מקצועית מספקת המצביעה על צורך ביטחוני ממשי במהלך.
7. נוסף על כך, מלכתחילה גם תוכן העמדה שהוצג התייחס לצורך נקודתי בלבד: שידורי "הגל השקט" במהלך שבתות וחגים, ולא במהלך השבוע. כפי שצוין במכתב היועץ המשפטי לרשות, לא הוצגה כל הנמקה מקצועית המצביעה על צורך ביטחוני בהרחבת השידורים בכל ימות השבוע.⁸
8. מהאמור עולה כי למעשה מדובר בניסיונות חוזרים ונשנים לקדם מהלך שנוי במחלוקת, תוך הישענות על חוות דעת ביטחונית חלקיות ושאינן עדכניות. לא רק זאת, גם אם יוכר צורך ביטחוני מסוים, הרי שגם לשיטת גורמי המקצוע, הוא מצומצם לשבתות וחגים בלבד, ולמעשה, גם לצורך המוגבל בשידורי "הגל השקט" בשבתות וחגים, אין כל הכרח בהרחבת אזורי הזיכיון של תחנות הרדיו האזוריות – שכן תחנות תאגיד השידור הציבורי מספקות לכך מענה בפריסה ארצית מלאה: תחנת 'מכאן' מעניקה שידורים ייעודיים בשפה הערבית ותחנת 'כאן מורשת' פועלת ומספקת מענה לציבור שומר דת ומסורת, כולל שידורים של "הגל השקט" בשבתות וחגים.
9. מהדברים עולה כי כבר **כיום קיימת תשתית שידור ארצית זמינה ומוסדרת לצורך זה**, ואין כל הצדקה רגולטורית או ביטחונית להרחיב את אזורי הזיכיון של תחנות פרטיות, לשם מענה שמסופק על ידי גופי השידור הציבורי.
10. עוד נדגיש כי על פניו, דווקא המודל של רדיו אזורי, המשרת איזור יחסית ממוקד, יכול להתאים יותר להעברת הודעת של פיקוד העורף שהן מלכתחילה ממוקדות לפי איזורים. דווקא הרחבת שידוריהן לפריסה ארצית **עולה לזרוע אי סדר ובלבול בעתות חירום**, שכן מאזינים עלולים לשמוע התרעות והנחיות שאינן רלוונטיות לאזור מגוריהם.
11. מכל מקום, נזכיר כי תדרי הרדיו הם משאב ציבורי מוגבל, שהקצאתו מחייבת הליך תחרותי, שוויוני ושקוף – כפי שכתוב בחוק הרשות השנייה.⁹ מתן אפשרות לתחנות הרדיו האזוריות לשדר מחוץ לאזור

⁵ פניית השר למועצת הרשות השנייה, כאן.

⁶ פרוטוקול ישיבת מועצה מס' 79 מיום 19.06.25, החלטה מס' 1, אתר הרשות השנייה, כאן.

⁷ מכתב הלשכה המשפטית של הרשות השנייה מיום 22.06.2025, סעיפים 2 ו-4.

⁸ שם, סעיף 6.

⁹ חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, תש"ן-1990, סעיף 38.

הזיכיון, ללא מכרז וללא בחינת חלופות, מהווה פגיעה חמורה בעיקרון השוויון ובחופש העיסוק – כפי שכבר נפסק בערכאות.¹⁰ מתן הטבה רגולטורית לגורם מסוים בשוק, ללא אפשרות שווה למתחרים להתמודד עליה, היא פגיעה בזכות לחופש תחרות ולחופש עיסוק, במיוחד כאשר מדובר במשאב ציבורי שהמדינה מחויבת לנהל לטובת הציבור כולו, ולא לצורך קידום אינטרסים פרטיים של בעלי תחנות רדיו.

12. ככל שהשר סבור כי יש לשנות את מודל השידורים של הרדיו האיזורי – הדבר צריך להיעשות באופן מסודר, לאחר עבודת מטה מסודרת, ולא במהלך חפז ובלתי מבוקר המנצל את תקופת החירום לקידום אינטרסים כלכליים פרטיים על חשבון הציבור.

בברכה,

בעז אקרמן
לוביסט ציבורי

עו"ד זהר אלטמן-רפאל
מנהלת תחום ממשלה

¹⁰ בג"ץ 1030/99 אורון ואחרים נגד יו"ר הכנסת דן תיכון ואחרים, כאן.

נספח 12

העתק פרוטוקול הדיון מיום

8.7.2025

עמ' 57

**הכנסת העשרים וחמש
מושב שלישי**

**פרוטוקול מס' 51
מישיבת הוועדה המיוחדת לצמצום פערים חברתיים בפריפריה
יום שלישי, י"ב בתמוז התשפ"ה (08 ביולי 2025), שעה 10:37**

סדר היום:

היעדר שירותי רדיו בעתות חירום בפריפריה לחברה החרדית והערבית

נכחו:

חברי הוועדה:

אברהם בצלאל – היו"ר

מוזמנים:

מימון שמילה	–	מנהל מינהל הנדסה, משרד התקשורת
סא"ל פטריק הרוש	–	רמ"ח תקשוב והרתעה, פיקוד העורף, משרד הביטחון
רס"ן ענאן סרחאן	–	יועמ"ש פיקוד העורף, משרד הביטחון
סא"ל תמר לווים	–	ראש מערך הסברה, פיקוד העורף, משרד הביטחון
אילה מזרחי	–	עו"ד, ראש אגף רגולציה ופרויקטים תאגיד השידור הישראלי "כאן"
יהונתן מאיר שורק	–	מנהל "כאן מורשת", תאגיד השידור הציבורי
מיכל גרוס	–	עו"ד, לשכה משפטית, הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
נורית פיקובסקי	–	עו"ד, לשכה משפטית, הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
בצלאל קאהן	–	מנהל תוכניות וחדשות, רדיו 93
אריאל דרעי	–	עו"ד, מנכ"ל רדיו קול ברמה
זהר אלטמן רפאל	–	עו"ד, מנהלת תחום ממשלה, לובי 99
בעז אקרמן	–	לוביסט ציבורי, לובי 99
זיו מאור	–	עו"ד, יועמ"ש רדיו גלי ישראל
רונן ריינגולד	–	שדלן, עו"ד, עמותת זולת לשוויון וזכויות אדם
לילך נגיד	–	מנכ"לית רדיו דרום
מור אברג'יל	–	רדיו דרום
דוד יוסוב	–	רדיו דרום
שמעון אלקבץ	–	מגיש ברדיו דרום, ראש המועצה הישראלית לקולנוע
דוד שריקי	–	רדיו דרום

משתתפים באמצעים מקוונים:

יוסי קקון	–	ראש עיריית צפת
תא"ל לירון דונל	–	רמ"ט פיקוד העורף, משרד הביטחון

מנהלת הוועדה:

בת שבע פנחסוב

רישום פרלמנטרי:

חבר תרגומים, מיטל פורמוזה

רשימת הנוכחים על תואריהם מבוססת על המידע שהוזן במערכת המוזמנים הממוחשבת. ייתכנו אי-דיוקים והשמטות.

היעדר שירותי רדיו בעתות חירום בפריפריה לחברה החרדית והערבית

היו"ר אברהם בצלאל:

בוקר טוב לכולם, י"ב בתמוז התשפ"ה, 8 ביולי 2025. אני אומר בוקר טוב, אבל אנחנו נמצאים בבוקר קשה מאוד לעם ישראל. לצערנו קמנו הבוקר, כבר התבשרנו בלילה, אבל הבוקר קמנו גם לשמות. בשורה קשה מאוד, אסון, לצערנו לא אסון ראשון בשבועות האחרונים. נפילה של חמישה חיילים, טובי בנינו, שיצאו להילחם, הקריבו את חייהם למעננו, למען החזרת החטופים, שזה דבר חשוב מאין כמוהו. ולצערנו אנחנו גובים עוד אבדות קשות מאוד. רס"ל בנימין אסולין בן 28, נועם מסדיאן בן 20, משה נול בן 21, מאיר עמר בן 20, משה פרש בן 20.

אני חושב שדווקא ביום כזה אולי נעמוד לזכרם, נגיד אולי איזה פרק תהילים גם לזכרם וגם להשבת כל החטופים, כי אנחנו, לא יודע, אתה כל יום קם ואומר מצד אחד שהחטופים שלך להחזיר אותם. מצד שני עוד אבדות ועוד אבדות. אני חושב - - - ישועה גדולה, שבורא עולם באמת ייתן לנו באמת איזה תושייה ואיזה ידע, איזה נס שבאמת יצליחו המגעים שנמצאים כרגע, שאנחנו שומעים על כל מיני התקדמויות והתקדמויות ויושבים ודנים. אני מקווה באמת שיבוא מישהו גם עם הבשורה שכן הולכים לעסקה ושיחזירו כמה שיותר מהר את כולם.

דווקא היום זה תזכורת עבורנו שאנחנו עם אחד, חיים אחד לצד השני, לצערנו גם מתים אחד ליד השני. אני הייתי בהרבה לוויית, אני וחבריי, לוויית, הלכנו לניחומים. זה פוגע בכולנו, בכל סוגי האנשים, בכל הציבורים לצערנו. אנחנו בהר הרצל ב-18 בחלקה שלצפון אני זוכר אותה בתחילת המלחמה שהיא הייתה, איך אומרים, כמה בודדים או ריקה כמעט לגמרי. ופשוט אתה רואה עוד שורה ועוד שורה, זה כבר לא אחד, זה פשוט מדברים על 888 חיילים גיבורים, הי"ד, שנפלו במלחמה הזאת.

אני כן חושב שאנחנו נגיד איזה פרק תהילים לזכרם. וכמובן להצלחה ולשובם של כל החטופים וכמובן הפצועים. מדברים על חמישה חללים, אבל יש לנו גם פצועים. לא קצת פצועים גם מהתקרית הזאת אתמול. אז אנחנו נעמוד להגיד פרק תהילים.

שיר למעלות: אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי; עזרי מהם ה' עושה שמיים וארץ; אל ייתן למוט רגלך אל ינום שומרך; הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל; ה' שומרך ה' צילך על יד ימינך; יומם השמש לא יככה וירח בלילה; ה' ישמרך מכל רע ישמור את נפשך; ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם;

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין ביים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרווחה, מאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה, השתא בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן;

(אמן)

היו"ר אברהם בצלאל:

זה מעבר חד. לקום לכזה בוקר. מצד שני, חייבים להמשיך את החיים. חייבים לדאוג, חייבים לעשות כל מה שביכולתנו לעם היושב בציון שנמצאים פה לעזור בכל שאנחנו יכולים.

הדיון היום הוא על היעדר שירותי רדיו בעתות חירום בפריפריה לחברה החרדית והערבית. אני רוצה בפתח דבריי, שמעתי הרבה רעשי רקע, קיבלתי כל מיני טלפונים, כל מיני לחצים מפה ומשם על עצם קיום הדיון. ואני רוצה להגיד יטעו אותי חבריי אם אני טועה. אני עשיתי דיון, אני חושב, מנהלת הוועדה תגיד לי, לפני שנה וחצי בערך. אחרי תחילת המלחמה שהייתה אחרי ה-7 באוקטובר. עשיתי דיון על הנושא הזה ספציפית. על זה שאין רדיו באזורים מסוימים.

בסוף יש לכל אדם את אורח חייו ומה שהוא רוצה לשמוע. אני אחרון ואני מבין שרוב מי שיושב פה, או שכל מי שיושב פה לא רוצה לאכוף על אף אחד לשמוע דברים שהוא לא רוצה, או איך אומרים? לחנך אף אדם. בסוף היום אנחנו צריכים לתת לכל אדם את היכולת, ובפרט אני חושב שבמלחמה שאנחנו נמצאים בה, שגם עכשיו דרך אגב, אנחנו כרגע גם בשעת חירום. החות"ם רק אתמול ושלשום, כמעט כל יום אנחנו שומעים על עוד טילים שנורו. לפעמים מצליחים ליירט אותם לפני כן והם לא מגיעים אלינו, לפעמים לא.

שמעתי טענות שיש היום פלאפונים. כן, יש היום פלאפונים שמקבלים התרעות. אז אני יכול להגיד לכם שהפלאפון שלי הזה, הוא גם מקבל, אבל הוא לא מקבל לא הודעות וההתרעה היחידה שהוא מקבל הוא

מקבל רק צפצוף ואיזה אות באנגלית שמגיעה. לפני שנכנס לעצם הדיון עצמו אני אומר דבר ראשון חבריי מכירים אותי מספיק, אני לא מונע לא משום גחמה של מישהו כזה או אחר או במטרות כאלה ואחרות. ולמה אני אומר את זה? כי פנתה אליי מנהלת הוועדה וביקשה ממני מאוד שרוצים להציג את לובי 99, אני לא יודע מי נמצא פה מטעמים. שלום בעז וזוהר.

אז דבר ראשון, קראתי בעיון את שני העמודים פלוס שלכם.

זהר אלטמן רפאל:

קיצרנו אותם.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני רק אומר שתדעו שעברתי. אני יודע בדיוק כמה זה, 12 סעיפים כמדומני, נכון? לא טעיתי. אתה רואה? אני יודע, עברתי על סעיף-סעיף. אני פשוט, איך אומרים, לא הייתי זורק את זה כזה בצורה כזאת. אני פשוט לא מתייחס לשום מילה שנאמרה פה. מבחינתי שום מילה שנאמרה פה אין לה שום קשר למציאות. אני לא השר קרעי. אם יש למישהו טענות לשר קרעי, הוא מופנה לבוא אליו. יש שר, אפשר לבוא אליו ולדבר איתו. זה דבר ראשון.

אבל לא מקובל עליי גם לחייב את הוועדה לשים דברים כשאתם מפנים ספציפית את כל הדיון עצמו על השר קרעי. מתחילת היותו ב-2023 הוא ניסה והוא רצה. יש לכם משהו, יש משרד, תגישו שאילתה, תגישו שאילה. הוא יהיה מוכן לענות לכם כשר אני מאמין שהוא גם יענה את זה. סליחה שאני אומר בצורה כזאת, כי פשוט קיבלתי איזה לחץ וחייבים, חייבים.

אז אני אומר דבר אחד: מבחינתי זה יכול להתפרסם באתר, כל אחד רוצה שיקרא את זה. אני אין לי שום בעיה עם זה. אני אומר, ברמה האישית שלי, בסדר? ברמה האישית שלי, הדיונים שהיו לי בקשר לנושא של התקשורת, כמו שאני עושה לגבי סלולאריים שאין קליטה במקומות אני עושה דיונים ארוכים בנושא הזה. אף אחד לא יכול להגיד שאני, איך אומרים, מונע מאיזה מישהו. שיש לי איזה מטרות לא ישירות בנושא הזה.

ואני אגיד דבר אחד: בסוף אני בא מהציבור החרדי. אני יודע גם מה הציבור הערבי. בסוף יש כל כך הרבה אנשים שלא מצליחים לקבל את ההתרעות. גם כאשר בן אדם מקבל את ההתרעה בטלפון הזה הוא לא יודע כמה זמן זה קודם, האם זה דקה קודם, 10 דקות קודם או רבע שעה קודם או חצי שעה קודם. לא קופץ לו שום דבר.

דבר שני, גם אם הוא כבר קיבל את האזעקה והוא שמע את האזעקה הוא לא יודע אם הוא יכול לצאת או לא יכול לצאת. תתפלאו לשמוע שהרבה מהציבורים, כולל אשתי, שומעת רדיו. כן, כולל חמותי, שומעת רדיו. גם אנשים שהרבה פעמים מדליקים רדיו ורוצים לשמוע רדיו והוא רוצה לשמוע את הרדיו שהוא רוצה לשמוע.

יש את המלחמה הגדולה של השר קרעי, היא לא קשורה לדיון הזה. אבל אף אחד לא חושב גם שבדיון של ועדה לצמצום פערים חברתיים אפשר להעביר פה חוק כזה או אחר או אפשר דרך הוועדה הזאת להעביר איזה חוק. הרי הוועדה הזאת לא מחוקקת ולא שום דבר.

לכן אני אומר דבר אחד: אנחנו מדברים כרגע, אני רוצה מאוד להפריד בין המלחמה הגדולה, שאני מכיר אותה, ויש מלחמה גדולה. אני לא שם, אני לא שר התקשורת. אני לא באתי באגינדה והתחלתי קדנציה ואמרתי תשמעו, אני רוצה עכשיו שיהיה רדיו בכל המקומות ואנחנו עכשיו מגיעים שיהיה שוק חופשי. לא נמצא שם. אולי אם אני פעם אהיה, לא יודע אם אני ארצה, אם פעם אהיה שר התקשורת אולי יהיו לי מחשבות ואולי נשב נדון על זה.

אבל אני לא שם. אני מעוניין בדבר אחד, בסוף זה הצלת חיים. כמו שאני נאבק בנושא התקשורת שיהיה כיסוי סלולארי בכל מקום ומקום, וגם על זה יש לי הרבה מאבקים גדולים. בסוף אני רואה את זה כהצלת חיים. אני חושב שבעת הזאת, במקום שאנחנו נמצאים בו היום זה פשוט הצלת חיים. כי כל כך הרבה אנשים שלא יודעים בכלל על עצם זה. גם הגל השקט של שבת או לא שבת. כן, יש הרבה אנשים חרדים שאין להם שום דרך אחרת לשמוע. הם מפעילים גל שקט בשבת והם רוצים לשמוע את זה.

לכן אני אומר, מטרת הדיון הזה, ואני אשמח לשמוע את כולם. אני אומר עוד פעם, באמת, באתי פה לשמוע, אני עשיתי את הדיון הזה, אני חושב שהוא חשוב, שהוא קריטי לאזרחי מדינת ישראל. מספיק

שהצלנו נפש אחת בדבר הזה היה זה שכרנו. וכל מה שאנחנו מדברים זה לא עכשיו להכניס את התחנות האלה בצורה קבועה בכל המקומות האלו. אנחנו מדברים רק על העת הזאת כרגע שאנחנו נמצאים בשעת חירום. ואנחנו עדיין בשעת חירום.

אני אומר לכם, אני חבר בוועדת חוץ וביטחון, אני לא אגיד מה שאני יודע, מה שאני לא יודע. אבל אין ספק שיש כל כך הרבה דיונים וכולנו גם מרגישים, כל רגע אנחנו לא יכולים לדעת מה קורה איתנו. אחרי הנושא של 7 באוקטובר גילינו ואחרי הסיפור הזה של איראן ואחרי החות'ים וכל כך הרבה איומים שיש לנו מסביב שאנחנו לא יודעים מאיפה יפרוץ לנו ומה יקרה איתנו.

אני חושב שחייבים לאפשר את הדבר הזה. ואני אגיד, אני פניתי לשר. אני אתן לכם לדבר, הבטחה שלי, זה, אמרתי. אנחנו לא בסוף הדיון ואני אומר באמת - - -

זהר אלטמן רפאל:

לא, רק אני אשמח להתייחס כי פנית ספציפית אליי.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא, כי אני אומר עוד פעם, אני אמרתי שאני שומע כל כך הרבה רחש בחש מכל הדיון הזה. אני קיבלתי כל כך הרבה טלפונים. כאילו וואו, קיימתי פה איזה דיון. דבר ראשון, יש פה דיונים. אני אומר, מקיימים פה כל כך הרבה דיונים, אפשר לבוא ולראות, יש פרוטוקולים והכול. דבר שני אני אומר, אמרתי, אני לא מעוניין בשום דבר. השר כרגע לא נמצא פה, לכן חשבתי לנכון שזה לא המקום, בפרט שאני אומר עוד פעם, כל הדיון עצמו הוא לשר קרעי פה במכתב הזה. נכון, העליתם דברים. בסדר, לכן אני אומר, אני אשמח להעביר את זה. אם אתם רוצים שאני אהיה השליח, אני אעביר את זה לשר קרעי, אני אעביר את זה ביד. בהזדמנות הראשונה שאני אפגוש אותו.

אבל אני אומר, הדיון עצמו מבחינתי הוא דיון חשוב, הוא דיון נכון, הוא דיון הכרחי להצלת חיים במדינת ישראל. יש כל כך הרבה אנשים שאין להם את הטלפון לידם, יש אנשים מבוגרים, יש אנשים שזה אורח החיים שלהם. ואמרתי, גם נושא השבת של גל שקט. אז מה, באחת מהטענות שלכם כתבתם שאנשים לא ישמעו, אם זה יהיה בצפון או בדרום והם יחשבו שהאזעקה אצלם וזה לא אצלם באמת. יש היום את הנושא הזה של נופר שגם שם יודעים לנווט הכול. אני אומר עוד פעם, לכל דבר יש פתרונות. אבל בסוף אנחנו חייבים לכסות את המקסימום שאנחנו יכולים. בסדר?

ואני אגיד יותר מזה, גם אם בטעות מישוהו אחד נכנס לממ"ד במקרה שקרה שלא הצליחו לנווט את זה וקרה איזה משהו, תאמיני לי, עדיף מאשר לראות את האנשים מתים בחוץ. עדיף שידעו מתי אפשר לצאת. אנשים יוצאים לפני הזמן וראינו מקרים שקרו. בואו, אי אפשר לעצום את העיניים ולהגיד 'חבריה, זה לא יקרה לנו'. את זה כבר למדנו. לצערנו זה חודר וזה נמצא וזה יכול להגיע לכל מקום. והדבר הזה הוא פשוט הכרחי בהסתכלות שלי.

עד כאן דברי הפתיחה שלי בנושא הזה. אני אשמח לשמוע גם את המשרדים עצמם, גם את בעלי תחנות הרדיו מכל הגוונים וכל הדברים. אני באתי פה לשמוע את כולם. ושאלות בדרך בשמחה רבה.

אריאל, בבקשה.

אריאל דרעי:

בוקר טוב לכם. קודם כל, תודה רבה על הדיון הזה. הדיון הזה, כמו שאמרתי, מתקיים פעם שנייה מאז תחילת מלחמת "חרבות ברזל". אני אריאל דרעי, מנכ"ל תחנת הרדיו קול ברמה. אני חושב שהדברים שאני אומר הם גם יהיו בשם תחנת האחות רדיו קול חי.

אנחנו ב-11 באוקטובר 2023 פנינו לשר, פנינו גם אליך, בבקשה להרחיב באופן זמני את אזורי הזיכיון של תחנת הרדיו קול ברמה וקול חי. אני רוצה רגע להסביר. קיים עוול היסטורי מאז שתחנות הרדיו האזוריות הוקמו, התחנות האלה הוקמו כתחנות רדיו אזוריות, לתת מענה לכל האזור עם הדברים הייחודיים לאזור. זה לא נתן מענה לציבור החרדי, שהמענה שלו צריך להיות דמוגרפי ולא גיאוגרפי.

לציבור החרדי ברור שכל מי שנמצא מאזור זיכרון וצפונה, צפת, טבריה, כל אזור חיפה.

היו"ר אברהם בצלאל:

רגע, אני שכחתי גם להגיד שפנינו לראשי רשויות בנושא הזה. הוא הזכיר פה צפת, נזכרתי. ראשי רשויות התקשרו, ביקשו את הדבר הזה. אני גם חושב שגם הם זרוע ביצועית. ראינו את זה בפרט במלחמה. בסוף הרשויות הן זרוע ביצועית של המדינה והם יודעים לעשות את זה בצורה הכי טובה וגם מכירים ויודעים הכי טוב מה הציבור שלהם צריך.

אריאל דרעי:

אז כל התושבים האלה, מכל האזורים האלה, לא מקבלים שירותי רדיו, שזה באופן שוויוני. וכמובן גם דרום, אבל אנחנו רגע נתמקד שנייה בצפון, כי בדרום הבעיה היא טיפה שונה. וזה שירות שאמור להינתן לכל אזרח בהתאם לאופי חיו.

ברגע שאנחנו אומרים שלתושב צפת אין שירותי רדיו, אלה שירותים שמשדרים אונליין, זאת אומרת שהוא יצטרך כדי לקבל אינפורמציה אם זה בתקופת הקורונה ואם זה בתקופת המלחמה, הוא יצטרך לקבל אינפורמציה. הוא יצטרך לוותר על ערך אחר שלו, כי הוא יצטרך לשמוע תחנות רדיו שלא מתאימות לאופי החיים שלו. זאת אומרת שזה לא נעשה באופן שוויוני.

אז חוסר השוויון הזה הוא בוודאי קיים, עוול שהוא בתקופות רגיעה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, בתקופות מלחמה. וראינו את זה. מאז ה-7 באוקטובר כל תושבי הצפון לא מקבלים את ההתרעות בזמן אמת. לא מקבלים את ההנחיות ואת ההסברה של פיקוד העורף. זה לא רק את ההתרעות. הם לא מקבלים את ההסברה. פיקוד העורף, יש גורם מיוחד שעולה לשידורי הרדיו כמעט באופן קבוע, כולל בשבת וכולל בחגים. עשינו גם תחנת הרדיו קול חי וגם אנחנו עשינו דבר שהוא נדיר מאוד, שידרנו בשבת. שידרנו בשבת, גם ב-7 באוקטובר בוודאי עכשו במבצע "עם כלביא" עם אישורי רבנים. עולה לשם נציג של פיקוד העורף. כי אנחנו מבינים שבזמן חירום יהודי, דתי או חרדי או מסורתי יפתח רדיו, כי זה הצלת חיים. פיקוח נפש דוחה שבת. אבל הוא לא יכול להאזין אם הוא תושב צפת או תושב חיפה.

לא רק זה, כמו שאמרת, גם ההתרעה המקדימה, פיקוד העורף בנה מערכת מאוד טובה של התרעה מקדימה. ההתרעה המקדימה הזאת נותנת לך אפשרות להיערך. הוא לא מקבל אותה והוא לא מקבל גם את התרעת השחרור. זאת אומרת שגם הפתרונות שיש, ויש פתרונות לתושב צפת.

היו"ר אברהם בצלאל:

נגיד שפיקוד העורף עושה עבודה מצוינת.

אריאל דרעי:

פיקוד העורף עושה עבודה מצוינת.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני חושב שבאמת מכסים, ההתרעה הזאת שהייתה ב-00:30, מי שהצליח. אני, דרך אגב, לא שמעתי אותה, אבל לא משנה. אבל מי שהצליח כן לשמוע אותה אין ספק שעושים, זה המקום להגיד את זה, מעל ומעבר.

אריאל דרעי:

יש פתרונות לציבור החרדי, אבל הם פתרונות מאוד חלקיים. אם זה פתרונות באמצעות האינטרנט, שאז זה מכריח מישהו שיש לו אינטרנט. זה מכריח או מישהו שיש לו ממיר של עידן פלוס, אז זה רק אנשים שיש להם עידן פלוס או מכשירים טלפונים חכמים. אבל זה בכל מקרה עונה רק לחלק קטן מהאוכלוסייה.

אני רוצה רגע רק לומר, כמו שאמרת, אנחנו לא נמצאים בוויכוח הגדול האם לפתוח את אזורי הזיכיון, אנחנו לא נמצאים שם. אנחנו נמצאים בנקודה מאוד ספציפית: לפתוח את אזורי הזיכיון לתחנות הרדיו החרדיות והערביות לתקופת החירום. המצב הזה של לפני שבועיים ב-19 ביולי, הרשות השנייה מחליטה לאשר שידורים באזור הצפון ומאזור הדרום ושבועיים אחר כך מחליטים לבטל את זה. יומיים אחר כך יש התרעות ותושבי הצפון לא מקבלים את ההתרעות האלה. זה מצב בלתי נסבל, לא שוויוני. הוא פוגע בחיי אדם והוא גם מערער את האמון של האזרחים במוסדות המדינה. כי האזרח רוצה לדעת שהוא יכול לשמור על אורחות חיו ולקבל שירותי רדיו או כל שירות אחר מהמדינה, בדיוק כמו כל אזרח אחר.

אז אני חוזר ואומר, אנחנו לא מדברים, דרך אגב, על לעשות את זה, לפתוח את זה באופן ארצי. אם זה יקטין את הבעיה אנחנו לא מדברים על להפוך את תחנת הרדיו קול חי וקול ברמה לתחנות רדיו ארציות. אנחנו גם לא מדברים על להפוך את זה באופן קבוע. אנחנו מדברים על להפוך את זה רק לתקופת החירום באופן מוגדר.

כמו שהמדינה מתנהלת בתקנות חירום לזמן חירום. אנחנו נמצאים בזמן חירום. אף אחד לא חושב שהמלחמה, שלא יכול להתפתח משהו חלילה בצפון. ורק אתמול ראינו תקיפות מהדרום. לכן אני חשוב שזה עוול לקשור, לקחת סוג של שבי את תושבי הצפון, החרדים והערבים, בגלל איזה שהיא מלחמה שהיא לא קשורה אלינו.

היו"ר אברהם בצלאל:

תודה. נמצא איתנו גם ראש עיריית צפת, שהוא ממהר קצת. אז אם אפשר להעלות אותו בזום. אנחנו נמשיך אחר כך עם אנשים פה גם. אוקיי, אולי הוא ירד. כן, בבקשה.

לילך נגיד:

שלום רב, שמי לילך נגיד, מנכ"לית רדיו דרום. מדינת ישראל הוציאה מכרזים לשידורי רדיו של תחנות אזוריות. החלוקה הגיאוגרפית נעשתה בשיקול דעת מקצועי. אנחנו ברדיו דרום זכינו במכרז וקיבלנו זיכיון באזור הדרום ופועלים בהתאם לחוק של הרשות השנייה. אני אזכיר, המטרה של הקמת תחנות הרדיו האזוריות לפנות לאוכלוסיות האזור ולתת להן מענה. כשאנחנו ניגשנו למכרזים האלה לקחנו בחשבון שאלה האוכלוסיות שאנחנו מטפלים בהם גם בהיבט של מספר התושבים.

לדוגמה רדיו דרום פועל בשטח עצום, עם אחוז קטן מאוד מהאוכלוסייה, כ-8% בלבד. בהתאם אנחנו נדרשים להציב ולתפעל שישה אתרי שידור עם עלויות כלכליות מאוד גבוהות. לצורך השוואה, תחנת רדיו במרכז מציבה אתר אחד ומשדרת לפוטנציאל מאזינים של ארבעה מיליון מאזינים ומאזינים.

היו"ר אברהם בצלאל:

סליחה שאני שואל, לא מכיר את הרדיו שלכם, לא יודע מה התדר שלו. את חושבת שהציבור החרדי מאזין לכם כולם, ברובם?

לילך נגיד:

אני אגיד משהו, הבן שלי חרדי. אז אני מכירה קצת יותר את הדברים.

היו"ר אברהם בצלאל:

שאלתי שאלה כללית, לא שאלתי את הבן.

לילך נגיד:

זה כן קשור. אין בעיה, יש לי פתרון לזה. אם אתם חושבים שאין מענה לציבור החרדי - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

לא שאנחנו חושבים, אני בטוח בזה. אני לא חושב.

לילך נגיד:

אנחנו עושים גל שקט. כל מה שאפשר אנחנו עושים, גם בעתות שאף אחד לא הסתכל על הדרום והיו אזעקות. הרי 20 שנה הדרום סובל. זה לא שפתאום התחילה מלחמה רק עכשיו. עכשיו אנחנו בשיא השיאים, אבל בוא נגיד את האמת, אנחנו 20 שנה יש מבצעים באזור הדרום שמי שנאלץ להתמודד עם זה זה בעיקר רדיו דרום. אנחנו פנינו בתיאום עם פיקוד העורף ואנחנו יצרנו בעצם את הפרויקט הזה של הפריצות שידור בזמן אמת של גל, של אזעקות של פיקוד העורף. זה אנחנו.

אני אגיד גם עוד דבר, אם באמת המדינה חושבת, ואנחנו איתה, אנחנו מסכימים אתכם, שצריך לטפל במגזר החרדי ובמגזר הערבי, אנחנו הזיכיון שלנו זה רדיו דרום. תנו לנו פיצול שידורים, יש לזה פתרון. תנו לנו ונטפל בזה במידי. אין פיצול שידורים לחרדים ולערבים, יש רצון וצורך, אנחנו נטפל בזה.

אריאל דרעי:

תעשי כפי שאת רוצה.

ליכך נגיד:

איך עשיתי? נתתי לכם לדבר בסבלנות, תנו גם לי. תודה.

בימי שגרה הדרום לא מסוקר על ידי גופי התקשורת הארציים ורדיו דרום הוא הקול והבית של הדרום. אנו בדרום מתמודדים כ-20 שנים, מעל 20 שנים עם המצב בעזה. אזעקות, התרעות ומבצעים ששוברים את השגרה הביטחונית והכלכלית. רוב השנים האלה ההתמודדות והאירועים מסוג זה הייתה ייחודית לדרום ולכן הקמנו פרויקט משותף, כמו שאמרתי, בשיתוף פיקוד העורף, להעברת התרעות ואזעקות לתושבי הדרום. מערך שפועל כבר שנים בעת שגרה ובעת מלחמה רדיו דרום מחובר לפיקוד העורף ונותן התרעות בשידור חי ובזמן אמת לכל אזור הדרום, כולל גל שקט.

מתן האישור שנתן שר התקשורת זו הפרה בוטה של ההסכם בין המדינה לרדיו דרום. אזור הזיכיון בדרום זה של רדיו דרום. העדפה של תחנת רדיו אזורית אחת על פני האחרת הינה פגיעה קשה בענף כולו. האישור לשידורים רצים בנימוק של שעת חירום אינו תופס כאשר מרבית ענף הרדיו נרתם כולו יום ולילה למען המאזינים שלו בארץ בכלל ובאזור הדרום בפרט.

משרד התקשורת מקדם פעילות חד צדדית ללא שיח משותף. בדרום יש פתרון מידי, כמו שאמרתי, ולכן אפשר לקבוע גם פתרון מידי וגם פתרון קבוע. במקום להרחיב שידורים לתחנות אחרות יש חוק שמאפשר פיצול שידורים. במידה ואתם מניחים שיש צורך להרחיב את השידורים למגזר כלשהו, אנחנו נעשה זאת באזור הזיכיון שלנו.

העמדת ציוד כיסוי, וזו נקודה חשובה, העמדת ציוד שידור לכיסוי אזור היא פעולה יקרה. ההנחה שזכיינים של אזורים אחרים ישקיעו הון הנדרש להעמדת המשדרים רק כדי להפעילם במצב חירום וזאת לצורך ציבורי ולא לצורך עסקי שלהם היא מיתממת. אם תתקבל החלטה לאפשר לזכייניות האלה להציב משדרים באזור הפריפריה הן צפויות לעשות שימוש במשדרים למטרות עסקיות תוך פגיעה במודל העסקי של התחנות האזוריות.

מה שאני מנסה להגיד פה שמשנים את הכללים. כמו כן, תמוה בעינינו איך תחנות רדיו חרדיות היו מוכנות כבר עם משדרים ועם אתרי שידור, אלא אם כן משרד התקשורת שיתף איתם פעולה בהסתר באזור הזיכיון שלנו ללא ידיעתנו.

בכל מקרה, כעת כאשר נסתיימה המלחמה עם איראן אנו מבקשים לבטל מיידית הנחיה של שידור ארצי מאה אחוז, ובמקביל להירתם לאלתר לסיוע לתחנות רדיו דרום ולתחנות רדיו אזוריות שמתמודדות בקושי רב עם אתגרים כלכליים עקב המלחמה.

יש לציין שמדינת ישראל מחזיקה ציוד בפריסה ארצית, בין השאר לשימוש תאגיד השידור הישראלי וגלי צה"ל. השמשת ציוד זה והקצאת תדרים לצרכי חירום בלבד באמצעותו היא דרך נוספת לפתור את הבעיה ככל שקיימת.

לסיכום, אנו זכינו במכרז לשידורי רדיו אזורי בדרום, דהיינו שידורי רדיו אזורי בדרום זה רדיו דרום. אנו פועלים בהצלחה כ-30 שנים בהתאם לחוק, למרות האתגרים הביטחוניים והכלכליים. במידה ולדעתכם יש צורך בשידורי רדיו בשגרה וחירום לחברה החרדית והערבית יש חוק המאפשר פיצול שידורים ואנו נשמח לעשות זאת. אנו מקצוענים ברדיו, אנחנו עושים 30 שנה רדיו ופועלים עם אנשי מקצוע. מיטב אנשי התקשורת בארץ היום התחילו ברדיו דרום. תקצו לנו תדרים ואנו נפעל לפיצול שידורים באזור הזיכיון שלנו. תודה רבה.

היו"ר אברהם בצלאל:

בצלאל, בבקשה.

בצלאל קאהן:

שלום וברכה, בצלאל קאהן.

מנהל קול חי. אני רצתי להוסיף על מה שאריאל דרעי אמר, אבל אני חייב להתייחס לדברים שלך. את מדברת בשפה ממש לא חרדית. לא מבינה את הצרכים של הציבור החרדי ואני אוסיף עוד יותר, וגם לא את הצרכים של הציבור הערבי, הבדואית. העברית שלנו או שלכם לא מוסיפה כלום לאזרח הבדואי, איפה שזה לא יהיה בדרום. אתם לא נותנים לו שום מענה. בטח ובטח גם לא לציבור החרדי שמדבר בשפה, אני מתאר לעצמי, בטח לא לציבור החרדי שמדבר בשפה אחרת. רוצה לשמוע רדיו בשפה שלו. איזה שהוא סוג של ניתוק מהמציאות הזאת של מה המאזין או הצרכן החרדי רוצה. זה דבר ראשון.

דבר שני, לא אנחנו ולא קול ברמה הצבנו שום משדר בדרום, אני לא יודע מאיפה את לוקחת את זה. משרד התקשורת, ממש לא. גבולות הזיכיון שלנו חלק קצת בדרום, חלק קצת יותר רחוק. הקליטה של המאזינים שלנו בדרום היא מקרטעת והם לא מקבלים מענה כמו שהם יכולים לקבל מענה, למרות גבולות הזיכיון שלנו.

אני עובר מכאן לצפון. כל הדברים שאמרת כאן נוגעים, איך קרא לזה יושב-ראש הוועדה, המלחמה הגדולה, העניין הגדול הארצי. אנחנו לא שם. אנחנו מדברים על חירום. קיבלנו לפני שבועות אחדים בתחילת מבצע "עם כלביא" אישור חירום חריג לעלות שידורים גם בצפון, גם בדרום, שתי התחנות ניצלו את האישור הזה להרחבת השידורים בצפון, כדי לתת מענה לציבור החרדי. ברגע שקיבלנו הוראה ממשרד התקשורת ששם האירוע השידורים פסקו באותו רגע. אנחנו פועלים לפי ההנחיות, הכללים, בצורה מאוד ברורה.

הבשורה שקיבלו תושבי הצפון החרדים הייתה בשורה גדולה מאוד. כמות התגובות שגם אריאל דרעי יכול להעיד ואני יכול להעיד שקיבלנו הייתה מדהימה.

עכשיו אני רוצה לומר משהו על החירום. אנחנו עדיין במצב חירום, המלחמה לא הסתיימה. נכון, שקט מלבנון, יכול להיות גם שקט מדומה, כנ"ל מאיראן. החותיים כמובן. קל להגיד טוב, יקרה עכשיו עוד מבצע חירום, אירוע חירום כמו המלחמה עם איראן שבאמת זה מצב מיוחד בעורף, זה מעבר לחירום. תפעילו משדרים לעוד שבועיים. זה לא עובד ככה. עד שאתה מטמיע את זה בציבורים האלה. ושוב, אנחנו מדברים לחירום, לא על הקבוע ולא על הרציף, לא על האירוע הזה בכלל, אני מנותק מזה לגמרי. להטמיע דבר כזה לקח לנו ימים ארוכים והגענו לקהלים די גדולים. לא מספיק, לא הגענו לכל מי שיכול היה לקבל את הבשורה הזאת בשביל לתת לו מענה בחירום. בשביל לתת לו מענה בשבת.

הדבר הזה לא קיים היום בצפון. הציבור החרדי בצפון מודר לחלוטין. ההדרה הזאת היא קבועה, היא כל השנה, היא כל השנים, גם לא בחירום. אבל מה לעשות, אנחנו בחירום כל כך הרבה זמן ולצערנו זה עוד יימשך, אלא אם כן יקרו פה ניסים גדולים.

זה מה שיש לי לומר גם בהקשר שלך וגם בהקשר הכללי.

לילך נגיד:

אני רק אתייחס. בראשית דבריי - - -

אריאל דרעי:

אני רוצה להגיד לך משהו ותתייחסי גם לזה.

לילך נגיד:

בבקשה.

אריאל דרעי:

אני רק אעדכן אותך שאזור הזיכיון של קול ברמה הוא אזור, הוא חופף כמעט ב-80% לאזור הזיכיון של רדיו דרום. אנחנו משדרים עד באר שבע, כי אנחנו אזור התיכון. כך אנחנו נקראים.

לילך נגיד :

לא, זה לא נכון.

אריאל דרעי :

אל תגידי לי לא נכון, אני יודע. אנחנו, אני יש לי משדר באשל באר שבע, אני משדר עד כמעט דימונה. על פי הזיכיון שלי כבר 20 שנה.

זיו מאור :

לא, זה לא על פי הזיכיון. זה היתר מיוחד להציב את המשדר מחוץ לאזור הזיכיון.

אריאל דרעי :

תראה, זה שאתם תשבו פה ואתם תגידו שאנחנו עושים דברים לא לפי החוק - - -

אריאל דרעי :

לא, לא, לא אמרתי לפי החוק. אמרתי בהיתר מיוחד להציב משדר מחוץ לאזור הזיכיון. זה לא 'לא לפי החוק'.

אריאל דרעי :

מה פתאום, אתה טועה. אתה טועה ומטעה. אני באזור הזיכיון שלי. אזור הזיכיון שלי הוא עד באר שבע.

זיו מאור :

בהיתר מיוחד של השר ויש לכם אותו.

אריאל דרעי :

אני לא חורג. אתה טועה ומטעה. אני משדר בתוך אזור הזיכיון שלי, לא לפי סעיף 74 לחוק הרשות השנייה. ממש לא. כי הרשות, כשהקימו את תחנת הרדיו קול ברמה הבינו שיש תחנת רדיו דרום, היא מצוינת. אבל במקביל צריך לתת לתושבי הדרום מענה חרדי ודתי ותחנת הרדיו קול ברמה משדרת 20 שנה באותו אזור זיכיון שלכם ומעולם לא פגענו. לכן אנחנו מדברים בעיקר על הצפון, לא נוגע לרדיו דרום.

לילך נגיד :

אני רק אענה ואני אתן לך.

אני אעשה את זה בקצרה. דבר ראשון, מענה בשבת יש כי יש לנו גל שקט, זה דבר אחד. ולא מהיום. הדבר השני, לגבי היכרות עם האוכלוסייה. האוכלוסייה הבדואית שומעת אותנו. אנחנו בקשר רציף גם עם ראשי היישובים, הם מתארחים אצלנו, הם מפרסמים אצלנו, אז מכירים אותם.

האוכלוסייה החרדית אני מכירה מבית. אתה בדבריך, בראשית דבריך אתה בעצם הצדקת אותנו. אנחנו מתכוונים ורוצים ומבקשים שייתנו לנו תדר לשדר לציבור החרדי, עם שדרנים מתאימים.

בצלאל קאהן :

באותה מידה תנו לתחנות רדיו שיודעות לדבר בשפה החרדית תדר כדי לדבר באותה שפה שאנחנו יודעים לתת.

לילך נגיד :

כן. אבל אז אתה משנה את כללי המשחק.

בצלאל קאהן:

גם את.

לילך נגיד:

לא.

בצלאל קאהן:

גם את, הזיכיון שלך הוא לא לציבור חרדי, הוא כללי.

לילך נגיד:

הזיכיון שלי הוא לכל אזור הדרום. וזה החישובים הכלכליים שעשינו כאשר ניגשנו למכרז, שאנחנו משדרים לכל אוכלוסייה של אזור הדרום. אני אזכיר שוב, 8% מתושבי מדינת ישראל גרים באזור הדרום על כל המגוון שלהם.

בצלאל קאהן:

את נוגעת בחוסר היכרות של הציבור החרדי. הוא לא יפתח רדיו שאיננו חרדי שלא מדבר בשפה שלו.

לילך נגיד:

אם אנחנו נעשה פיצול שידורים.

בצלאל קאהן:

לא יעזור. לא יעזור.

זיו מאור:

אני רוצה להתייחס לכמה נקודות שעלו, בדגש על השאלה של יושב-הראש. עיקרון מכוון של הרדיו האזורי זה שמדובר במוצר מסחרי ולא בשירות ציבורי. מוצר שצריך להצדיק את עצמו כלכלית. הצורך שהוא הטריגר לדיון הזה הוא צורך ציבורי. הצורך להגיע לקהלים מסוימים שיש טענה שהם לא מקבלים מענה בשעת חירום. בשעת חירום, זה צורך ציבורי. לצורך צורך ציבורי יש את התשתיות הציבוריות. בנקודה שבה באים גופים עסקיים מוצהרים - - -

אריאל דרעי:

אנחנו גוף עסקי שנותן שירות ציבורי.

זיו מאור:

לא, זה בדיוק העניין. אם תסתכל בסעיף 7 לחוק השידור - - -

אריאל דרעי:

אנחנו מפוקחים על ידי הרשות השנייה. אני לא גוף עסקי פה.

זיו מאור:

תקרא את חוק הרשות השנייה.

אריאל דרעי:

אני מכיר אותו.

זיו מאור:

המודל העסקי של השידור, גם אני חי בתוך האזור הזה. אני יועץ משפטי של מספר תחנות רדיו אזוריות. זה מוצר מסחרי. אדוני יושב-הראש, כאשר בא גוף עסקי ואומר אני רוצה שתרחיב את הזיכיון שלי כדי לענות לצורך ציבורי יש מקום לחשוד במניעים של אותו גוף עסקי. והחשדות הללו גוברים כאשר אנחנו יודעים שהצבת משדר שיאפשר את הרחבת הכיסוי הזאת זה לא עסק זול בכלל. אם באים גופים עסקיים ובאים ואומרים אנחנו מתנדבים להרחיב - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

הם משלמים את זה.

זיו מאור:

ברור שהם משלמים את זה, זו בדיוק הנקודה. למה הם משלמים את זה? מה, הם מתנדבים פתאום לעשות התרעה של פיקוד העורף? אבל אתה גוף עסקי.

אריאל דרעי:

אתה טועה, זה לא נכון. אנחנו גוף דו ראשי.

זיו מאור:

אז אני שואל את השאלה, אריאל דרעי - - -

אריאל דרעי:

עובדה שאנחנו מפוקחים על ידי הרשות השנייה גם בעניינים שהם לא עסקיים. למה? אנחנו גוף עסקי שנותן שירות ציבורי.

זיו מאור:

אז אדרבא, חוק הרשות השנייה, סעיף 50 מסמיך את הרשות השנייה בעתות חירום להתערב בגופים של הזכיינים. אם יש צורך של חירום, שתתכבד הרשות השנייה, תשתמש בסמכויותיה ותכתיב לזכיינים בכל אזור ואזור כיצד לענות לצרכים של הציבור המגוון.

עכשיו אני אגיד עוד משהו, ההצדקה הנסתרת מתחת לשכבה דקה של שיח על חירום היא הרצון הלגיטימי לצד עצמו של תחנות מסוימות שכרגע מחזיקות בזיכיון אזורי להפוך לתחנות ארציות.

היו"ר אברהם בצלאל:

אבל אי אפשר להעביר את זה לארצי, אני לא מצליח להבין אתכם. זו טענה שאין לה, היא לא מחזיקה מים.

זיו מאור:

מה אי אפשר? עוד פעם.

היו"ר אברהם בצלאל:

הטענה שלך לא מחזיקה מים. כי הוא מדבר איתך על שעת חירום. בוא תסביר לי איך יכול להיות שנגיד שהחירום עוד יומיים מדינת ישראל מודיעה שאין שעת חירום. מה תענה אז, שהוא מנסה להיכנס? איך הוא ייכנס? באותו רגע הוא מוריד את השלטר, אז מה יקרה?

זיו מאור:

יש שורה של תדרים ושל משדרים בתוך ספקטרום ה-FM ועוד לא אמרתי מילה על ה-AM שעדיין עומד ששייכים למדינת ישראל. ואם מדינת ישראל רוצה לדוגמה לקחת לגלי צה"ל תדר מסוים כדי להעמיד אותו לרשותם של הציבור החרדי והערבי בשעת חירום זה נכס ציבורי שאפשר להקצות אותו.

אריאל דרעי:

ומי יפעיל את השידור?

זיו מאור:

מדינת ישראל.

אריאל דרעי:

מדינת ישראל תפעיל עוד תחנת רדיו חרדית לשעת חירום?

זיו מאור:

אגב, זה לא תחנת רדיו, זה צופר.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני לא מצליח להבין. אתה אמרת שיש איזה שכבה דקה - - -

אריאל דרעי:

אה, הבן אדם יאזין לרדיו רק לשעת חירום. זה לא הגיוני.

זיו מאור:

אז תגיד שאתה רוצה שידור על זיכיון ארצי, תגיד את זה.

אריאל דרעי:

אני לא רוצה.

היו"ר אברהם בצלאל:

אל תיקחו אותי למקומות שהם לא שם, בסדר? יש לכם ויכוחים, מחוץ לחדר. אני אומר את זה בשיא הרצינות. לא אצלי בוועדה. ואני אומר את זה במפורש. ויש, אני יודע שיש ויכוחים, הם לא פה. אתם רוצים תקיימו דיון בוועדת כלכלה, איפה שאתם רוצים תקיימו דיון. הדיון פה הוא על נושא חירום ואמרת איזה משפט שהוא פשוט צורם מאוד.

זיו מאור:

צורם לאדוני. מה המשפט שאמרתי?

היו"ר אברהם בצלאל:

אמרת יש איזה שכבה דקה של חירום שמתחתיה יש איזה משהו גדול שהולכים, שרוצים שזה יהיה ארצי. ואני מנסה להבין, אנחנו מדברים פה על חבריה שלא מקבלים היום, שזה אורח החיים שלהם, שהם לא מקבלים את זה. ואנחנו מדברים רק על שעת חירום. מבחינתי שמדינת ישראל תודיע עכשיו שיש שעת חירום, הדיון הזה יסתיים. אני אשמח שהוא יתקיים שאם יהיה עוד חירום, שלא יהיה. אבל אם יהיה עוד חירום שזה יהיה. איך השכבה הדקה הזאת יכולה להשתנות שבמקרה שלא יהיה חירום עכשיו רוצים שזה יהפוך להיות.

זיו מאור:

אני אסביר את הנקודה ואתקדם לטענה אחרונה ואחזיר את רשות הדיבור. צרכי החירום מקבלים מענים במישורים אחרים ותוך שימוש במשאבים אחרים של הציבור.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא, לא, אז אני אגיד לך שזה לא נכון. כי אני חי באוכלוסייה הזאת ואין את זה, לא יעזור לך כלום. אתה לא יכול לשכנע אותי שיש לי מוצר בבית כשאין לי אותו. לא יעזור לכם שום דבר. אין אותו. בסדר? לא מקשיבים לרדיו שלכם, חלק מהציבורים. אני בכלל לא מקשיב לשום רדיו. אבל יש אנשים שלא מקשיבים לרדיו מסוימים. גם בשבת הוא לא ישים את הזה, כי עכשיו יכול להיות שפתאום בטעות הרדיו יביא איזה שיר או איזה משהו שהוא לא רוצה שהילדים שלו יחשפו לזה. וזה לא משנה, כל אחד עם אורח החיים שלו. ואנחנו לא באים לשנות לאף אחד את אורח החיים שלו.

אז אני אומר, אין כיסוי לציבור מסוים ששומע. גם ציבור ערבי פונים בדבר הזה וגם להם אין מענה. אי אפשר להגיד שיש להם מענה. ואני אומר, עוד לא הצלחתי להבין מה יקרה אם אנחנו בשעת חירום ניתן את האישור החריג הזה. נכון, אישור חריג. ניתן להם לשדר את זה באזורים האלו בהתחייבות שברגע שאין שעת חירום מורידים את השלטר איך זה יגרום לזה שזה יהיה ארצי? אבקש תשובה נקודתית.

זיו מאור:

אני רק אתייחס למה שיושב-הראש שאל ועוד טיעון אחרון. קודם כל, אציין ברמה עובדתית, תקופת החירום בעורף הסתיימה אתמול על פי החלטה של פיקוד העורף ואיתה גם בעצם ההיתר החריג שניתן לתחנות הללו.

היו"ר אברהם בצלאל:

המדינה אבל כן השאירה את התקנות לשעת חירום.

זיו מאור:

תקנות שעת חירום נמצאות ברקע כל הזמן. לגבי השאלה הספציפית של יושב-הראש, מה הנזק שייגרם. כמו שאמרתי קודם, הרדיו האזורי - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

הם יודעים מתי החותמים מפסיקים? לא, ככה זה נשמע. אני לא מצליח להבין את זה. לעולם לא ייגמר, לא, הוא לעולם לא ייגמר.

זיו מאור:

עיקרון מכוון של הרדיו האזורי הוא היותו אירוע מסחרי עסקי. כדי שהוא יתקיים בכלל, כדי שרדיו דרום, גלי ישראל, קול חי, צריך מודל עסקי תקף. מערכת היחסים של תחנה כמו רדיו דרום וכמו גלי ישראל, עם המפרסמים באזור שלה היא קריטית לתפקוד. כניסה אפילו ברמה מרומזת, אפילו ברמה הכי קטנה של זכיון חדש באזור הכיסוי מערערת את שיווי המשקל העדין במערכת היחסים שבין תחנת הרדיו לבין המפרסמים באזור שלה. וזאת עובדה.

צריך להבין, העוגה הכספית שאיתה אנחנו עובדים, עוגת המפרסמים הולכת ונשחקת בגלל סיבות שלא קשורות לרגולטור, כולם יודעים את זה. הפרסום האינטרנטי, המקוון, אוכל בכל פה בפרסום המסורתי ואני בטוח שגם החברים מרדיו דרום וקול חי לא רק יודעים את זה, זו גם אחת הסיבות שבגללה הם רוצים להתרחב.

אריאל דרעי:

אבל המצב הזה 20 שנה קיים. אנחנו משדרים באותו אזור זיכיון.

זיו מאור:

ואף על פי כן.

אריאל דרעי:

שנייה. אין לנו, שים לב שכשקיבלנו את האישור לא הפעלנו שום משדר חדש באזור הדרום כי אין לנו שום כוונה להיכנס לאזור הדרום.

זיו מאור:

אז למה נתכנסנו?

אריאל דרעי:

אנחנו מדברים על אזור הצפון. על 300,000 איש באזור הצפון. בשביל זה הקדמתי ואמרתי, תפרידו את המלחמה הגדולה מהעניין הנקודתי פה. אנחנו מדברים על 300,000 דתיים מסורתיים וחרדים שנמצאים באזור הצפון.

זיו מאור:

יפה. אז זהו, זה מוביל אותי לנקודה האחרונה אריאל.

אריאל דרעי:

לא קשור. אזור זיכיון שלך מעולם לא הפריע. אנחנו אפילו משתפים פעולה.

זיו מאור:

זה לא נכון שמעולם לא הפריע, אבל בסדר, נתייחס רגע בנקודה אחרונה ממש למשהו שלא נוגע בפרט לשעת החירום. בראשית שנות ה-90, כאשר הכנסת ישבה על המדוכה של חוק הרשות השנייה הייתה כוונה להקצות תדרים לתחנות שישרתו את הציבור החרדי. בג"ץ אמר לא, בעקבות עתירה של ארגוני שמאל קיצוני שסבורים שלציבור החרדי אין זכויות אין היום תחנות ייעודיות לציבור החרדי. רדיו קול ברמה, אנחנו אומרים, משרת את אזור התיכון. אין דבר כזה במדינת ישראל אזור התיכון, זה אזור שהומצא רק כדי לתת מענה לצורך הזה. רדיו קול חי משרת את אזור המרכז. הזיכיון הוא אזור המרכז, זה מה שכתוב בכתב הזיכיון.

בצלאל קאהן:

וירושלים.

זיו מאור:

שוב, השם של הזיכיון לא משקף את האופי של התוכן וגם לא את הצורך האמיתי, הכן, של הציבור החרדי בזה שיהיה תוכן שמדבר אליו. אין התנגדות לכך שיהיו זיכיונות ייעודיים, כמו שאמר אריאל, על בסיס דמוגרפי ולא על בסיס גיאוגרפי.

בצלאל קאהן:

אני יכול להוסיף משפט על מה שאמרת, להשלים אותך?

זיו מאור:

ממש משפט אחרון.

בצלאל קאהן:

לא, להשלים אותך. אזור הצפון באותם ימים כמעט לא גרו שם חרדים. היום השתנתה שם הדמוגרפיה.

זיו מאור:

ברוך השם. אז צריך לרענן את הדחיקה. עובדה שאנחנו תקועים עם פסיקת בג"ץ מראשית שנות ה-90 ששוללת מהרשות השנייה את היכולת שקיימת לה בחוק לענות על צורך ציבורי ברור, כי היא זו שצריכה לקבל מענה. לעניות דעתנו זה הנושא האמיתי שעומד פה על הפרק. בגלל שבג"ץ שלל מהציבור החרדי את הזכות לתחנת רדיו, רדיו דרום, רדיו גלי ישראל צריכים להיאבק על אזור הזיכיון. זה הנושא שעל הפרק. תודה יושב-הראש על זמן הדיבור.

אריאל דרעי:

אני רק חושב שזה לוקחים בשבי את תושבי הצפון החרדים בגלל איזה מלחמה כלכלית. אנחנו לא עשינו את זה מסיבה כלכלית. הזיכיון הזה, אני לא מדבר על הזיכיון, כי כמו שאמרתי הוא נולד בחטא והוא עושה עוול. אבל אנחנו לא מדברים עליו. אנחנו מדברים עכשיו לתקופת חירום. ואתם בגלל סיבות כלכליות אתם פוגעים במצב החירום.

היו"ר אברהם בצלאל:

יש לנו את ראש עיריית צפת, בבקשה.

קריאה:

תגיד לי, יש לי שאלה. יש לנו מפרסמים חרדים, נכון? יש לנו, ברדיו דרום יש. יש עסקים חרדים.

אתה מוכן לשדר בלי פרסומות? אתה רוצה לשדר רק לציבור, נכון?

אריאל דרעי:

אתה רוצה גם תשובה? אם אתה רוצה תשובה, אני משדר באשדוד, אשקלון, נתיבות, באר שבע. אני משדר כל השנים, 20 שנה. אף אחד לא עושה לי טובה. זה אזור הזיכיון שלי ואני לא פוגע בכם.

יוסי קרון:

שלום לכולם. ברשות יושב-הראש, ברשות בעלי התחנות וכל מי שמצטרף שם. אני באמת שומע קצת את הדיון והיו לנו כמה ימים של כיף וכמה ימים שיכולנו לשים רדיו חופשי בבית אצלנו בצפת ובכל ערי הצפון, המגזר החרדי והדתית והמסורתית. ואני שואל למה זה לא יכול להיות כל הזמן? למה זה לא צריך להיות כל הזמן?

אנחנו גם בתקופת מלחמה, אבל לא רק, יש לנו רדיו בבית שעובד. ואני לא יכול לשים רדיו רגיל. אני כתושב. אני אומר כראש עיר, אנחנו מדברים על עיר עם 40,000 תושבים כרגע, עם צפי בעשור הקרוב ל-100,000 תושבים. כיום מעל 50% מגזר חרדי שאין לו שום תחנת רדיו לשמוע. אז נכון, זה עזר לנו בכמה ימים של החירום וראינו איך תוך שנייה פתאום אפשר לקלוט. למה זה לא קורה כל השנה? למה זה לא קורה כל הזמן?

אז יש מקום להסברים, שנות ה-90 ובג"ץ ולא בג"ץ. אני רוצה שלתושבים שלי - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

אני רוצה דווקא יותר לשמוע לגבי המלחמה עצמה, אדוני ראש העיר. איך אתה שומע מהתושבים ואיך אתה רואה את זה מבחינת המלחמה.

יוסי קקון:

לגבי המלחמה, כמוני ועוד הרבה, בסוף אנשים רוצים להיות מעודכנים. אז מי שיש לו איזה סמארטפון, שזה לא הרבה מהמגזר החרדי, יכול לשים אוזניות ולשים ערוץ 14 או ערוץ אחר ולשמוע, להבין ולשמוע. אבל כל שאר האנשים, אני אישית חילקתי מאות מערכות רדיו קטנות כדי שיהיה לאנשים גם לשבת, גם ליום חול, כדי להקשיב ולשמוע חדשות. ומשפחה חרדית אומרת בכנות אני לא יכולה עכשיו לשמוע רשת ב' בשעות הבוקר ופתאום יש איזה כתבה או איזה אייטם חס וחלילה על איזה אונס קבוצתי או משהו כזה, שזה לא מתאים למגזר שלנו, אנחנו לא רוצים לשמוע את זה. אנחנו רוצים לשמוע דברים שקשורים למגזר שלנו. רוצים לשמוע דברים מסוננים.

אני זוכר בתחילת הרדיו אפילו היו שמים רדיו של מישהו אחר, של רשת ב' או משהו כזה, היה שם חדשות של ערוץ אחר ופתאום מפסיק אותו באמצע. וברוך השם היום הרדיו משדר 24 שעות, תוכניות מיוחדות. כמו נושא החירום, אתה שומע את כל נושא החירום בצורה נקייה, שאני יכול להיות רגוע שהילדים שלי יהיו שם.

היו"ר אברהם בצלאל:

אוקיי, תודה. נסיעה טובה ושתמשיך לעשות דברים טובים אדוני ראש העיר.

יהונתן מאיר שורק:

שלום לכולם, בוקר טוב. יהונתן שורק, מנהל "כאן מורשת", נעים מאוד. קודם כל, מאחר שדיברו כאן על דיבור חרדי וסגנון דיבור חרדי, אני רוצה לפתוח בכבוד אכסניה. אני רוצה לברך אותך, הרב אברהם בצלאל ואת החברים שיושבים כאן על עצם קיומה של הוועדה הזאת שנועדה לצמצם את הפערים בפריפריה. ומי כמוני, כחרדי וכתושב הפריפריה מעריך ומוקיר את חשיבות הוועדה הזאת.

קצת נעלם מבינתי כל השיח שמתקיים כאן, משום שנכון להיום יש תחנה ארצית שפונה גם למגזר הדתי, חרדי, מסורתי, כפי שהתחנות שדיברו כאן קודם, ומקיימת גל שקט במהלך השבת. עם תכנים, עם קשר הדוק עם אנשי פיקוד העורף. וחבל לי שנציג פיקוד העורף למגזר הדתי והחרדי לא משתתף כאן. זאת תחנה שבנויה ומיועדת לציבור הזה בכל רחבי הארץ ובכלל באזור הצפון. לכן אין לי מושג מה הדיון שמתקיים פה. הציבור החרדי מקבל את המענה.

אני יכול להגיד שבעיר שלי השכנים שלי באים אליי בכל מיני טענות וגם אומרים תודה רבה גם על הגל השקט שמתקיים בשבת וגם על יתר השידורים במהלך השבוע. אני יכול להגיד, גם שמעתי את יוסי קקון, שמתראיין לא מעט אצלנו בתחנה, כחלק מהקשר של אנשי הציבור החרדי לתושבים החרדים ברחבי הארץ. אז מעבר לזה שיוסי קקון, ראש עיריית צפת, משתתף אצלנו, אני גם רוצה לגלות לו שרב העיר צפת משדר אצלנו שיעור קבוע בתחנה. בין רבנים גדולים מאוד מהציבור החרדי והציבור הדתי שמתתפים אצנו.

וברמיזה נוספת שהוא התייחס לשידורים במסגרת התחנה, אנחנו בנינו לוח שידורים מיוחד, חדש, שמתכתב בדיוק עם הדרישות והצרכים החרדים. וגם במהלך הגל השקט האחרון, אחרי שהיה את המתקפה מאיראן שבמסגרתה הבנו שיש אירוע הרבה יותר גדול שעלול להתרחש פיתחנו פיתוח ייחודי שמאפשר לאנשי פיקוד העורף, ושוב אני חוזר על זה שצר לי שהדובר של הציבור הדתי והחרדי לא משתתף כאן בדיון, יש לו אפשרות ישירה להיכנס לגל השקט ולהתריע גם מראש וגם לצאת מהשהייה במרחבים המוגנים.

אני לא כל כך מבין מה פשר הדיון פה, משום שהצורך של הציבור הדתי והחרדי מתממש בכל רחבי הארץ, באזור הצפון, באזור הדרום, למעט קטע מסוים באזור כביש 90 ובאמת אזורים שבהם אין חרדים. גם השפה היא חרדית, גם המגישים ברובם מהציבור החרדי. אני יכול להגיד שהצורך של הציבור החרדי מתקיים.

שוב, אני חוזר ואומר, יש מחשבה רבה גם על החדשות שמתאימות לציבור החרדי. יש לנו זמן שבו אנחנו מאפשרים יותר שהייה משפחתית וחוויה משפחתית שמתאימה בדיוק לאורח חייו של הציבור החרדי. אנחנו מתכננים את המוזיקה גם בהתאם. אותה מוזיקה שמשמיעים בתחנות הדתיות האחרות. זה דבר שחשוב לי להדגיש.

אריאל דרעי:

שכנעת אותי, אנחנו סוגרים את התחנות שלנו היום. אין צורך בקול ברמה.

יהונתן מאיר שורק:

ואני מזמין את הרב אברהם בצלאל - - -

אריאל דרעי:

אין צורך. אין צורך גם ב-103 וגם ברדיו צפון כי גלי צה"ל ורשת ב' משדרים בצפון. את זה אתה לא אומר.

יהונתן מאיר שורק:

זו שאלה מצוינת. רגע, רגע, תן לי.

אריאל דרעי:

יש צורך בתחנות רדיו חרדיות.

יהונתן מאיר שורק:

נכון, מצוין. טיעון מצוין.

אריאל דרעי:

זה שהמדינה מפעילה אתכם זה לא מייתר את הרדיו החרדי.

יהונתן מאיר שורק:

נכון. חשוב לי באמת להדגיש - - -

קריאה:

אבל יש עוד מלא תחנות.

אריאל דרעי:

אתה יודע מה ההבדל? שאנחנו חיים מהכסף של עצמנו.

יהונתן מאיר שורק:

כן, כן, רגע. חשוב לי, הוא הציב כאן נקודה נכונה מאוד בעיניי.

קריאה:

יש הרבה תחנות, שכל אחד מרגיש מקופח. בואו נכניס את כל התחנות.

אריאל דרעי:

תסגור את רדיו דרום.

יהונתן מאיר שורק:

מר דרעי. חשוב לי לענות על הטענה הזאת. אכן זאת טענה שהיא לא קשורה לשעת חירום. זו טענה שהיא קשורה לתחרות.

בצלאל קאהן:

אנחנו בחירום פה.

יהונתן מאיר שורק:

נכון, אז אנחנו בוועדת חירום ומענה לשעת חירום קיים. ובמענה לטענתך באמת אנחנו רואים תזוזה משמעותית של כנראה אנשים מהציבור החרדי. אגב, סקר שפורסם הבוקר מראה על חרדים רבים שמאזינים לתחנה שלנו. אנחנו רואים באזור הדרום שבו יש קליטה - - -

אריאל דרעי:

סגור מחר את תחנות הרדיו - - -

קריאה:

מה הקשר לסגור? תראה מה הוא אומר פה. הוא אמר שאין מענה לציבור החרדי. הנה הוא אומר לך יש מענה לציבור החרדי. מה קורה? באות עוד שתי תחנות ואומרות אנחנו רוצים מענה עוד יותר מדויק. מחר יבואו עשר תחנות ויגידו.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני לא קיבלתי תחנה. אני אומר לך שאין מענה לציבור החרדי.

אז הוא אומר שיש. אני מאוד שמח שאתה אמרת - - - גדולים, זה חשוב מאוד.

אריאל דרעי:

חבל שהוא לא סיפר שיש שירת נשים בתחנה שלא מתאימה לציבור חרדי.

יהונתן מאיר שורק:

אגב, גם בזה אנחנו גידרנו. ואנחנו אפשרנו לנשים חרדיות לבטא, כמענה לציבור החרדי.

היו"ר אברהם בצלאל:

כל תחנה יש את הרייטינג שלה ואת העבודה שלו ולדאוג שכמה שיותר ציבורים יבואו וישמעו אותו. ואם יש לך סקר מהבוקר כל הכבוד ומחר יביאו לך סקר אחר והכול בסדר. זה לא הדיון, חברי, ידידי יוני. לא חבר שלי, אני אומר יוני שורק, איך שקוראים לך. אני אומר, אני מעריך את כל מה שאתם עושים וזה חשוב מאוד. וזה כמו הרכבים החדשים, החשמליים, שאומרים שהם מאוד טובים. השאלה כמה זמן הבטרייה שלהם תחזיק ועוד עשר שנים נדע מה קורה עם זה. בסוף גם כשאתה עושים שינויים אי אפשר להגיד שזה מאוד מצליח, כי במציאות אני לא שמעתי שמרדיו קול ברמה או רדיו קול חי עד היום כל הציבור החרדי שומע והכול.

יהונתן מאיר שורק:

לא אמרתי כל. אגב, כחרדי, אתה בעצמך לא מקשיב לרדיו, אתה אמרת קודם.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני בכלל לא מקשיב לרדיו.

יהונתן מאיר שורק:

יש אחוז ענק בציבור החרדי שלא מקשיב בכלל לתחנות הרדיו. לכן הדיון הזה הוא באמת דיון עקר.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא, אבל יש הרבה אנשים שזה מה שהם שומעים. אמרתי את זה, תמותי בבית, היא שומעת רדיו חרדי והיא לא תשנה את זה. וזה מקדמת דנא היא יודעת. וביום שישי כשהיא מבשלת היא רגילה להפעיל, היא רוצה להפעיל דווקא את מה שמתאים לה. ולא אנשים חדשים אולי שרוצים לעשות ומנסים לעשות ואולי

זה חשוב מאוד, אבל לא בטוח שאתה יכול להבין את כל הניואנסים הכי דקים של הציבור החרדי במשהו רגיל גם. וגם להוציא הרגלי אנשים, אנשים שרגילים לשמוע רדיו מסוים מאוד קשה להזיז את זה.

יהונתן מאיר שורק:

המגישים שלנו הם חרדים.

אריאל דרעי:

ומוזיקה בספירת העומר זה בסדר?

יהונתן מאיר שורק:

גם אתם משמיעים מוזיקה בספירת העומר.

אריאל דרעי:

אתם לא מקפידים על מוזיקה - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

אבל זה לא הדיון, יוני, אני לא מצליח להבין את זה.

יהונתן מאיר שורק:

אתה מסלף את הדברים, אתם משמיעים מוזיקה.

היו"ר אברהם בצלאל:

התחלנו פה דיון מה כל רדיו עושה וכמה הוא יותר טוב ופחות טוב? ביקשנו בקשה, דרישה, לא בקשה, דרישה, על תקופה מסוימת של חירום. אני מבקש לא להפוך את זה למשהו רגיל. לא יקרה. כשיהיה דיון האם באמת הם כן שווים, לא שווים, מה הם עושים, האם בהתאמה, לא בהתאמה, תדונו. זה לא השולחן, זה לא המקום.

יהונתן מאיר שורק:

אני מסכים את דבריי. אנחנו נותנים מענה לשעת חירום.

היו"ר אברהם בצלאל:

אתה להערכתך, לתחושה שלך אתה נותן לכל המדינה.

יהונתן מאיר שורק:

לפריפריה, לכל מדינת ישראל ולציבור החרדי וזה מגובה בנתונים.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני מאוד מעריך את זה. אני חושב אחרת. בסדר.

יהונתן מאיר שורק:

בסדר גמור.

היו"ר אברהם בצלאל:

משרד התקשורת, מימון שמילה, בבקשה.

אריאל דרעי:

תסגור את כל תחנות הרדיו האזוריות. גם את רדיו דרום. יש תחנות רדיו.

יהונתן מאיר שורק:

כרדיו חרדי יש לנו מענה לפריפריה החרדית, נקודה.

אריאל דרעי:

לא, אבל גם לחילונים יש מענה.

יהונתן מאיר שורק:

כולל גל שקט, כולל התרעות, כולל קשר עם נציג פיקוד העורף לציבור החרדי.

אריאל דרעי:

אתה לא עונה לזה. גם לחילונים יש את רשת ב'.

יהונתן מאיר שורק:

שעולה אצלכם, כמו אצלנו.

אריאל דרעי:

ויש את גלי צה"ל ועדיין רדיו דרום נדרש.

יהונתן מאיר שורק:

לא הבנתי את הטענה. מה הטענה?

אריאל דרעי:

גם לחילונים יש את רשת ב', בתאגיד יש רשת ב' ורשת ג'.

לילך נגיד:

סליחה, אבל זה לא הדיון.

יהונתן מאיר שורק:

אנחנו מדברים על שעת חירום. יש מענה לשעת חירום.

אריאל דרעי:

אם אתה טוען שאתה נותן מענה לציבור החרדי אז לך עם זה עד הסוף.

יהונתן מאיר שורק:

אני הולך.

אריאל דרעי:

ותייתר את כל הצורך בתחנות אזוריות.

יהונתן מאיר שורק:

זה כבר עניין אחר.

אנחנו מדברים על שעת חירום.

אריאל דרעי:

גם בשעת חירום אתה לא נותן לי מענה.

יהונתן מאיר שורק:

אני נותן מענה. מה, איזה מענה צריך? איזה מענה אני צריך לתת לך ולא נותנים?

אריאל דרעי:

הקשבתי לך, אז אני רק אסיים במשפט. כי מי שלא הקשיב לך במשך כל השבוע גם לא יקשיב לך רק בשעת חירום.

יהונתן מאיר שורק:

אבל מקשיבים לי כל השבוע, אני תחנה שלהם, באזור שלהם.

אריאל דרעי:

העובדה היא שלא. זאת העובדה. העובדה היא שלא, כי אחרת לא יהיה לנו זכות קיום. אם היו מאזינים לך לא הייתה זכות קיום. זה שיש לנו זכות קיום ואנחנו מתקיימים כלכלית בכוחות עצמנו זה אומר שיש דרישה מהציבור שלנו ולכן אותו ציבור שמאזין לי כל השבוע יאזין לי גם בשעות חירום. לבוא עכשיו ולהגיד לי שאתה נותן איזה שהוא פתרון זה מיותר.

היו"ר אברהם בצלאל:

חבר'ה, אני מבקש להפסיק עם הדיון הזה. לא לשמו התכנסנו, בסדר? ואני לא מסכים לקחת את זה למקום הזה.

לא מסכים לקחת לכיוון הזה. אני רוצה לשמוע את משרד התקשורת.

לילך נגיד:

אני דווקא לא הולכת לשום כיוון.

היו"ר אברהם בצלאל:

בסוף אני אומר, אני לא מסכים להוליך את הדיון הזה במלחמת האם צריך לסגור או לא צריך לסגור או להרחיב שיהיה ארצי לכולם.

יהונתן מאיר שורק:

לא אמרנו את זה. זה הוא אמר את זה.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא נכנס לזה בכלל.

יהונתן מאיר שורק:

זה אריאל אמר.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא. ניסו פה גם להגיד אנחנו נותנים. אני אומר דבר אחד, על השולחן הזה שיהיה ברור: הציבור החרדי לא מקבל את המענה שלו. לא יעזור מה שתגידו. אתם רוצים אולי לעשות דרך פה עכשיו, להגיד לציבור בואו תשמעו אותנו? בשמחה רבה. יש אנשים, תושיבו את האנשים שיעשו את הפרסומות שהם צריכים, שיעשו פרסום בציבור חרדי. אולי תגיעו גם לזה. אתם לא נמצאים שם, גם אם אתם מאוד רוצים להגיד שאתם נמצאים שם. אני אומר לך כבית חרדים, יש לי 15 אחים ואחיות, לאשתי יש 14. מכירים, נמצאים, יש לי מספיק חברים, מספיק אנשים. לא מכיר שהם שומעים את הרדיו שלכם כולם. לא יעזור לכם כולם, נו מה? חבל על הדיבורים האלו.

אני אומר, אולי אתם עושים עבודה גדולה, התקדמות יפה מאוד. אני לא שם. אבל זה לא הדיון.

יהונתן מאיר שורק:

הרב מוצפי, הרב יצחק יוסף, הם לא מתאימים לציבור שלנו? מה זה ההתנשאות הזאת?

היו"ר אברהם בצלאל:

ולכן אתה אומר שכולם שומעים אותך? מה זה קשור?

יהונתן מאיר שורק:

בוודאי שהציבור החרדי.

קריאה:

אבל יושב-הראש, אין לדבר סוף.

היו"ר אברהם בצלאל:

גם אני אעלה אצלך ברדיו, אז בגלל זה כל הציבור החרדי שומע אותך? מה זה קשור?

קריאה:

אין תחנה שכולם שומעים.

היו"ר אברהם בצלאל:

אבל לך אני אומר, יש ציבורים ששומעים רק רדיו חרדי גלאט, כמו שהם. ולהם אין מענה, לא יעזור שום דבר. להם אין מענה, בחירום אין להם מענה.

קריאה:

למה לא?

היו"ר אברהם בצלאל:

כי לא שומעים אותו.

קריאה:

אבל בחירום הם יידעו שהם צריכים לשים אותו.

אריאל דרעי:

אה, בחירום הם יפתחו.

יהונתן מאיר שורק:

אגב, פיקוד העורף מוציא הודעה להקשיב לנו, שאנחנו תדרים שנקלטים בשעת חירום. גל שקט, בהודעה רשמית של פיקוד העורף.

אריאל דרעי:

אנחנו מדברים על חירום.

קריאה:

מה כתוב שם? בוא, היעדר שירותי רדיו בעתות חירום.

אריאל דרעי:

נכון, אנחנו מדברים עכשיו בחירום.

קריאה:

אז בחירום מאזין חרדי יודע שיש לו מענה.

אריאל דרעי:

הוא לא יודע. אני אומר לך מה שאני יודע.

היו"ר אברהם בצלאל:

שמילה, בבקשה. אני מבקש לתת זכויות דיבור בצורה נורמלית, להוריד קצת את האמוציות. באמת, אני לפעמים מגיע לדיונים ואני רואה שהדיונים נמשכים בגלל אמוציות אחרות. בואו נתמקד במה שאנחנו נמצאים. אני אשמח לשמוע דווקא את משרד התקשורת.

מימון שמילה:

בוקר טוב, מימון שמילה, מנהל מינהל הנדסה, משרד התקשורת ויושב-ראש ועדת התדרים הלאומיים. בעצם זה מי שמקצה את כל התדרים לכל הרשתות, הארציות, האזוריות, בכל מדינת ישראל.

כמו אדוני יושב-הראש, אנחנו באנו לדיון לשעת חירום. אנחנו מפרידים בין המהלכים שהשר מוביל לשידורים ארציים ברדיו וטלוויזיה והם ידונו במקומות אחרים, לא בשולחן הזה. וטוב שכך, שאנחנו מפרידים בין עתות חירום לבין השגרה ועם רפורמה שאנחנו בעזרת השם נקדם.

דבר שני, לנגד עינינו כמשרד התקשורת, מאז "חרבות ברזל", מאז ה-7 באוקטובר באותו יום של שמחת תורה, לנגד עינינו זה איך לעזור לעם ישראל להציל חיים. ואני אמנה כמה דוגמאות: חילקנו טלפונים לווייניים לרשויות המקומיות כי אמרנו אולי רשתות הסלולר לא תפעלנה. עיבינו את כל אתרי הסלולר בצפון, באזור חיפה, בעלויות אסטרונומיות. סדר גודל של 40 מיליון שקלים כדי שהם ידעו לעבוד מעבר לשעתיים, עד 12 שעות.

עכשיו הוצאנו לאור האיום האיראני גם באזור המרכז עוד סכום כסף שאגף תקציבים שם כדי לעבות עוד אתרים סלולריים, כדי שמדינת ישראל תוכל לייצר רציפות תפקודית. חיברנו אינטרנט למקלטים, חיברנו עידן פלוס למקלטים שאנשים יצטרכו להידרש להיכנס למקלטים יוכלו בזמן שהם שוהים שם לראות דרך הטלוויזיה, דרך עידן פלוס או אינטרנט לקבל הודעות במקלטים ציבוריים כמובן.

חיברנו את גלי צה"ל, שדיברו פה קודם על רשת ארצית, על AM, נמצא ביבנה, משדר ומגיע כמעט לכל הארץ ועוד משדר בעכו. חולקו על ידי רח"ל טרנזיסטורים גם למנויים כדי שיוכלו לקלוט עם כל הרשתות, דרך אגב, כולם פה צריכים אנרגיה רציפה ואולי גם זה לא יהיה. היו כל מיני תרחישים. אמרנו תחנה אחת לפחות תמשיך לעבוד ביבנה, כדי להעביר שידורים מצילי חיים לציבור. לשמחתנו החשמל במדינת ישראל היה רציף, עבד טוב, ונקווה שזה יהיה כך.

היו"ר אברהם בצלאל:

למרות הפגיעה, כן.

מימון שמילה:

כן, היו. אני לא רוצה להרחיב על הפגיעה. אני גם דירקטור בחברת נגה שמנהלת את רשת החשמל. באמת עבודה מצוינת של משרד האנרגיה וכל מי ששותף, חברת החשמל כמובן גם.

אנחנו מאוד תומכים ומובילים את הדבר הזה, גם אם זה לא ממש תפקידנו. כי זו אחריות של פיקוד העורף. פיקוד העורף בחוק ההתגוננות יש לו אחריות גם להתרעה וגם להסברה, לפי חוק ההתגוננות. ואני חושב שציינת את זה בהתחלה וגם לי חשוב לומר את זה. פיקוד העורף עושה עבודה מצוינת לאורך שנים. הוא דואג לצופרים שיהיו בכל מדינת ישראל.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני זוכר בתור ילד שפיקוד העורף בא ועשה איתנו תרגיל, בתלמוד תורה שלמדתי בתור ילד. אני אומר, כבר מאז רואים אותם בכל מקום ובכל עת.

מימון שמילה:

אני אומר, פיקוד העורף הוא שינה אני חושב עוד מלבנון השנייה, זה לא אותו פיקוד העורף. ויסלחו לי אלה של לבנון השנייה. אני הייתי באזורים האלה. חבל על הזמן, שכבות של הגנה והתרעה לציבור. ופיקוד העורף יכלו לציין את זה, זה צופרים כמעט בכל מקום וגם אם יש הפסקות חשמל הם יודעים לתת מצברים ולתת כל מיני תו"לים איך להמשיך לתת צפירה. הם שמו פורטל באינטרנט, יש את היישומון שכולנו מקבלים את ההתרעות למי שיש טלפון חכם. יש את הסל ברודקסט, שזה נושא שהתחלנו אותו יחד משרד התקשורת ופיקוד העורף. זה ידיעות שקפצו לנו על המסכים בליל התקיפה האיראני. אחרי זה הגיעו הודעות של 30 דקות לפני, שהשתנו עכשיו ל-10 דקות לפני. שכל מי שיש לו טלפון מקבל אותו. לצערי, מי שמחזיק טלפונים ישנים של דור 2 ו-3, וחלק מהציבור החרדי מחזיק כזה, או שהוא לא מקבל את ההודעה או שהוא מקבל משהו בג'יבריש או מקבל איזה צפצוף, לא ברור לו מה ההודעה. בעזרת השם בסוף השנה אנחנו נסגור דור 2 ו-3, ננצל את הבמה הזאת. וגם לכשרים יהיו טלפונים דור 4 שיידעו לקבל את ההודעות הללו. גם על זה אנחנו עובדים יחד עם פיקוד העורף. פיקוד העורף כבר שם, כדי שהדברים הללו יקרו.

הרובד הנוסף, החמישי, זה שידורי רדיו וטלוויזיה. הכתוביות שאנחנו רואים רצות על המסך עם רשימה ארוכה של שמות יישובים. או שמקריאים ברדיו, אם זה ברשת ארצית או רשת אזורית, מי צריך להיכנס למקלטים. דרך אגב, העדיפות היא לרשת אזורית, כי ברשת אזורית מספר היישובים הוא מצומצם ולא עכשיו מקריאים ברשת ארצית, נניח מורשת רשת מצוינת. אבל כאשר זה רשת ארצית מתחילים להקריא את כל הרשימה בכל הארץ. אחרי חמישה יישובים כבר עברה דקה וחצי, כבר בן האדם לא יודע אם הוא צריך ללכת או לא למקלט. לכן אני יודע שעובדים על זה.

קריאה:

פתרנו.

מימון שמילה:

אני לא יודע איך זה נפתר. פיקוד העורף יגיד אם זה נפתר. לכן יש חשיבות רבה לשידורים האזוריים. לנגד עינינו, כשפנו אלינו ראשי רשויות ואמרו יש פער אצל האוכלוסייה החרדית ויש גם פער אצל האוכלוסייה הערבית. ואני אתחיל דווקא עם האוכלוסייה הערבית בפזורה הבדואית.

היו"ר אברהם בצלאל:

פשוט אין להם פה פה, אנחנו הפה שלהם.

מימון שמילה:

דרך אגב, שמעתי לפחות את נציג, יש איזה נציג אני לא זוכר את שמו, מהרשות השנייה, בדיון שהשתתפתי אצל יושב-ראש הרשות מרדכי מרדכי, היה שם נציג ברשות שאני חושב שהוא מהאוכלוסייה

הערבית ודיבר. הוא אמר לא יכול להיות שבדואי שמשרת במילואים והמשפחה שלו נשארים באיזה צריף רעוע או פחון, גם לא קולט סלולרי כמו שצריך, אתה מכיר את זה מהדיונים שאתה מביא אותנו לפה וכופה עלינו איך לכסות כל מיני פריפריה. ואנחנו עושים את זה בעזרת השם ונכסה. ואת האזעקה מקבלים, לעיתים כן, לעיתים לא. דרך אגב, גם פיקוד העורף האזעקה. ופיקוד העורף עומל על זה כדי שכולם יקבלו את האזעקה כמו שצריך ואפילו נותן גיבוי באזורים הללו.

אבל הוא אומר ברדיו אצלנו מקשיבים לא לקול בדרום, מקשיבים, אתם יודעים למי הם מקשיבים באזור רהט? לרדיו חברון. ומקשיבים לרדיו פלסטיני לפני ה-7 באוקטובר. נותנים שם מוזיקה טובה כדי שהצעירים יקשיבו לרדיו הזה. ושם מידי פעם מתסיסים את הילדים שלנו נגד מדינת ישראל. ואל תתגייסו ואל תעשו ואל תלכו ותהיו נגד מדינת ישראל.

הוא אומר למה לא באמת לתת, יש לנו שתי תחנות רדיו. אחת של התאגיד.

קריאה:

כאן מגיע לכל הארץ. חוץ מאזור מאוד קטן בפזורה שהוא לא מגיע אליו, לכל הארץ הוא מגיע.

מימון שמילה:

אני מדבר על הפזורה. אני אומר, בא שתי תחנות רדיו שיש להן זיכיון, דרך אגב, על פי חוק, לשדר רק בצפון, רדיו שאמס ורדיו נאס. הם אומרים תשמע, אנחנו מוכנים על חשבוננו לשים משדר באזור הדרום ולשדר בשפה הערבית לתושבים שם וגם לתת את ההתרעות של פיקוד העורף כשזה יידרש. על חשבונם. אותו כנ"ל החברה שפה יושבים לימיני, קול ברמה וקול חי, אומרים יש לנו אוכלוסייה שרוצה להאזין רק לנו. ויסלח לי אדון מנכ"ל מורשת, יש היום אורח חיים של אנשים שמעדיפים, אני אוהב לשמוע, לא משנה מה, אני לא אגיד את זה כי אני לא אעשה פרסומת למי שאני אוהב לשמוע. אז נוח לי להקשיב לרדיו הזה ולא נוח לי ללכת לרדיו אחר. עכשיו אני אכפה עליו תאזין לרדיו אחר?

הדיון הוא שעת חירום. דרך אגב, צודק זיו מאור, בשעת חירום יש סמכויות גם לרשות השנייה, סעיף 50. גם לשר התקשורת יש סמכות בסעיף 13 לחוק התקשורת. דרך אגב, כבר פנינו לראש אגף התקשוב, שהוא הגורם המוסמך להפעיל תחנות רדיו, סעיף 13 מסמכים את השר גם לדבר הזה. קיבלנו תשובה מפיקוד העורף שיש פער מסוים. ופיקוד העורף נקט, אמרתי את כל מה שפיקוד העורף. יש עדיין פער מסוים שצריך לכסות אותו.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני אמרתי, מבחינתי הצלת חיים של אדם אחד זה הצלת חיים.

מימון שמילה:

בדיוק, זה סיימת את דבריי.

היו"ר אברהם בצלאל:

נהיה פה איזה ויכוח פשוט שאני לא מצליח להבין שום צד פה. אני אומר את זה ברצינות. אנחנו מדברים על שעת חירום, מדברים על אנשים, על הצלת חיים. וכל אחד לוקח את זה. אתם יודעים מה, אם חס ושלום יקרה איזה משהו ויהיה ציבור המסוים הקטן הזה. איך אמרת, מסוים קטן, ייפול שם איזה טיל, יהרגו שם כמה אנשים. מה תענה אז?

קריאה:

יש לנו מה לענות. אנחנו רוצים לדבר.

מימון שמילה:

עוד שני משפטים. אחד, דני כהן, מסביר פיקוד העורף שאני מניח שאליה התכוונת, הוא במקרה שמעתי ראיון שלו ברדיו נדמה לי קול חי זה היה או קול ברמה, אחד משני הערוצים.

דני התראיין, אני לא זוכר באיזה תחנה, שאני פשוט מקבל כל יום את כל הכתבות אלינו בתקשורת. והוא "האשים" את משרד התקשורת שבגללו לא שומעים את רדיו קול חי בצפון, שהוא לא מאפשר להם לצאת מאזור הזיכיון. ודיברתי עם דני. אמרתי לו תשמע, אתה יודע שאני מבחינתי אני יכול לתת את התדר, אבל יש אזורי זיכיון. אם זה חשוב לפיקוד העורף שניתן, אז שפיקוד העורף רק יגיד לי שצריך ואנחנו יכולים לבחון את זה ובחירום לאשר כמו שאישרנו הרבה מאוד דברים אחרים.

דבר שני שנאמר פה על אזורי זיכיון: כל מי שיש לו זיכיון ביד, ואם לא יודעים, למרות שאני טיפה חוטא ממה שאמרתי שאנחנו מתמקדים רק על החירום, כולם יודעים בזיכיונות שלהם שיכול להיות לציידים רדיו ארצי. זאת אומרת, מחר בבוקר אם משרד התקשורת ירצה, יוכל להוציא שני תדרים למכרז ארצי ולהיכנס לכל אזורי הזיכיון. על זה יש את המהומה הגדולה והוויכוח הגדול בדיונים האחרים. אבל זה גם רשום לכולם בזיכיון. אם רוצים לדבוק במה שכתוב בהוראות, יש גם הוראות כאלה.

אנחנו מתכוונים כן, לשר התקשורת את סעיף 13. ברגע שנקבל את המענה מאגף התקשוב. דרך אגב, אין להם התנגדות להפעלה. אנחנו רוצים שיסכימו לכסות את המענה המסוים, הפער המסוים הזה שקיים, לאפשר לתחנות הערביות לשדר בדרום. לאפשר לתחנות החרדיות לשדר בצפון. וכך, כמו שאדוני יושב-הראש אמרת, גם אם זה אחוז אחד, אפילו נפש אחת נצליח להציל, עשינו את שלנו. תודה רבה.

יהונתן מאיר שורק:

אני רוצה לענות.

היו"ר אברהם בצלאל:

רגע, רגע. אתה לא מנהל את הדיון פה, יש פה רשות דיבור. אני אמרתי שאחריו אני רוצה לשמוע את פיקוד העורף, בבקשה. פשוט מדברים על פיקוד העורף. נמצאים פה גם חבריה, אמרו לי שהיא אחראית והיא צריכה להיות בזום. אני מצטער שעקפתי אתכם והלכתי ישר לזום.

לירון דונל:

שלום לכולם, לירון, ראש מטה פיקוד העורף. חשוב לי להתייחס פה לדברים. תודה רבה על המילים החמות. באמת פיקוד העורף עושה ופועל רבות כדי להנגיש התרעה לכל אזרח במדינת ישראל, ללא קשר לא לאמונתו ולא לדתו. באמת אנחנו מפיצים התרעה היום בהרבה מאוד ערוצים. קודם כל ההפצה הראשית היא דרך הצופרים בפריסה ארצית בכל הארץ. בכל מקום שיש הרחבות בנייה אנחנו מוסיפים צופרים כדי לאפשר ולהנגיש את ההתראה בצורה הטובה ביותר.

לצד זה יש הרבה מאוד פלטפורמות נוספות שאיתן אנחנו מפיצים התרעה, כמו הישומון שלנו. במלחמה למעלה מחמישה מיליון משתמשים. ערוצי הטלוויזיה, הרדיו שתכף אני ארחיב עליו, אתר האינטרנט, טלגרם ובאמת היכולת החדשה של הסלברודקסט שפורצת כמעט לכל טלפון. תכף אני אתייחס לחרדים בהקשר הזה.

אנחנו דנים, שוב פעם, בהקשר חירום. אני רוצה להגיד שעם פרוץ מבצע "עם כלביא" בעצם הבנו שחומרת האיום שמשקפת לאזרחי מדינת ישראל היא חומרת איום אחרת שדורשת מענים אחרים. כנגד זה הפיקוד שינה ועדכן את התפיסה הפיקודית שלו, כאשר בסוף התכלית של כולנו זה לראות איך אנחנו מצילים חיים בצורה הטובה ביותר. פה הכנסנו ביתר שאת את ההנחיות המקדימות לאזרח בטרם מתן אותה התרעה, על מנת לאפשר לאנשים להגיע למיגון מיטבי. כי הבנו שלא מספיק אם יש בידי האזרחים יכולת להגיע למקלט, להגיע למחסה שאושר פיקוד העורף.

היו"ר אברהם בצלאל:

אין ספק שזה הציל חיים, אין ספק.

לירון דונל:

אין ספק. ראינו את המראות, את הנוזק הגדול ביותר שהיה לא רק במבנה שנפגע, אלא בהרבה מאוד בניינים מסביב. לכן הערך של ההנחיה המקדימה הוא באמת להציל חיים.

כשאנחנו מסתכלים על האוכלוסייה החרדית אז אני כן רוצה להבחין בהתרעה, בצופרים - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

גם הערבית אם אפשר גם להתייחס.

לירון דונל:

תכף אני אתייחס. אני אתייחס לשניהם. אני רוצה כן לעשות דיפרנציאציה בהתייחסות שלי.

אני רוצה לומר, לשתי החברות האלה בתוך החברה הישראלית אין פער בהפצה של הצופרים או באמצעים המשלימים. בהקשר של החרדים אנחנו כן זיהינו פער ביכולת להעביר את ההנחיות המקדימות שלנו. בעצם - - - סביב האיום האיראני, שצריך להגיד שהוא גם משמש אל מול האיום החותי, איום דומה. לעיתים במשקלים דומים, אבל שוב פעם, לא בהיקפים ולא בעוצמות האיראניות. וכן אנחנו מפיצים את זה בלא מעט פלטפורמות, לרבות הרדיו. ובכל מקום שיש גם יישמנו את זה והטמענו את זה גם ברדיו קול חי וגם ברדיו קול ברמה. אני רוצה לומר שזה נמצא גם בישומון, גם במדיה החברתית וכמובן גם דרך הגל השקט שמיבצענו גם תוך כדי המלחמה וגם בתחנות הרדיו המקומיות החרדיות, גם ברדיו דרום. כמובן גם בטלוויזיה, ערוץ 14 ובערוץ השקט.

אני כן רוצה להגיד בהקשר הזה שאנחנו עומדים מאחורי האמירה שלנו שיש פער מסוים בהעברת ההנחיות המקדימות לאוכלוסייה החרדית, בדגש כיום על הצפון. פיקוד העורף לא לוקח חלק בתוך השיח הקודם שניהלתם בו. ככל שיהיו תחנות רדיו, בין אם ארציות, בין אם מקומיות, בצפון, אנחנו נדע להנגיש את אותה התרעה. איך זה יהיה, באיזה דרך זה יהיה זה לא עניין פיקוד העורף. היכולת קיימת לפיקוד העורף להנגיש אותה התרעה לכל רדיו. הטכנולוגיה מוכרת. לכן ככל שיהיו שם אז נוכל לעשות את זה.

היו"ר אברהם בצלאל:

לירון, אני רק רוצה להדגיש, אם לא שמעו פה מספיק, או שאני לא שמעתי מספיק. את אומרת שכן יש פער מסוים שקיים.

לירון דונל:

נכון.

היו"ר אברהם בצלאל:

אוקיי, בסדר. היה חשוב לי.

לירון דונל:

בהפצת ההנחיה המקדימה.

היו"ר אברהם בצלאל:

אוקיי.

לירון דונל:

לא בצופרים, בהנחיה המקדימה יש פער.

היו"ר אברהם בצלאל:

רגע. גם לכאורה גם ביציאה. אם את אומרת שבכניסה.

לירון דונל:

ובשחרור.

היו"ר אברהם בצלאל:

גם בשחרור ברור שגם יש. אוקיי.

לירון דונל:

נכון.

בהקשר הזה אני רוצה לומר, התייחס מר שמילה לסוגיית הסלברודקסט.

היו"ר אברהם בצלאל:

חבר'ה, אני מבקש דבר אחד: להגיד על לירון שהיא לא בקיאה זה - - -

קריאה:

לא, לא, לא. זה לא מה שנאמר, חשוב לומר.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא אתה. מאחוריך מישהו אמר. וגם אי אפשר להגיד שיש איזה אינטרסים שלה. איך היא אמרה? מבחינתי מה שתגידו, היא אמרה שאיזה רדיו שיהיה. אני לא נכנסת לזה. רק היא אמרה מפורש שיש פער, לא משנה, מסוים. היה חשוב לי לראות אם אנחנו באמת מדברים על דבר אחד או שאנחנו באמת כמו שאמר פה מקודם יוני 'הכול יש'. אתה יודע? מי בכלל שומע את קול חי וקול ברמה. באמת, מי שומע את זה בכלל?

אילה מזרחי:

קודם כל, אילה מזרחי.

היו"ר אברהם בצלאל:

זה פאסה חבר'ה, תלכו הביתה. חבל על הכסף שאתם משקיעים.

מימון שמילה:

לירון, אני אשמח על הפער המסוים חסרה לנו אמירה שאתם באמת, הפער המסוים הזה צריך לסגור אותו ואתם מצפים מאתנו, אולי מיושב-ראש הוועדה, לטפל - - -

אילה מזרחי:

רק נשמח מלירון להסביר מה הפער, כדי שנדע גם אנחנו לתקן אותו. כי לנו יש תפקיד על פי חוק להנגיש בחירום. אז אם יש פער.

אם יש פער טכנולוגי. מהנייר לא הצלחנו להבין מה הפער הטכנולוגי. אז נשמח שהיא רק תסביר בדבריה גם. ויש הערכה מלאה לעבודת פיקוד העורף שעובדים גם בשיתוף פעולה איתנו. אין פה שום ביקורת. להבין את הפער טכנולוגי.

היו"ר אברהם בצלאל:

לירון?

תמר לוויס:

לפני שהרמ"ט תתייחס, אני רגע אתייחס. אני רק אשלים אותה רגע, עד שהיא תסתדר. תמר, ראש מערך ההסברה. דני שדיברתם עליו בעצם פקוד שלי, ראש דסק חרדים, יושב תחתי. הפער שמדברת עליו לירון זה פער שמדבר על "באזורך". זאת אומרת שאזרח היום בצפון מקבל, הוא מקבל "באזורך". לכן זה אומר שהאיום הוא לא היה חייב להיות ממשי עליו. זה הפער שהיא מדברת. כדי שייצר את הדיפרנציאלי, כמו שבאמת עשו קול ברמה וקול חי, צריך משדר ייעודי כדי שהאזרח יבין שהאיום הוא עליו.

קריאה:

כן, זה פער טכנולוגי. זה לא פער שעל הציבור.

תמר לווים:

אבל צריך להבין רגע איך זה עובד אצל האזרח. בעצם אצל האזרח מה קורה? בטח במטחים גדולים כמו שפגשנו באיראן אנחנו בעצם מקבלים כל פעם התרעה או הנחיה שהיא ללא צורך. כל העיקרון או התורה של פיקוד העורף אומרת אנחנו מתריעים כשיש צורך. ואז מה שקורה, באותם אזורים הוא בעצם מקבל. הוא חושב שהאיום אצלו. הוא יכול לקיים פעולות שהן פעולות - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

זה כמו שישבנו פה בוועדות ופתאום חבר'ה מהצפון קיבלו התרעות. אתה יודע, הכול קופץ. ואומרים לך סליחה, זה לא האזור פה. אז בכלל זה. זה מה שהיא מתכוונת לומר, שבסוף היום בן אדם צריך לקבל את האזור שהוא נמצא בו.

תמר לווים:

צריך להבין שבסוף, איך זה פוגש את האזרח בקצה? בסוף זה פוגש את האזרח בקצה, משפחה עם ילדים, היא בעצם מתקדמת. היא מקבלת את זה בלילה בשעות לא שעות. היא אוספת את הילדים שלה, היא רצה איתם ללא צורך.

קריאה:

זה לא נפתר.

יהונתן מאיר שורק:

ברור שזה נפתר, מה אתה אומר?

תמר לווים:

לא, לא, זה נפתר. זה נפתר.

יהונתן מאיר שורק:

לנו יש התרעה ממוקדת.

קריאה:

הכניסה היא התרעה ארצית של אזור זה וזה.

תמר לווים:

לא, לא, ההנחיה המקדימה, לא, לא. ההנחיה המקדימה, רגע, חשוב לי לחדד. ההנחיה המקדימה, בדיוק כמו ההתרעה, היא הנחיה דיפרנציאלית. האזור המאויים הוא האזור שיקבל את ההנחיה המקדימה. היא לא ארצית, חשוב לחדד את זה. ומכאן ברשות אני אעביר ללירון.

היו"ר אברהם בצלאל:

לירון בבקשה, אנחנו חוזרים אליך לשידור. מרגישים פה עכשיו באמת באמצע שידור. בבקשה לירון.

לירון דונל:

כפי שתמר הסבירה, הסוגייה ברדיו זה כאשר לצורך העניין תחנה שהיא ארצית אנחנו לא מצליחים לתת את זה באופן דיפרנציאלי למרחבים. עדיין ההתרעות שלנו סביב האיום האיראני הן התרעות נרחבות,

אבל אנחנו יודעים לחלק אותם גיאוגרפית. לכן ככל שיכול להיות מענים גם מקומיים אנחנו נדע להנגיש את ההנחיות מצילות חיים האלה, כהנחיות מקדימות, בצורה דיפרנציאלית.

אני כן רוצה לומר שכאשר טכנולוגיית הסלברודקסט שהיום לא נתמכת במכשירי דור 2 ודור 3.

היו"ר אברהם בצלאל:

זה מה שאמר שמילה.

לירון דונל:

נכון. אז פה אנחנו נוכל עוד יותר להרחיב את המענה. אני אגיד שאנחנו משתמשים בה אל מול איומים ספציפיים וגדולים ולא בהכרח למול כל איום. זאת אומרת, אם שאלו רגע את הפערים האלה, אני רוצה לומר שזה לא בהכרח יחליף את האמירה הקודמת שלי, כי לא תמיד נעשה בזה שימוש.

אני כן רוצה לומר שאנחנו מנסים לעשות הרבה מאוד בחינות כל העת, גם למול המובילים בחברה החרדית כדי לראות איך כן מנגישים. הבחינה הייתה בחינה נוספת גם לאיזה שהיא טכנולוגיה של צינתוק. אבל באמת לא שאנחנו הרמנו ידיים. אבל אני רוצה לומר לכם שאנחנו רואים שככל שיש, זה מביא את ההתרעה באיחור. כאשר זה מביא התרעה באיחור אנשים יכולים למות בדרך. אנחנו לא רוצים את זה. אנחנו עדיין מסתכלים איך כן אפשר להרחיב את ההתרעה עבור החרדים.

אבל בשורה התחתונה, כדי לסכם את החרדים לפני שאני עוברת למגזר הערבי ולבדואים, בדגש על הבדואים, אני רוצה לומר שאנחנו חושבים שאנחנו מסמנים את הפער ואנחנו אומרים שככל שיהיה מקום שנוכל להנגיש אנחנו בוודאי נעשה את זה.

לגבי הבדואים, אני חושבת שלא, ההשוואה היא לא דומה לחרדים. גם כי אנחנו הרחבנו מאוד את התקנת הצופרים במרחב, גם כי מרביתם מחזיקים לפחות את דור 3, שהוא תומך בישומון שלנו ויודעים לקבל בישומון. גם טלוויזיות שאנחנו מנגישים את ההתרעה בטלוויזיה ואין בעיה של שישי שבת. יש את רדיו דרום שיודע להנגיש את זה. זאת אומרת, יש הרבה מאוד פלטפורמות עבור הבדואים. וכמובן היכולות הדיגיטליות שלו, הפורטל שלנו, האינטרנט שלנו, שנגיש אליהם. וכמובן גם מ-"כאן". כל הדברים האלה מנגישים להם בצורה באמת רחבה.

אני חושבת שאם אנחנו צריכים למקד את המענה שלנו הוא באמת באוכלוסייה החרדית. עד כאן.

היו"ר אברהם בצלאל:

אז אני רק שואל שאלה. לפי מה שאת אומרת שיש כן פער מסוים, אני מבין ששר התקשורת כן פנה וביקש מכם אישור מתוקף סמכותו לתת אישור חריג לתחנות הרדיו האלה לשר בשעת חירום בלבד.

לירון דונל:

את האישור שהוא היה צריך זה היה מראש אגף התקשוב שציין שאין בעיה ספקטלית בזמן חירום. וכנגזרת מזה באמת היה מענה ייחודי בתוך המלחמה. בתוך המבצע הזה היה מענה ייחודי וכן הנגשנו את ההנחיה המקדימה לתחנות הרדיו גם קול חי, קול ברמה, רדיו דרום וכו'. וכמו שאמרתי, היכולת שלנו קיימת להנגיש. תגדירו איפה, אנחנו ננגיש אליו.

היו"ר אברהם בצלאל:

אבל אתם מבחינתכם כן מבינים את הצורך. יש לכם את ההסכמה בנושא הזה כי אתם כפיקוד העורף. אני מבין שבסוף מי שצריך לקבל את האישור, לתת את האישור, זה כמו שאמרת ראש אגף התקשוב. אבל אני אומר, אתם, בצורך שאתם רואים, לאור שאמרת שיש כן דברים מסוימים שעדיין יש פער מסוים דווקא בשעת החירום. ואתם לא נכנסים אם זה ארצי או לא ארצי, אבל כן יש פער לאוכלוסיות מסוימות לגבי גם ההתרעות המקדימות וגם היציאה. האם אתם רואים בהסכמה מבחינתכם שכן יש צורך לדבר הזה?

למה אני רוצה להגיד את זה? אני אומר, אם זה נכון, וכך אני שומע, אז אני כן הייתי רוצה שיהיו תשובות מאגף התקשוב לפחות עד סוף השבוע, כמענה לפנייה של השר. מענה לפנייה שלי כרגע פה. אם יש כזה צורך. ולכן אני כן שמח שעשינו את הדיון. אני שמח לשמוע ואני שומע גם את שאר האנשים שנמצאים פה.

אני אומר עוד פעם, כל רדיו שיהיה וכל דבר, אנחנו מברכים על כולם. בסוף אני מאחל פרנסה באמת גם לכולם. ואני גם מאחל עוד דבר אחד, בנימה אישית, שגם קול חי וקול ברמה קצת יקבלו כסף מהמדינה עצמה ולא יהיו צריכים לעשות את זה לבד. כן, שהתחרות תהיה הוגנת ושווה.

לילך נגיד:

גם רדיו דרום.

היו"ר אברהם בצלאל:

גם דרום, סליחה, גם דרום. אני אומר, או שעוד פעם, אני אומר, אני לא נכנס לוויכוח מה צריך לעשות ואיך צריך לעשות.

קריאה:

זה פרסומות.

היו"ר אברהם בצלאל:

בוודאי הפרסומות. אני קורא לכולם לפרסם אצל כולם, כן. אני אומר, אבל אם כן באמת כמו שלירון אומרת פה, שכן קיים פער מסוים ואנחנו מדברים כרגע בהצלת חיים, אני חושב שחייבים שיהיה מענה כמה שיותר מהר. מבחינתי זה גם יכול להיות היום. אין שום סיבה שלא יהיה מענה היום. אני רואה פה מכתב של שר התקשורת מתאריך כ"ט בסיון, 25 ביוני. אנחנו נמצאים היום כבר ב-8 ביולי. כמה זמן לוקח לתת תשובה על כזה דבר? אני אומר את זה ברצינות. כמה זמן זה לוקח?

לירון דונל:

אני רוצה להסביר שרגע המצב קצת השתנה. ב-30 ביוני 2025 החליט ועחוו"ב להוריד את מצב מיוחד בעורף. והיא הצטמצמה רק למרחב העוטף. כל עוד אנחנו לא במצב מיוחד בעורף אין לצה"ל סמכות על אותן סמכויות שהיו לנו בשעת חירום.

היו"ר אברהם בצלאל:

אבל שעת החירום נמצאת. זה לא נכון להגיד, אמנם צמצמנו, רגע חבר'ה, אי אפשר ללמד אותי את מה שאני יודע. בסוף יש לי פה איזה שעתיים בבניין הזה. אני גם נמצא בחוץ וביטחון, אני גם נמצא במקומות, אני קצת יודע. בסוף מדינת ישראל, כנסת ישראל, נמצאת כרגע בזמן חירום. נכון שהורידו בשביל שמוסדות יוכלו לחזור וללמוד. נכון שניסו להחזיר את המשק למצב רגיל, כי בסוף זה הדבר הטבעי שאנחנו צריכים לעשות. אבל אנחנו נמצאים בשעת חירום. מציאות שיש לנו עדיין איומים שיכולים לקרות כל רגע. החותיים יכולים גם ברגע זה לשלוח. לא שאני רוצה לפתוח פה בעניין הזה. הם יכולים גם לשלוח, והם שולחים. הם לא שואלים לא אותי ולא אף אחד שיושב פה.

זה לא נכון להגיד גם עוד 10 שנים. כי אתה יכול להגיד שכל מצב שאנחנו נמצאים בו הוא מצב חירום. זה לא נכון. אנחנו כרגע נמצאים במצב חירום, לא יעזור לאף אחד שום דבר. האיומים הם קיומיים כל רגע ומתבצעים כל רגע. זה שברוך השם מדינת ישראל מצליחה ליירט אותם לפני שהם מגיעים לפה זה לא אומר שהם לא קיימים.

קריאה:

מתי זה יסתיים?

היו"ר אברהם בצלאל:

אנחנו מקווים שיסתיים כמה שיותר מהר. אתה רואה שיש התקדמויות גדולות, גם בנושא לבנון, גם באיראן. גם באיראן האיום עצמו לא נגמר. האם הוא יישאר לאורך כל החיים? זה לא יישאר ככה כל הזמן.

קריאה:

כל המדינה היא במצב חירום.

היו"ר אברהם בצלאל:

אבל האיום האיראני גם לפני שנתיים הוא היה, נכון? לא היינו במצב חירום אז. בסוף המצב שאנחנו נמצאים בו, אנחנו נמצאים באמת במצב חירום.

ענאן סרחאן:

אדוני יושב-הראש, אני יכול להתייחס לזה, ברשותך? שלום לכולם, אני ענאן סרחאן.

היו"ר אברהם בצלאל:

נגיד תודה ללירון שהייתה איתנו פה. תודה לירון, אנחנו באמת מעריכים. אני יודע שאת עושה עבודה מאומצת בהרבה נושאים ושמצאת זמן להיות איתנו כאן גם בדיון. אמנם לא פיזית, אבל בזום זה גם הרבה.

ורק בקשה קטנה לצה"ל, אם אפשר להחליף את המזגן מאחוריך, אני חושב שהגיע כבר הזמן. לפחות לצבוע אותו או משהו. לא, זה צורם לי. זה אני מרגיש לפני 30 שנה, את המזגן הזה. אומרים פה שזה הכי טוב. טוב, שישאירו. בבקשה.

ענאן סרחאן:

כן אדוני יושב-הראש. שלום לכולם, ענאן סרחאן, היועץ המשפטי של פיקוד העורף. ספציפית ביחס לנושא האחרון שעלה, בהתאם לחוק התקשורת אני מדבר, יש הגדרה ספציפית מה זה שעת חירום, החלטה על שעת חירום. שהיא מזכירה גם בחלופה הראשונה שלה הכרזה על מצב מיוחד בעורף. כלומר בחוק התקשורת קבועות סמכויות חירום שנתונות לשר התקשורת, שהוא יכול לפנות לנציג מערכת הביטחון שהוא לפי ההגדרות ראש אגף התקשוב בצבא, כדי שיקבל הסכמתו למתן הנחיות לספקי תקשורת, תחנות רדיו וכו', לנקוט בפעולות מסוימות שמאפשרות שידור, לצורך העניין שידור גם מחוץ לאזור הזיכיון, במצב מיוחד בעורף.

ביום 30 ביוני 2025 ועח"ב, אחרי החלטת הממשלה שהתקבלה ב-29 ביוני 2025 בהתאם להמלצת הצבא, החליטו על צמצום ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל שטחי המדינה לאזור עוטף עזה בלבד.

היו"ר אברהם בצלאל:

אז אתה אומר שאת כל הישומונים של ההתרעות המוקדמות אפשר להוריד אותם, לפי מה שאתה אומר? לפי מה שאתה אומר, אם הורידו, אני רק רוצה לחדד. אם הורידו באמת את כל הנושא הזה שנקרא חירום רק אין על העורף, זה אומר שבצפון כרגע אפשר להוריד את כל ההתרעות המקדימות. אפשר להוריד אותן. לא צריך את זה.

ענאן סרחאן:

פיקוד העורף מפעיל - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

לא צריך את זה. לא, לא צריך את זה, כי אין שעת חירום.

מימון שמילה:

יותר מזה, האם אני יכול להוריד את כל ההנחיות ששרד התקשורת נתן לחברות הסלולר בשליחת סלברודקסט להוריד אותם במיידית? כי אין מצב חירום.

מור אברגיל:

אז אתה, תראה, כל מצב חירום הכי קטן שמילה, עכשיו אתה תהרוס את כל המודל המסחרי בכל מצב חירום, בכל זמן. מי קובע באיזה מצב חירום, תגיד לי? אתה לא מבין שאתה מכניס את כל השוק לכאוס?

מימון שמילה:

לא.

מור אברגיל:

אתה בנית שוק מסוים ואתה הורס אותו עכשיו.

מימון שמילה:

ממש לא.

מור אברגיל:

כן. אז תגיד, הנה הוא אומר לך.

היו"ר אברהם בצלאל:

אז אני שאלתי שאלה. האם באמת אפשר להוריד את הסימונים של ההתרעות.

מימון שמילה:

האם אפשר להוריד את הסלברודקסט?

מור אברגיל:

אבל מי קובע, אדוני יושב-הראש? מי קובע באיזה מצב חירום עכשיו התחנות ייכנסו אחת לתוך האזור המסחרי של השנייה ובה ימוטטו מנעד שלם שכבר שנים אנחנו חיים בו. מנעד עדין מאוד.

היו"ר אברהם בצלאל:

אמרתי דבר אחד. נעשה דבר הכי חשוב שברגע שאפשר היה להחזיר את התושבים ואת האנשים לכמה שיותר שגרה, אני בעד זה. דרך אגב, אני ברמה האישית בעד שתלמודי התורה צריכים להיות פתוחים במקומות שיש מיגון. זה שסגרו את כל המדינה ביום אחד אני לא בטוח שדווקא לילדים האלו, והיו לנו דיונים על זה וויכוחים על זה. אני חושב שדווקא הילדים היו צריכים ללכת למקום שיש מיגון. עצם האמוני שלי שאני מרגיש ואני בטוח בזה ואנחנו חשים את זה, שלומדי התורה שלהם מצילה זה עוד עניין. אבל אני אומר, גם מבחינת הבטיחות אין שום ספק שהיו צריכים ללמוד במקומות שיש. היה עדיף במקום בניינים שלמים שהילדים מסתובבים ברחובות, לא יודעים מה קורה איתם. אין מיגון בבניינים. במקום זה ללמוד במקום מסודר שיודעים, איך אומרים, 10 דקות קודם מקבלים את ההתרעה ויודעים ללכת ולהיות במקום מוגן. הרבה יותר שווה מכל מה שקרה.

אבל אני גם לא נכנס לזה. אני אומר, לכן צריך להחזיר כמה שיותר מהר את המשק, בכל הנושאים. זה לא קורונה שלא ידעת מה קורה וכל התקהלות הכי קטנה וזה בסוף כשיש לך מיגון, צריך לקיים חתונות, אנשים צריכים לקיים חיי שגרה, עבודה והכול. הכול בסדר. אבל בסוף היום, בוודאי שאנחנו בשעת חירום, אף אחד לא יכול לחלוק על זה. והלוואי שמישהו יגיד פה, בואו תראו, רגע. אין שעת חירום, אין לנו כלום. מה זה? החיים סבבה פה.

מור אברגיל:

אין לדבר סוף. כבוד יושב-הראש, יש כל מיני הגדרות של עתות חירום.

היו"ר אברהם בצלאל:

ביום שכנסת ישראל תכריז שאין עדיין, שהמלחמה, שהמבצע, שמצב החירום הסתיים.

מור אברגיל:

הסתיים, יושב-הראש.

מימון שמילה:

האמירות המשפטיות הללו הן לא במקומן. כי סתם לדוגמה, אתה אומר דברים - - -

מור אברגיל:

הן במקומן בדיוק.

מימון שמילה:

אני אסביר גם למה. יש היום מערכות, אני אסביר לך משהו. יש היום מערכות של כיפות ברזל פרוסות בכל מדינת ישראל. מקבלים ממני תדרים כי זה שעת חירום. אפשר לבטל אותם?

מור אברגיל:

אז מה, הוא משקר? תגיד, הוא משקר?

מימון שמילה:

לא, תגיד לי, לבטל אותן?

מור אברגיל:

הוא פשוט אמר לך שזה לא מצב חירום א', אלא מצב חירום ד'. הכול בסדר. אז עכשיו תגיד מי קובע שבמצב חירום ד', עכשיו אתה צריך להרוס את כל המבנה העסקי של כל תחנות הרדיו ששנים נלחמה כדי להגיע למצב.

מימון שמילה:

לא.

מור אברגיל:

כן, כן. שנים. אתה, אתה באת - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

הוויכוח הסתיים, תודה.

ענאן סרחאן:

אנחנו מדברים אך ורק על ההכרזה על מצב מיוחד בעורף.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני רוצה לשמוע את היועץ המשפטי, בבקשה.

ענאן סרחאן:

מר שמילה, אנחנו מדברים אך ורק על הכרזה על מצב מיוחד בעורף, כפי שכתוב בחוק.

מימון שמילה:

אבל מתוקף זה אני גם נותן - - -

ענאן סרחאן:

שנייה ברשותך.

מימון שמילה:

- - - עורקים לכיפת ברזל. אז אני אבטל את העורקים הללו?

מור אברגיל:

יושב-הראש, תסתכל, אז הוא ממשיך.

מימון שמילה:

- - - להיתמם

מור אברגיל:

אמרת שזה הסתיים. שמילה, יושב-הראש אמר שהוויכוח הזה הסתיים, נכון? תן לו לדבר. מה?

מימון שמילה:

אה, התחלת לנהל את הדיון?

מור אברגיל:

לא, סליחה, זה הוא ניהל. אני גם סתמתי כי הוא אמר. מה?

היו"ר אברהם בצלאל:

אני רק חושב שבן אדם שצופה מהצד אני חושב ששמילה נתן פה שאלה מאוד קשה בהסתכלות הזאת. נכון שאתה אומר, אדוני היועץ המשפטי של הזה, שאנחנו לא במצב החירום הרגיל שהיה. זה נכון, אבל אנחנו עדיין במצב חירום. הלוואי ולא נהיה שם והלוואי ויודיעו, אני מחכה לזה כל רגע, תאמין לי, שכבר האיומים, עוד פעם, איומים תמיד יהיו, זה נכון. אבל יש מצב חירום ויש לא מצב חירום. אנחנו כן לצערנו עדיין נמצאים במצב חירום. זה המציאות, לצערנו. הלוואי ויקרה משהו גם בהחזרת החטופים, שזה חשוב מאוד, גם במצב הזה. אני מקווה מאוד שראש הממשלה כרגע עם הנשיא טראמפ יגיעו לאיזה הבנה ויצליחו לעשות איזה משהו. באמת, הלוואי, אינשאללה, אנחנו שם נמצאים.

אבל כל עוד שיש, ואמרת, כמו שבתחילת הדיון אמרתי את זה. אני מבחינתי כל הצלת חיים של אדם אחד הוא הצלת חיים. זה שברוך השם טילים לא נפלו פה והקדוש ברוך הוא עשה איתנו ניסים גלויים, אף אחד לא יכול לדעת מה יקרה בכל רגע. טיל אחד ראינו מה הוא יכול להרוס. אנחנו יכולים לדעת מה יקרה ומה יהיה? לכן אני אומר, הבקשה פה והדרישה היא פשוט נטו לשעת חירום. לא לשום דבר אחר. ואני אשמח שיגידו פיקוד העורף שלא צריך את זה. אני בעד. רק תגידו.

ענאן סרחאן:

אני רוצה לעשות את ההבחנה.

היו"ר אברהם בצלאל:

אבל כשתגידו, גם תיקחו את האחריות, זה מאוד חשוב לי.

ענאן סרחאן:

צריך לעשות פה הבחנה, אדוני יושב-הראש, בין שני מונחים שונים. יש את ההכרזה הכללית על מצב חירום במדינה. מאז שנת 2008 כל שנה הכנסת מתכנסת, מאריכה בשנה נוספת את ההכרזה על מצב החירום הכללי שיש במדינה. זה נושא אחד.

נושא אחר שאנחנו מדברים עליו כרגע זה הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי חוק ההתגוננות האזרחית. הנושא הראשון, אגב, זה לפי חוק יסוד הממשלה, שמאפשר למעשה לכנסת להמשיך את ההכרזות האלה.

לפי מצב מיוחד בעורף שמוגדר בחוק ההתגוננות האזרחית, הסמכות להכרזה מתחילה במשרד הביטחון למשל 48 שעות. אחרי זה מתקבלת החלטת ממשלה ואחרי זה ועחו"ב מאשר את תוקף ההחלטה.

היו"ר אברהם בצלאל:

כל הזמן היה הארכות לזה.

ענאן סרחאן:

נכון. עד ל-7 באוקטובר לא היה מצב מיוחד בעורף במדינה, לצורך העניין. עם 7 באוקטובר הוכרז על מצב מיוחד בעורף. אבל כן היה מצב חירום כללי שהכנסת מאריכה אותו כל שנה.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא חזרנו לשם עדיין.

ענאן סרחאן:

אכן. לכן מאז 7 באוקטובר עשו למעשה בהתאם להמלצות הצבא, החלטת הממשלה ואישור ועחו"ב, שינויים בתוקף ההכרזה על מצב מיוחד בעורף. בין אם זה הרחבת טווח ההכרזה ואזור שבו יש הכרזה או משך ההכרזה בפועל. לכן המצב היום, אחרי 29 ביוני, הממשלה החליטה בהתאם להמלצת הצבא, לצמצם את קיומו של מצב מיוחד בעורף אך ורק לשטח עוטף עזה. כי אין באמת, מבחינת הצבא אין באמת צורך להכריז על מצב מיוחד בעורף על שטחים שהם לא בעוטף עזה.

קריאה:

עוטף עזה זה אנחנו.

ענאן סרחאן:

אכן, אני לא חולק. ב-30 ביוני ועחו"ב אישר את משך ההכרזה עד ל-15 ביולי.

היו"ר אברהם בצלאל:

אתה אומר את הטילים שתימן שולחים אלינו שולחים את זה רק לדרום מעכשיו. הם עזבו את הכול.

ענאן סרחאן:

לכן מה שאני אומר, אם אין מצב מיוחד בעורף באזורים אחרים במדינה וכן יש איום - - -

מור אברגיל:

אתה יודע, הילדים שלי היום שואלים איזה טיל זה? מתימן? תימן הם לא נכנסים לממ"ד.

ענאן סרחאן:

לפי חוק ההתגוננות האזרחית אם אין מצב מיוחד בעורף באזור מסוים ויש איומים - - -

מור אברגיל:

אני לוקח אותם מהאוזן, אבל תימנים הם לא - - -

ענאן סרחאן:

מה שהתחלתי להגיד, אדוני יושב-הראש, אם יש מצב מיוחד בעורף באזור מסוים ויש איזונים שמשקפים מאזורים אחרים, כלומר יש איום אווירי, תמ"ס וכו', יש מצב שנקרא שעת התקפה. זה שעה מצב עובדתי למשל 24 שעות כדי לאפשר לעשות הערכות מצב ולהנחות את הציבור בהתאם, ככל שבאמת יש צורך. אם שעת ההתקפה הזאת, בהתאם להערכות המצב, מצריכה הכרזה על מצב מיוחד בעורף, אז פונים לשר הביטחון, לממשלה, ועח"ב. כל הדברים שאמרתי קודם וסמכויות של שר התקשורת והפנייה לצבא, היא קשורה להכרזה על מצב מיוחד בעורף. היא לא קשורה להכרזה על מצב חירום לפי הציר הראשון שדיברתי עליו.

לכן היום, כיוון שאין מצב מיוחד בעורף בכל שטחי המדינה, הפנייה הזאת התייתרה, כן אין רלוונטיות לעניין הזה.

היו"ר אברהם בצלאל:

למה לא השבתם תשובה? לא אתם. למה לא השיבו תשובה אם באמת זה כזה פשוט כמו שאתה אומר אותה? מה-25 ביוני לא הצליחו למצוא זמן מישהו שיכתוב את התשובה הקטנה הזאת? שתי מילים: "אין צורך".

מימון שמילה:

לא, הם גם לא השיבו כשהיה צורך, אז על אחת כמה וכמה.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא, הוא אומר שזה התייתר.

מימון שמילה:

אני אומר, גם לפני שהתייתר הם לא השיבו. לא הוא, ראש אגף התקשוב.

מור אברגיל:

שמילה, עכשיו אתה תוקף חייל? מה אתה רוצה? אמר לך - - -

מימון שמילה:

חס וחלילה. תקשיב, פיקוד העורף אמרתי, אי מצדיע להם, הם עושים עבודה מצוינת.

היו"ר אברהם בצלאל:

איך הוא תוקף חייל? די, די. סליחה, אני אומר לך את זה. אני, אני. אני שואל שאלה. קיבלו מכתב, מי שקיבל, ב-25 ביוני ולא הגיבו עד עכשיו צורה מסודרת.

מור אברגיל:

לא, אני אמרתי, מה שיושב-הראש שאל, שאל. לא אמרתי כלום.

היו"ר אברהם בצלאל:

מה זה תוקף חייל עכשיו?

מור אברגיל:

אבל עכשיו שמילה בכוח. מה אתה רוצה ממנו?

מימון שמילה:

לא בכוח. אני רוצה תשובות.

היו"ר אברהם בצלאל:

כן, בבקשה.

פטריק הרוש:

פטריק הרוש, אני ראש מחלקת התקשוב וההתרעה של פיקוד העורף. בגדול אחראי לספק את הטכנולוגיה שמספקת את ההתרעה.

היו"ר אברהם בצלאל:

אתה בקשר עם ראש אגף תקשוב?

פטריק הרוש:

אני גם בקשר עם ראש אגף תקשוב.

היו"ר אברהם בצלאל:

אז רק אם תבקש ממנו, סתם, שיעביר לוועדה איזה תשובה. אם קשה לו להעביר לשר התקשורת, שיעביר דרכי אני אעביר את זה לשר.

פטריק הרוש:

למיטב ידיעתי הועברה התשובה ומבחינת ראש אגף תקשוב בסמכויות שהוקנו לו, כשהיה מוגדר מצב חירום בעורף בחן את זה. אין בעיה ספקטרלית. באופן כללי אין מניעה. זה רגע אגף התקשוב, בהיבט של האחריות שלו לגבי הספקטרום. ושם הייתה הבקשה שנדרשה ממנו.

לגבי פיקוד העורף, ואנחנו כן הגבנו, הוצאנו רגע תשובה מאוד מקצועית אל מול הפנייה שאנחנו רגע קיבלנו. ואמרנו את הדברים הבאים: בהיבטי התרעה אנחנו מממשים התרעה במגוון טווחים. דרך אגב, ההתרעה הקטר הראשי שלה זה הצופר, כי הוא גם יודע להגיד מיידית. הוא יודע להגיד לאזרח, במקרה הזה של איראן, דקה וחצי לפני, כנס רגע למקום מוגן. שם לא מצאנו פער מבצעי לאף תושב. שוב, התרעה לא מורכבת רק מרדיו, טלפון אישי, טלוויזיה, אינטרנט. היא שלם, אבל המרכיב המרכזי שלה זה צופר וזה אנחנו מעניקים לכלל התושבים.

בסוגיית ההנחיה המקדימה, שזה משהו שהתגבש בתוך הלחימה הזאת, סביב האיום הספציפי הזה, אנחנו שינינו, כפי שאמרה המפקדת שלי לירון, את התפיסה של פיקוד העורף. זה קרה במהלך המבצע "עם כלביא". התחלנו לתת את החצי שעה לפני ואת העשר דקות לפני. האופן שבו ביקשנו לממש את זה היה באמצעות הישומון, באמצעות הסלברודקסט ובאמצעות אתרי האינטרנט. במקום הזה כשבחנו מצאנו לאור אורחות חיינו של הציבור החרדי, שמחזיקים בטלפונים מדור 2, דור 3, שייפתר בסוף השנה ואז הם יוכלו לקבל גם את הסלברודקסט, ולאור העובדה שחלקו לא צורך אינטרנט ולא צופה בטלוויזיה.

היו"ר אברהם בצלאל:

גם בדרך כלל אולי לא שומע רדיו.

פטריק הרוש:

וגם אין לו את הישומון של פיקוד העורף.

היו"ר אברהם בצלאל:

גם יכול להיות שהוא בדרך כלל לא שומע רדיו, ואולי עכשיו הוא ישמע רדיו.

פטריק הרוש:

ואין לו את הישומון של פיקוד העורף, מצאנו שבעניין של התרעה מקדימה קיים פער מסוים. בסדר? בדגש על הסלברודקסט למיטב ידיעתנו, מהנתונים שיש לנו, 150,000 בעיקר מהציבור החרדי שמחזיקים בדור 2 ודור 3.

עכשיו מפה רגע מקצועית, בסוגיית הרדיו. וזה העמדה הפיקודית וגם של צה"ל. אין לנו מקום להתערב בסוגיית זיכיונות השידור. אנחנו יודעים לתת מענה לכל תחנה ולהנגיש לה את ההתרעה. דרך אגב, זה נכון גם למורת. אנחנו עשינו בזמן המלחמה את ההנחיה המקדימה. אני לא מדבר על התרעה. התרעה יש כמעט בכל הרשתות האזוריות ובכל הרשתות הארציות עוד מימים כדנא.

סוגיית ההנחיה המקדימה, במהלך המלחמה, ממש בשבועיים האחרונים, שמנו מהר מאוד בקול ברמה, בקול חי, עשינו בקול בדרום, שמנו בקול ישראל ואנחנו גם בשיח עכשיו עם מורשת. כדי רגע לממש את זה. לנו אין תפקיד לקבוע איפה התחנה תינתן. ככל שתהיה תחנת רדיו שאנחנו נדרש לתת לה מענה, מבחינת עמדת פיקוד העורף, אנחנו ניתן לה מענה. זה בהיבט הזה של הרדיו.

צריך גם לומר, מבחינתנו זה עדיין לא מסיים את הפער לחלוטין. כי הרדיו, להבדיל מהמכשיר האישי, שנותן לך את האפקטיביות - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

הוא לא תמיד דולק.

פטריק הרוש:

הוא אתה נדרש להאזין לו, אתה נדרש להיות קרוב אליו.

היו"ר אברהם בצלאל:

ברור.

פטריק הרוש:

לכן זה לא המענה השלם וגם את זה אנחנו רגע בוחנים, היות ושוב, אמרנו, זה משהו חדש שקורה בזמן הלחימה, שאנחנו נדרשים רגע להיכנס אליו ולחשוב איך אנחנו עוד משכללים ומטייבים את זה. וזה מה שאנחנו מבקשים לעשות, בטח שאנחנו דבקים שאפילו נפש אחת אם הצלנו, כך זה המוטו של פיקוד העורף, ככה נצליח. וזה מה שאנחנו עושים. לא המקום שלנו להתערב בעניין של זיכיונות.

מימון שמילה:

פטריק, אני חייב לשאול אותך שאלה. אמרת שראש אגף התקשוב כתב שאין מניעה. הוא צריך להגיד הסכמה, לא אין מניעה. למה אנחנו לא מקבלים תשובה שהוא מסכים?

זאת שאלת השאלות. ראש אגף התקשוב בחוק צריך להסכים.

מה זה אין מניעה? מה אני עושה עם 'אין מניעה'? אני לא יודע כלום, אני צריך הסכמה. זה שזה לא מפריע ספקטורלית אני יודע גם להגיד את זה. לא צריך את ראש אגף התקשוב.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני חושב שדברים נאמרו פה מספיק בצורה מאוד ברורה. שמבחינתם הם לא נכנסים לקטע הזה של הרדיו ואיפה ומה, זה כבר לא קשור אליהם. אבל בוודאי שהם אומרים שגם אחרי שיעשו את התדירים האלה במקומות המסוימים זה גם לא יהיה במאה אחוז לגמרי. אבל אין ספק שכן יש פער. גם שמענו את זה מגברתי, מתמר וגם ממנו עכשיו וגם מלירון. אני חושב שהדברים מאוד ברורים. הכול משודר וכולם רואים.

יהונתן מאיר שורק:

והוא אמר שהם פותרים את זה ברמה הדיפרנציאלית.

היו"ר אברהם בצלאל:

מנסים לפתור.

יהונתן מאיר שורק:

כן. זה לא בעיה, זה עניין של משדרים. המשדרים קיימים.

היו"ר אברהם בצלאל:

בבקשה, את יכולה לדבר.

אילה מזרחי:

לא, הוא כבר אמר את זה. רציתי לחזור על זה שאנחנו עובדים מול פיקוד העורף במורשת להפוך את זה לדיפרנציאלי, אבל הדברים נאמרו.

היו"ר אברהם בצלאל:

כולנו עובדים עם פיקוד העורף וכולנו מרוצים מפיקוד העורף ובאמת פיקוד העורף עושה עבודה גדולה. וכמו שאמרת, אתם מגיעים כמעט לכל האוכלוסיות. אבל גם ה-150,000 האלו, שאתה אומר שרובם חרדים. דרך אגב, יש מיליון אזרחים שנמצאים עם דור 2 ודור 3. זה אני יודע גם מדיונים אחרים שאני מקיים.

מימון שמילה:

ירדנו ל-600,000.

היו"ר אברהם בצלאל:

ירדתם ל-600,000, אז יש התקדמות. אז 150,000 זה החרדים אולי. יכול להיות שגם יש ערבים שמשתמשים, יש גם את החברה האלה גם. יש גם לא דתיים שמשתמשים רק בזה. יש דבר כזה גם.

לובי 99, אני רוצה לשמוע אתכם גם.

בעז אקרמן:

אם לא היית פונה אלינו אז הייתי מבקש.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא, לא, ברור. דבר ראשון, בכל הדיונים שלי נמצאים פה ובדיונים אחרים שאני נמצא ואני תמיד שומע ואני יודע שאתם עושים עבודה מצוינת והכול. הייתי מחויב בהתחלה, כשאמרת שאני לא רוצה שיעלו את זה. אמרו לא, לא, חייבים. אמרתי חברה, דבר ראשון אני מנהל את הדיון. דבר שני, אני באמת לא רואה לנכון שהדבר הזה לא חלק מהדיון של הוועדה. זה ששר התקשורת החלטתם שהוא בא באגינדה מ-2023 מתחילת דרכו, זה הכול בסדר. אם אתם שמים לב, זה לא הדיון פה. זה ממש לא הדיון.

זה שיש איזה מחשבה של רדיו כזה או אחר שאולי על ידי זה ייכנסו בדלת אחורית אני לא רואה שום דרך שאפשר לעשות את זה. בסדר? איך אמרתם? אתם בעלי זיכיון, כמו שאמרה פה רדיו דרום. מי יכול להיכנס בדלת אחורית של חירום עכשיו להיות בצורה מסודרת? מה? יש חוק. כולנו שומרים חוק. לא הבנתי את הדבר הזה.

בעז אקרמן:

קודם כל, תודה רבה. בעז אקרמן, לוביסט ציבורי בלובי 99. למען הסר ספק ברור לי שכל הנוכחים, לרבות גם הארגון שלנו, רוצים שפיקוד העורף יתריע וייתן הרתעות מצילות חיים, גם התרעה מקדימה. יש לנו יותר מ-17,000 חברים מכל המגזרים והצלת חיים זה ערך ראשון במעלה. אנחנו מייצגים את הציבור ופועלים לטובתו.

זה לא הוויכוח בינינו. הוויכוח פה הוא האם עושים את זה בהליך תקין או לא. וגם בעתות חירום צריך לעשות את הדברים בהליך תקין. אני אגיד רק בהקשר להתייחסות של השר בנייר שלנו, שהדיון הזה קורה בתוך איזה שהוא הקשר. הוא לא מגיע בחלל ריק. שר התקשורת ניסה לא פעם ולא פעמיים, למרת שאמרת שזה לא הדיון שלך, אבל זה בכל זאת הקשר של התחום הזה, של כל הנושא הזה.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא. אפשר לראות שגם בתחילת המלחמה אני קיימתי דיון פה - - -

בעז אקרמן:

לכן אני אומר, כבוד היו"ר, זה בלי קשר אליך. אבל יש קונטקסט גם מחוץ לחדר הוועדה שהוא רלוונטי לנושא, בלי קשר אליך.

זהר אלטמן רפאל:

אני גם אוסיף שהועלה פה מכל הצדדים. אתה שמת לב לאמוציות. הדברים האלה הם חלק, הם נמצאים פה מתחת לפני השטח. אבל זה דיון שמתנהל פה, אי אפשר להתעלם.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני אגיד משפט אחד. אני מעביר ביום בקריאה ראשונה חוק לגבי נכסי המדינה לגבי הסיפור - - -

בעז אקרמן:

אנטנות סלולריות.

זהר אלטמן רפאל:

גם שם היינו.

היו"ר אברהם בצלאל:

יפה. אני אגיד, זה דבר שאני מביא אותו לבד. נכון שהייתה מחשבה שאולי השר קרעי מנסה דרך זה לעשות, רגע, אני אומר.

בעז אקרמן:

לא, דווקא שם לא טענו את זה.

היו"ר אברהם בצלאל:

אתה לא טענת, אבל יש אחרים שטענו. אני בוועדת כלכלה הייתי, אני חבר ועדת כלכלה. גם שם היו דיונים כאלו, שאולי השר שלח אותך לעשות כאלו דברים. ואני אומר לא דובים ולא זבובים. רגע, צריכים לדעת את זה. לכן גם דוד ביטן שיש לו, הוא אומר את החוק הזה אני מקדם. הוא גם הבין בסוף.

אני אומר דבר אחד, מי שמכיר אותי מספיק זמן, אני נשלחתי על ידי הציבור. אני משתדל, כל החוקים והדברים שלי מגיעים מהציבור עצמו. ואני אומר במקרה הזה, נכון שברמה האישית אני חושב שהרדיו צריך להיות בכל מקום. אבל איך אמרתם? זה עוול או לא עוול, מקדמה דנה צריך לתקן אותו. אני לא נמצא שם. אני חושב שכל בן אדם חייב לשמוע איזה רדיו שהוא רוצה. ולא יכול להיות שאתה מגיע לאזור מסוים פתאום אתה לא יכול לשמוע את הרדיו הזה. אין דבר כזה.

בעז אקרמן:

כבוד היו"ר, אני חלילה לא אומר שזה - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

אני אומר, הדיון הזה, נכון שהאמוציות פה אוטומטית כאשר דבר כזה קורה אז נהיה אמוציות של הרבה דברים. לכן ביקשתי קצת להוריד את הלהבות.

בעז אקרמן:

הכול בסדר.

היו"ר אברהם בצלאל:

להתייחס לדברים שלשמים התכנסנו. ובואו ננסה לפתור את הבעיה הזאת. וכמו שאמרת, אין ספק שכל אחד מאתנו רוצה להציל חיים. אם זה מציל נפש אחת תאמין לי היה זה שכרנו כולנו שיושבים פה.

בעז אקרמן:

אני רק אגיד, חלילה הטענות לא היו מופנות אליך וגם לא לדיון הזה. זה פשוט בשביל לתת קונטקסט והקונטקסט הזה חשוב. כי הוא קשור לנושא שאנחנו דנים בו היום. וגם לפני המלחמה שר התקשורת ניסה לעשות לא פעם ולא פעמיים להרחיב את אזורי הזיכיון של התחנות האזוריות ולאפשר להם בעצם לשדר בפריסה ארצית.

ככל שקיים איזה שהוא פער ויש צורך, אם רוצים למצוא לו פתרון, לציבור, למגזר מסוים, זה מדהים, כל הכבוד, בבקשה. אבל חייבים שיעשו את זה בהליך תקין, בצורה מסודרת. עם חוות דעת מקצועית ומגובשת של כל גורמי המקצוע, לרבות הגורמים - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

לכן אני דורש פה מאגף התקשוב, אני דורש מאגף התקשוב, לא מבקש.

אני דורש ממנו שהיות ולמעשה אני כן שומע גם מהחבריה של זה, אני שומע שיש פער. איך אמרת? אם יש פער תעשו אותו בדבר הזה.

בעז אקרמן:

אבל זה לא, רגע, זה לא נגמר שם.

היו"ר אברהם בצלאל:

להגיד 'אין לנו מניעה' הוא לא דבר נכון. תגידו את ההסכמה - - -

זהר אלטמן רפאל:

לא רק התגובה, שיש צורך.

היו"ר אברהם בצלאל:

שיש צורך אמרו.

זהר אלטמן רפאל:

נכון.

בעז אקרמן:

כבוד היו"ר, בבקשה אם תיתן לי להשלים. אני לא מדבר רק על חוות הדעת של גורמי המקצוע הביטחוניים. זה מתחיל בזה, בצורך הזה, ככל שקיים כזה צורך. ואני לא אומר שלא קיים. אבל זה גם ממשיך עם עבודת מטה מסודרת, עם שקיפות, עם מכרז שוויוני, הליך תחרותי. ואם לא מכרז שוויוני אז לפחות עם פטור ממכרז. אם לא רוצים ללכת לפי המודל של מכרזים וזיכיונות לתחנות אזוריות אפשר לשנות את החוק, את כל המודל הכלכלי. אי אפשר בחסות המלחמה לגנוב סוסים.

אני כן רוצה להתייחס לכמה דברים נקודתיים שעלו פה, ברשותכם, לגבי סעיף 13(א) בחוק התקשורת (בזק שידורים). זה אמנם מדבר על מצב חירום או על מצב מיוחד בעורף, זה מדבר על שירותי בזק. שירותי בזק זה אינטרנט, זה טלפוניה, זה לא שידורי רדיו.

לגבי סעיף 50 של חוק הרשות השנייה הסעיף הזה מדבר על זה שהרשות יכולה, זה פשוט לא מולי, אבל יש סמכות של הרשות להורות על זה שישדרו הודעות של הממשלה או של גורמי ביטחון.

זה לא קשור לשידורים מגזריים. זה מה שאני אומר. אז רק בנוגע לסעיפים הספציפיים שכבוד אדון שמילה הזכיר פה בדיון הזה, זה לא מן העניין.

בין אם היו"ר חושב שיש מענה לציבור החרדי ב-כאן מורשת" ובין אם לאו, זה לא משנה. אי אפשר לשבור את המודל שקיים, כמו שאמרתם כבר מקדמה דנא, בכל התחום הזה של שידורי רדיו, רק בשביל לספק, לענות על צורך נקודתי, ככל שהוא חשוב אם זה לא נעשה במסגרת החוק.

אריאל דרעי:

אתה צריך - - לשבור.

מור אברג'יל:

אתה כן תשבור, זה מה שאנחנו טוענים, שאתה כן תשבור.

זהר אלטמן רפאל:

לחוקק הוראת שעה.

אריאל דרעי:

לובי 99 שמייצג 99% מהציבור. אתה מייצג 99% מהציבור.

מור אברג'יל:

הוא מייצג אותנו. הוא כן ישבור. אתה כן תשבור.

בעז אקרמן:

לא, חלילה. אני פתחתי בזה - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

לא, אבל אמרת משפט אחרון שהוא בכלל לא נכון.

אריאל דרעי:

--- לא תשבור את ---

מור אברג'יל:

הוא כן ישבור.

היו"ר אברהם בצלאל:

אמרת גם אם יש אוכלוסייה כזאת או אחרת שלא תקבל את המענה, לא נשבור - - -

אריאל דרעי:

פשוט אתם עובדים למען אינטרס מסוים.

בעז אקרמן:

לא לשבור את המודל.

אריאל דרעי:

אני הייתי בטוח שלובי 99 יהיה בדיוק בצד של המאזינים האלה.

בצלאל קאהן:

מייצגים את בעלי ההון.

יהונתן מאיר שורק:

אתה בצד של החרדים כאילו? אתה מייצג את החרדים?

בעז אקרמן:

כבוד היו"ר, אני אשמח להשלים את הדברים שלי בבקשה.

מור אברגיל:

אתה מייצג את החרדים.

בעז אקרמן:

אני לא התפרצתי לאף אחד.

בצלאל קאהן:

חרדים אתם לא מייצגים.

בעז אקרמן:

קודם כל יש לנו גם חרדים בתוך 17,000 החברים שלנו.

בצלאל קאהן:

אני אשמח לקבל פרטים, לדבר איתם.

בעז אקרמן:

אנחנו לא מעבירים פרטים.

מור אברגיל:

תעביר לו את כל התורמים שלך.

בעז אקרמן:

אבל אם יש אנשים שיהיו מוכנים אז אפשר יהיה לדבר על זה, אבל זה לא העניין. עם כל הכבוד, זה לא העניין. פתחתי בזה שאין ספק וזה מאוד מפתיע שאתם חושבים שספק כזה קיים אצלנו.

היו"ר אברהם בצלאל:

לא, לא, אמרת משפט בסוף.

בעז אקרמן:

שאין ספק שכולנו רוצים שיהיו התרעות מצילות חיים.

היו"ר אברהם בצלאל:

שגם אם זה אוכלוסייה מסוימת שלא מקבלת את המענה - - -

בעז אקרמן:

אבל גם לזה יש דרך וצריך לעשות את זה במסגרת החוק.

היו"ר אברהם בצלאל:

אז לכן, יפה.

בעז אקרמן:

ובסמכות.

היו"ר אברהם בצלאל:

נכון.

בעז אקרמן:

וכרגע זה נעשה שלא במסגרת החוק. וללא סמכות.

היו"ר אברהם בצלאל:

לכן לשר התקשורת יש את הסמכות - - -

אריאל דרעי:

בוודאי שבמסגרת החוק.

היו"ר אברהם בצלאל:

לכן הוא ביקש לקבל את ההסכמה של ראש אגף התקשוב. ופה נמצא פה אחד שאומר לי שיש לו קשר טוב והוא יכול לדבר איתו. אז אני דורש מראש אגף התקשוב, לאור מה שאמרתם שיש פער מסוים בהתרעות המקדימות או ביציאה מחירום, עד שלא ימצאו את הפתרון המקסימלי גם לגבי דור 2 ודור 3, וגם אמרתם שאתם רוצים לעשות משהו דיפרנציאלי, תמצאו איזה דרך אחרת שכן תוכלו להסתדר עם הבעיה הזאת. כל עוד שיש את הבעיה הזאת שהיא קיימת, זה נאמר פה בצורה הכי ברורה גם על ידי לירון וגם על ידכם, גם על ידי תמר וכל מי שנמצא פה. אני דורש שראש אגף התקשוב ישלח מכתב, מענה לשר התקשורת ויכתוב. הוא יכול עוד היום.

ענאן סרחאן:

אדוני, אמרנו שזה לא רלוונטי, כי זה כפוף להכרזה על מצב מיוחד בעורף שלא קיימת. אז הוא לא יכול לתת מענה כזה.

בעז אקרמן:

אני אשמח להשלים רק את הדברים שלי, ברשותך כבוד היו"ר.

היו"ר אברהם בצלאל:

רגע, אני אומר, היות ואתם אומרים שיש פער מסוים, גם בכתוב וגם נאמר פה, אז אני כיושב-ראש ועדה, כחבר כנסת, דורש מראש אגף התקשוב שייתן הסכמה לשר התקשורת לפעול על פי חוק. כן? רק על פי חוק, כמו שאומר פה לובי 99, לא צריך זה.

בעז אקרמן:

שזה לא מה שקרה במקרה שהיה במבצע "עם כלביא", צריך לומר.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני לא יודע מה היה, אני מדבר על עכשיו.

מימון שמילה:

זה חד משמעית עונה על סעיף 13 ואדוני לא יפרש את סעיף 13 כמו שאתה חושב. שירותי תקשורת, תקרא מה זה שירותי תקשורת.

בעז אקרמן:

זה שירותי בזק.

מימון שמילה:

זה שירותי בזק. ותקרא בדיוק את ההגדרות וזה עונה גם למשדרי רדיו.

בעז אקרמן:

קראתי את ההגדרות.

מימון שמילה:

לפי פקודת הטלגרף וכל תחנות הרדיו פועלות מטעם פקודת הטלגרף וזה בהחלט רלוונטי לסעיף 13 בחוק התקשורת.

מור אברגיל:

אז למה עשו את חוק הרשות השנייה? למה גם הרשות השנייה יכולה להתערב? אבל למה עשו את זה?

בעז אקרמן:

אני אשמח רק להשלים.

מור אברגיל:

למה? תסביר למה, שמילה, למה עשו גם את הרשות השנייה?

בעז אקרמן:

רגע, רגע, כבוד היו"ר, אני אשמח להשלים במשפט אחד בבקשה או שניים.

מור אברגיל:

כי הוא צודק.

מימון שמילה:

אתה מוזמן לבוא אליי למשרד, את כל השאלות.

מור אברגיל:

הרשות השנייה זו הפלטפורמה - - -

מימון שמילה:

הרשות השנייה אחראית על התוכן ועל אזורי הזיכיונות. ויש להם גם סעיף, הם תוחמים את אזורי הזיכיונות.

מור אברגיל:

נכון. למה?

מימון שמילה:

והמשרד זה שנותן את התדרים.

מור אברגיל:

למה הכניסו פתאום את הרשות השנייה מלמעלה?

מימון שמילה:

כי הם לא מתערבים בתוכן.

מור אברגיל:

כי הם עובדים יום יום מול התחנות והם מבינים את הצרכים של התחנות.

היו"ר אברהם בצלאל:

אני כן מבקש ודורש שתהיה תשובה - - -

מימון שמילה:

אבל בחירום מי שאחראי זה לא - - -

מור אברגיל:

אתה בא פשוט מחוק מנדטורי בכלל ומנסה להחיל את זה.

בעז אקרמן:

אם אני אוכל להשלים את הדברים שלי במשפט בבקשה, כבוד היו"ר. במשפט.

צריך לומר, וזה עולה בדיון הזה לכל אורכו, שתדרי רדיו, מעבר לזה שהם משאב ציבורי מוגבל, הם שווים המון כסף. יש מודלים כלכליים שלמים של גופים פרטיים שנבנים על בסיס תדרי הרדיו והיכולת לשדר עליהם.

אריאל דרעי:

לא ביקשנו תדרים חדשים. רק התאגיד יכול לקבל כמה תדרים שהוא רוצה.

בעז אקרמן:

אני באמצע לדבר.

אריאל דרעי:

אתה לא מכיר, אתה לא מכיר את התמונה. לא ביקשנו תדרים חדשים.

מור אברגיל:

אבל כבוד יושב-הראש, תראה, הוא מדבר בלי הפסקה. באמת, אני רק התפרצתי, לא דיברתי פעם אחת.

בעז אקרמן:

זה שווה הרבה כסף. ומעבר לזה שזה משאב ציבורי מוגבל שצריך להינתן בהליך מכרזי או במסגרת החוק, זה נורא מפתיע שאמרת גם שאנחנו מייצגים את בעלי ההון, אנחנו לא מייצגים פה אף תחנת רדיו. אנחנו רק אומרים שהדברים צריכים להיעשות בהליך סדור. בהליך סדור. בגלל שזה שווה הרבה כסף ובגלל שמעורבים פה המון אינטרסים של גורפים פרטיים - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

לכן השר קרעי מחכה לקבל את ההסכמה בעניין הזה.

בעז אקרמן:

אי אפשר לגנוב סוסים בחסות המלחמה.

היו"ר אברהם בצלאל:

אוקיי.

בעז אקרמן:

בגלל שיש איזה שהוא מצב חירום.

היו"ר אברהם בצלאל:

בסדר גמור. בבקשה אדוני, אם אפשר בקצרה, כי אנחנו חייבים לסיים.

רונן ריינגולד:

אני ממש אשתדל לקצר. שמי עו"ד רוני ריינגולד, מייצג את מכון זולת. אני רוצה להצטרף לדברים של לובי 99. אני מאוד מעריך את דבריו של אדוני יושב-הראש שפתח את הישיבה ואמר שאנחנו מתמקדים פה בצורך המצומצם של הצלת חיי אדם ועת חירום, שזו המטרה של כולנו. בכל הכבוד, אני חושב שאינטרסים אחרים חלחלו שוב ושוב למרות ההצהרה שאנחנו לא רוצים שיחלחלו לשולחן פה. לפי דעתי הם מרחפים מעל כולנו.

אני אסביר. קודם כל, אנחנו צריכים לדבר על הצורך, אדוני יושב-הראש. והצורך, כמו שאנחנו שמענו אותו, הוא צורך שאני לפחות מהאוזניים שלי ששומע מפיקוד העורך, הוא צורך שכרגע לפחות לא קיים עד

קיים בצורה מצומצמת. ואני מסכים מאוד שצריך לקבל את חוות הדעת של פיקוד העורף כמשהו שיהווה תשתית - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

אמר פיקוד העורף שגם אם נעשה את זה עדיין חסר, אנחנו לא מגיעים לכיסוי מלא.

רונן ריינגולד:

לא, בסדר גמור. אבל עדיין הם אלה שצריכים לתת את המענה המקצועי ואת התשתית העובדתית לכל הדיון פה. האם יש צורך שייתן בכלל את האות תחילה לדיון. זה דבר ראשון.

הדבר השני, הפתרון לצורך הזה. פה אני חושב שהפתרון בראש ובראשונה צריך לבוא מהשירות הציבורי. השירות הציבורי הוא זה שצריך לתת מענה להצלת חיי אדם ולהתרעות בעת חירום. השירות הציבורי, בכל הכבוד, זה קובע גם משרד התקשורת ובראש ובראשונה לענייני השידור זה התאגיד הציבורי.

אני חושב שמעל כולנו מרחף פה משהו. התאגיד כיום מאוים. הוא מאוים על ידי הממשלה עצמה. אבל מי צריך לתת את הצורך בראש ובראשונה? זה התאגיד. והנה בא בן אדם, מנהל הערוץ הייעודי שנועד לתת מענה ייעודי לסקטור החרדי, להבנתי ועל סמך מה שהוא אמר. הוא אומר חברים, התבלבלתם. אנחנו נותנים צורך למענה החרדי.

היו"ר אברהם בצלאל:

הוא חושב שהוא נותן את המענה, הוא לא נותן את המענה.

רונן ריינגולד:

גם על זה יש לי תשובה, שנייה. אני מבין את הצורך ואת הרצון לפחות של תחנות רדיו, ובאמת, שנייה אני מתרחק מאינטרסים אחרים שיכול להיות שכן מרחפים פה. אבל שנייה, באמת אני מתמקד בצורך החירום שנועד לפתרון הבעיה הספציפית שלשמה התכנסנו. אני מבין את הרצון לייצר פתרון מושלם, שמה שאני שומע ביום יום אני אשמע תמיד בעת חירום. מי יודע מה זה עת חירום, אגב? לא שמענו פתרון. יכול להיות עוד שנים עת חירום. זה אני מבין.

אבל רגע, אנחנו לא מדברים פה על הצורך להמשיך לשמוע את התחנות שלכם. אנחנו מדברים על הצורך - - -

היו"ר אברהם בצלאל:

חבל שלוקחים את זה עוד פעם כביכול שעת חירום הולך להיות כמה שנים וכאילו זה כנראה - - -

בצלאל קאהן:

משהו מפריע לך בתחנות שלנו? אני רוצה להבין רק.

מור אברגיל:

איפה הוא אמר את זה?

רונן ריינגולד:

חלילה, מה פתאום.

בצלאל קאהן:

טוב שהם לא - - -

רונן ריינגולד:

למה אתה מכניס דברים לפה שלי?

אריאל דרעי:

אבל זה מראה לך שאין פה אינטרס כלכלי. זה מראה לך שהאינטרס הכלכלי הוא לא פה.

רונן ריינגולד:

סליחה, אני רוצה לסיים בבקשה. בסדר? אינטרס כלכלי תמיד יש לתחנות אזוריות. על סמך זה הן נוסדו וזה בסדר גמור, כי זו המחיה שלכם.

אריאל דרעי:

אתה לא מכיר את השטח.

מור אברגיל:

אני מכיר, אני מכיר, יותר ממך. אני שנים פה, אני 20 שנה בזה.

אריאל דרעי:

- - - אז יכול להיות שתביא משדרים לחודשיים או שלושה חודשים.

רונן ריינגולד:

אם זה היה משהו באמת שלא מתערב בהיבטים כלכליים אז אני מבטיח לך אדוני יושב-הראש שלא היית פה זוכה לביקור של יתר התחנות האזוריות שכל כך מתנגדות למהלך הזה. ולמה הן מתנגדות? כי הן פוחדות בדיוק ממה שאני פוחד, בסדר? שהזמני יהפוך לקבוע, שתהיה פה פגיעה בפעילות של התחנות. בואו נגיד את האמת, למה כולם פה מתנגדים? כי הם רוצים לפגוע בחיי אדם? כי הם רוצים לפגוע בסקטור החרדי חלילה? לא נראה לי שאפשר לייחס את זה למישהו מאנשי השולחן פה. בסדר? ואם מישהו יגיד דבר כזה אז אני חושב שזה באמת בבחינת לשון הרע. אף אחד לא רוצה לסכן חיי אדם. אבל כולנו מבינים שיש פה משהו אחר סביבנו.

יש יכול להיות את האפשרות הממוקדת יותר כן לסייע לאותו סקטור שכולנו רוצים לסייע. לעשות את זה בדרך הנכונה, בהליך הנכון, כמו שהציגו פה, ולא להיכנס למקום שאני חושב שיכניס את כולנו למקום פחות רצוי. לפחות יפתח פתח לשימוש לרעה בהליך הזה אדוני.

היו"ר אברהם בצלאל:

שמעתי. היות וכמו שאני שומע פה, שכולם לצורך אחד, להציל חיים, ואף אחד פה לא רוצה לפגוע בהצלחת חיים. וכמו שאני מבין שכן יש פערים מסוימים שצריך לסגור אותם, אני נותן דד ליין לאגף התקשוב, עד סוף שבוע, לשלוח לשר קרעי, לשלוח לוועדה מכתב. אני אשמח שהוא יהיה בצורה של "מאפשרים". אם הם חושבים אחרת, שינמקו את זה ויעשו את זה בצורה מסודרת. מה שכן, ייקחו את האחריות על זה.

פה אנחנו נמצאים. אני יודע שאנחנו עושים הרבה דברים מעבר בשביל, אני רואה את זה בהרבה מקומות. כאשר סוגרים את קבר שמואל הנביא פתאום כי אנשים נבחרים לקחת אחריות על עצמם, כאשר 40 ו-50 שנה כולם הלכו להתפלל שם ופתאום סוגרים כי לא יודעים, אולי חס וחלילה יקרה משהו. אז אני כן מבקש, היות ופיקוד העורף הצלו האחריות, אם אתם חושבים לנכון שבאמת אין צורך בדבר הזה. אם אתם חושבים, רגע, לא להפריע לי לדבר בבקשה. אם אתם חושבים שבאמת הכול מכוסה והכול בסדר, אני מבקש לוועדה לקבל מכתב מסודר. תשובות בעניין הזה.

אין מה לעשות, אני רואה שכאילו מדברים שיש צורך, אבל כנראה שיש איזה פחד, כמו שהוא אמר, יש משהו מרחף. יש כנראה איזה פחד, כי אני ראיתי מכתב אחד שיצא ואחרי זה השתנה הדיבורים. אז כנראה שיש איזה פחד מכל מיני חברות או כל מיני אנשים, או כל מיני תחנות רדיו כאלה או אחרות. אז אני כן דורש לקבל תשובות, גם אליי כיושב-ראש הוועדה, גם לשר התקשורת בנושא הזה, עד סוף שבוע. מבחינתי

זה יכול לקרות היום, זה צריך לקרות היום, זה כבר היה צריך לקרות מזמן. אבל ודאי אחרי הדיון היום, אחרי ההבנה העמוקה שלי בכל אופן שהדבר הזה הוא חשוב מאוד, הוא קריטי, צריך אותו. אז אני כן רוצה לשמוע, לקבל מכתב בצורה מסודרת ומנומקת, אם צריך או לא צריך.

חברים, זהו, אני חייב ללכת. יש לי עוד דיונים ויש לצערנו גם לוויית שאני חייב להשתתף בהם. חשבתי להספיק את הלווייה של 12:00 אבל לא הספקתי. יש לי גם פה ציון יום של יוצאי מרוקו ועוד דיונים מחוקה וכלכלה שמחכים לי גם.

בעז אקרמן:

אני רק אומר שיש המון דברים לפריפריה שאפשר לקדם, אני לא יודע.

היו"ר אברהם בצלאל:

אנחנו יושבים, נשמח לשמוע עוד דברים. זה מה שאני עושה בדיונים שלי. אתה מוזמן לבוא לפה לדיונים. סיור שקיימתי השבוע רק בנתיבות, בשדרות, על נושא תחבורה. אתה מוזמן. ושם לבוא לסקר לכולם.

בעז אקרמן:

אני בפנים ביג טיים, בלי אינטרסים.

היו"ר אברהם בצלאל:

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:35.

נספח 13

העתק החלטת המשיבה 1 מיום

1.3.2026

עמ' 109

ירושלים, י"ב באדר תשפ"ו
01 במרץ 2026

החלטת מועצת הרשות השנייה מתאריך 01/03/2026

"לאור בקשת חברי המועצה, המועצה קיימה דיון מיוחד להרחבת אזורי הזיכיון של תחנות הרדיו המגזריות המשדרות לציבור החרדי ("קול חי" ו"קול ברמה") וכן תחנות הרדיו המשדרות בשפה הערבית לציבור הערבי (רדיו "א שמש" ורדיו "נאס") לתקופה זמנית בשל מצב החירום הנובע ממבצע "שאגת הארי".

במסגרת הדיון שמעה המועצה את מר מימון שמילה ממשדד התקשורת שנימק את הטעמים התומכים בהרחבת אזורי הזיכיון לדעת משדד התקשורת וכן את עמדת היועץ המשפטי של הרשות שהצביע על חוסר סמכות ומניעה משפטית לקבלת החלטה בעניין אישור הרחבת אזורי הזיכיון. בתום הדיון, החליטה המועצה, בניגוד לעמדה המשפטית שהוצגה לה, להתיר לתחנות הרדיו הבאות: קול חי, קול ברמה, רדיו א שאמס ורדיו נאס לשדר מחוץ לאזור זיכיון. תוקף היתר זה יהיה לתקופה של סיום מבצע "שאגת הארי" או לתקופה של 30 ימים, המוקדם מביניהם.

כמו כן המועצה מחליטה שהתחנות לא ישדרו משדרי התרמה כל עוד האישור הנ"ל בתוקף".

בברכה,

מרדכי מרדכי, יו"ר
מועצת הרשות השנייה

נספח 14

העתק מכתב העותרים מיום

3.3.2026

עמ' 111

03 מרץ 2026

מר אורי שרף
מנכ"ל בפועל של הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
משרד התקשורת

לכבוד
מר מרדכי מרדכי
יו"ר הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
משרד התקשורת

שלום רב,

הנידון: ביטול החלטה למתן היתר ארצי לתחנות הרדיו המגזריות בשל מבצע "שאגת

הארי" – פניה מקדמית

סימוכין: מכתבינו מיום 19.06.2025, 22.06.2025 ו-24.06.2025

בשם לובי 99 (חל"צ) ועמותת הצלחה – לקידום חברה הוגנת (ע"ר), אנו פונים אליכם בפניה דחופה זו, כדי שתיתנו טעם מדוע לא תבוטל לאלתר החלטת מועצת הרשות השנייה להתיר לתחנות רדיו אזוריות מגזריות לשדר בתדר בפריסה ארצית (להלן: "ההחלטה"). זאת בהיות ההחלטה לא חוקית, החוזרת ומעמיקה כשלים חמורים עליהם התרענו בקשר להחלטה דומה שהתקבלה, במהלך מבצע "עם כלביא". ונבהיר: לעמדת הפונות, ההחלטה התקבלה תוך חריגה מסמכות, פגיעה בעקרונות המשפט המנהלי והתחרות החופשית, והכל כמפורט להלן:

1. בפתח דברינו, ברצוננו להדגיש פעם נוספת כי תדרי רדיו הם משאב ציבורי מוגבל. הקצאתם לגורמים פרטיים מחייבת הליך שוויוני, שקוף ותחרותי, בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו.¹ הענקת היתר לשדר מעבר לאזור הזיכיון ללא מכרז פוגעת בעקרונות אלה ומעניקה יתרון תחרותי לא הוגן.

2. זאת ועוד, כידוע, עקרון חוקיות המנהל מחייב את הרשות לפעול אך ורק מכוח הסמכה מפורשת בחיקוק, כאשר כל מה שלא מותר לה כדין – הוא אסור. פעולה של הרשות המנהלית בניגוד לעקרון זה נחשבת לפעולה שבהיעדר סמכות, קרי, פעולה לא חוקית הבטלה דעיקרא.

3. לעניין ההחלטה להרחיב את אזורי הזיכיון של תחנות רדיו אזוריות – לא מצאנו כל חיקוק המסמיך את הרשות השנייה במפורש ליתן אותה; ויתרה מזאת, משורה של הוראות חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, התש"ן-1990 ("חוק הרשות השנייה"), עולה כי לרשות כלל אין סמכות לכך. לפיכך, מדובר בהחלטה לא חוקית. זאת אף בהתאם לחוות דעת מפורשת, שניתנה בקשר להחלטה הקודמת ואף בקשר להחלטה הנוכחית כמפורט להלן.

4. החלטה דומה – אם לא זהה במהותה – ("ההחלטה הקודמת"), התקבלה גם במהלך מבצע "עם כלביא" בחודש יוני אשתקד, על אף העובדה שמספר גורמי מקצוע קבעו אז, כי היא אינה חוקית. ביניהם עו"ד אופיר ביתן, יועמ"ש הרשות השנייה, אשר כתב בחוות דעת שפורסמה בתאריך 22.06.2025 כי לא התקיימה תשתית ביטחונית ממשית שתצדיק מהלך כה דרמטי של שינוי במעמדן הרגולטורי של תחנות רדיו פרטיות;² ואף עו"ד עדי ליברוס מאגף ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים, במהלך דיון שנערך בתאריך 20.01.2026 בוועדה לדיון בהצעת חוק התקשורת (שידורים), התשפ"ו-

¹ חוק הרשות השנייה, סעיף 38.

² מכתב הלשכה המשפטית של הרשות השנייה מיום 22.06.2025, סעיפים 4, 6, 14, 15 ו-17.

³ פרסום בתקשורת. כאן

2025 (מ/1898) (להלן: "ועדת התקשורת"), כאשר החלטת המועצה ממבצע "עם כלביא" עלתה לדיון.⁴

5. יצוין כי סעיף 74 לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו אמנם קובע כי ניתן, תחת תנאים מסוימים ומצטברים, לאפשר לבעל זיכיון להקדים תחנת שידור מחוץ לאיזור שנקבע לשידוריו – אך מצב זה אפשרי רק במקרה בו הקמת תחנה לא תפגע בקליטת שידוריו של בעל זיכיון אחר, וכאשר **מטרת הקמת התחנה מחוץ לאזור הזיכיון נועדה לשרת את אזור הזיכיון של בעל הזיכיון בלבד**.⁵ משמע, גם הקמת תחנת שידור מחוץ לאיזור הזיכיון לא נועדה אלא לשרת את שידורי התחנה בתוך איזור הזיכיון עצמו – ולא מחוצה לו.

6. בדברי ההסבר לסעיף הנ"ל, נכתב כי "הנוסח המוצע מאזן בין העקרון שעל פיו אין לחרוג מאזור הזיכיון, לבין הצורך ליתן פתרון למצוקות אובייקטיביות, שאינן ניתנות לפתרון במסגרת האזור".⁶ לאור זאת, הוראות החוק – לרבות דברי ההסבר – אינן מקנות לרשות השנייה כל סמכות לאשר הרחבת אזור זיכיון של תחנת רדיו אזורית.

7. יתר על כן, ממילא לא ברור אם קיימים תדרים זמינים באזורים המבוקשים, ואם ניתן להקצותם בפועל מבלי לפגוע בתחנות אחרות. אף על פי שצוינה האפשרות להקצות תדרים באופן זמני, במשרד התקשורת לא הציגו מפת תדרים עדכנית, ולא הבהירו כיצד ימנעו שיבושים, חפיפות והפרות של זיכיונות קיימים. על כן, התנאים המצטברים של סעיף 74 לא חלים במקרה דנן, ולא רק שהחלטה להרחיב את איזור הזיכיון אינה חוקית – אלא אף אישור להקמת תחנת שידור שתשרת את השידורים בתוך איזור הזיכיון אינה רלוונטית במקרה זה.

8. עוד יש להרחיב על הידוע בנוגע לנסיבותיה של ההחלטה הנוכחית: ככל הידוע לפונות ועל פי המידע שבידיהן, היוזמה לקבלת ההחלטה, לא נולדה ברשות השנייה אלא אצל גורמים במשרד התקשורת, אשר פנו באופן פרטני לחברי מועצת הרשות ושידלו אותם להעלות את הנושא לדיון. כך, בעקבות פניות של מספר חברי מועצה בקבוצת הוואצאפ של חברי המועצה, הוחלט על כינוס הישיבה.

9. בפני המועצה לא הונחה, בניגוד לפעם הקודמת, כל חוות דעת מקצועית או התייחסות מטעם גורמים רלוונטיים (כגון צה"ל ופיקוד העורף, משרד התקשורת, משרד המשפטים או יועמ"ש הרשות), ולא התקיים דיון ראוי, מתאים ומלא בכל היבטי והשלכות ההצעה, לרבות שאלת החוקיות והסמכות. יובהר כי ידוע לפונות כי יועמ"ש הרשות, עו"ד ביתן, הבהיר שוב מספר פעמים כי ההחלטה והדיון לוקים בחוסר סמכות. מכתבו הקודם בעניין, כבר הוזכר לעיל.

10. אי לכך ובנסיבות אלו, החלטתה של הרשות להרחיב את אזורי הזיכיון של תחנות רדיו מגזריות, גם אם לתקופה קצרה בלבד, לרחבי הארץ כולה בתקופת חירום – היא פעולה שבהיעדר סמכות, קרי, לא חוקית הבטלה דעיקרא, ואשר נפלו בה פגמים מהותיים נוספים היורדים לשורש העניין. בנסיבות אלה, אין מנוס מביטול מידי של ההחלטה. השארתה על כנה מהווה חריגה חמורה ומתמשכת מסמכות, פגיעה בעיקרי השוויון, התחרות והשקיפות, וגורמת לשחיקה מסוכנת באמון

⁴ פרוטוקול מס' 14 מיישיבת הוועדה לדיון בהצעת חוק התקשורת (שידורים), התשפ"ו-2025 (מ/1898), יום שלישי, ב' בשבט התשפ"ו (20 בינואר 2026), עמ' 149.
⁵ חוק הרשות השנייה, סעיף 74 (ב).
⁶ מתוך דברי ההסבר להצעת חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (תיקון מס' 22) (הקמת תחנת שידור מחוץ לתחום אזור הזיכיון), התשס"ד-2004. כאן

הציבור בגופי הפיקוח והבקרה. לא ייתכן שדיני שוק התקשורת ישונו הלכה למעשה באמצעות הקצאה של משאב ציבורי מוגבל ללא סמכות, ללא מכרז, ללא דיון ציבורי, ומעל לכל אלה – בהיעדר כל הצדקה ביטחונית.

11. כמו כן, הפונות עומדות על התייחסותכם הדחופה לאמור לעיל. בנסיבות העניין נבקש לקבל את מלוא המסמכים, המידע והנתונים שעמדו בפני חברי המועצה והנהלת הרשות אגב הבקשה, הדיון בה ואישורה וכן את פרוטוקול הדיון (תמלול מלא) ואת נוסח ההחלטה והטיוטות השונות שלה. ככל שיש צורך – אנא ראו בבקשה זו כבקשת חופש מידע, אך נוכח לוח הזמנים הצפוף וחשיבות הדברים – דומה כי על הרשות למסור את המידע האמור בלא להיקלע ללוחות הזמנים הקבועים בחוק חופש המידע אלא באופן מיידי, גם לצורך נקיטת הליכים בעניין ההחלטה.

12. נזכיר בהקשר זה – כי בקשה דומה של הצלחה מחודש יוני 2025, טרם נענתה ויש לראות בפניה זו גם כצעד אחרון של מיצוי הליכים ביחס לאותה פניית חופש מידע כאמור בפניית הצלחה שבסימוכין.

13. ככל שלא ייענה מכתבי זה וינומק בתוך 48 שעות, מדוע אין לבטל את ההחלטה או לתקנה ולחילופין ככל שלא תתקבל תשובה כלשהי, יראו זאת הפונות כסירוב להשיב ו/או לפעול לתיקון הפגמים וישקלו את הצורך המיידי שבפניה לערכאות מוסמכות לקבלת הסעדים המתאימים. זאת תוך שמירת כל זכות וטענה. לפיכך יש לראות במכתבנו זה אף כמכתב לצורך מיצוי הליכים.

בברכה,

בעז אקרמן
לוביסט ציבורי

עו"ד אלעד מן
יועמ"ש הצלחה

עו"ד זהר אלטמן-רפאל
מנהלת תחום ממשלה

העתקים:

ח"כ ד"ר שלמה קרעי, שר התקשורת
מר אלעד מקדסי, מנכ"ל משרד התקשורת
עו"ד ברוריה מנדלסון, יועמ"שית משרד התקשורת
עו"ד אופיר ביתן, יועמ"ש הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
עו"ד אביטל סומפולינסקי, משנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-חוקתי)
עו"ד עדי ליברוס, משרד המשפטים, מחלקת ייעוץ וחקיקה

נספח 15

העתק מכתב העותרים מיום

5.3.2026

עמ' 115

05 מרץ 2026

לכבוד

מר אלעד מקדסי, מנכ"ל משרד התקשורת
ועדת התדרים שלפי פקודת הטלגרף האלחוטית [נוסח חדש], תשל"ב-1972
משרד התקשורת

שלום רב,

הנדון: דרישה לקבלת מידע והבהרות בעניין ההחלטה על הגברת עוצמת תדרים לתחנות

רדיו מגזריות – פניה מקדמית

בשם לובי 99 בע"מ (חל"צ) ועמותת הצלחה – לקידום חברה הוגנת (ע"ר), אנו פונים אליכם בפנייה זו, וזאת בהמשך לפניה מקדמית שהועברה לרשות השניה ביום 3.3.2026 והמצורפת כנספח למכתבנו זה. פניה זו מועברת מעת שנודע ללובי 99 והצלחה שוועדת התדרים (להלן: "הוועדה") התכנסה בעקבות החלטת מועצת הרשות השניה – נשוא הפניה מיום 3.3.2026 – וקיבלה החלטה לפיה ניתן יהיה להגביר את עוצמת התדרים של תחנות הרדיו המגזריות אשר קיבלו היתר לשידור בפריסה ארצית. לפיכך נבקש כי יפורט ויפורש הבסיס המשפטי, העובדתי והמקצועי שעמד בבסיס ההחלטה, כמפורט להלן:

1. בפתח דברינו, ברצוננו להדגיש פעם נוספת כי תדרי רדיו הם משאב ציבורי מוגבל. הקצאתם והשימוש בהם על ידי גורמים פרטיים מחייבת הליך שוויוני, שקוף ותחרותי, בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 (להלן: "חוק הרשות השניה").¹ הענקת היתר לשדר מעבר לאזור הזיכיון ללא מכרז פוגעת בעקרונות אלה ומעניקה יתרון תחרותי לא הוגן. גם השימוש בתדרים וכל הנובע ממנו, למשל עוצמת השידור והאפשרות כי יש בכך להפריע למשתמשי תדרים אחרים, צריך להיעשות בכפוף לכל דין ולעקרונות העל המסדרים שהוזכרו לעיל.
2. כידוע, מועצת הרשות השניה קיבלה בימים האחרונים ועם תחילת מבצע "שאגת הארי" החלטה שעניינה מתן היתר לשידור בפריסה ארצית לתחנות רדיו מגזריות שונות, וזאת תחת הטיעון הנוגע לצורך בשל המצב ביטחוני.²
3. החלטה זו, המהווה שכפול של החלטה קודמת מתקופת מבצע "עם כלביא", התקבלה בניגוד לדין ובהיעדר סמכות של מועצת הרשות על-פי חוק הרשות השניה או חיקוק אחר; זאת אף ללא ביסוס תשתית עובדתית-ביטחונית מצד גורמי המקצוע; ותוך עקיפת חובת המכרז הקבועה בחוק. מדובר בהחלטה שאינה חוקית המעניקה הטבה רגולטורית יקרת ערך לגופים פרטיים ספציפיים.³ הדברים מצאו את ביטויים אז, במכתבו של יועמ"ש הרשות השניה, המצורף גם הוא כנספח למכתב זה.
4. נזכיר אף כי כבר בעת קבלת ההחלטה הקודמת, עלו טענות מצד זכיינים אחרים ואף מטעם תאגיד השידור הישראלי, לפיהן נפגעת יכולת השידור שלהם כתוצאה ממתן ההיתרים ושינוי עוצמת ופריסת השידורים. ככל הידוע, טענות אלו לא זכו להתייחסות או למשקל בהחלטת מועצת הרשות השניה או ועדת התדרים אליה מתייחס מכתבנו זה.

¹ חוק הרשות השנייה, סעיף 38.

² פרסום בתקשורת. כאן

³ ראו מכתבנו מיום 03.03.2026. כאן

5. בהמשך, נודע לנו כאמור כי ועדת התדרים קיבלה החלטה – הנסמכת על אותה החלטת מועצת הרשות שדינה לבטלות מעיקרה – לפיה ניתן להגביר את עוצמת השידור בתדרים אשר הוקצו לטובת השידור בפריסה הארצית לזכיינים הנ"ל. היתר זה – הנסמך כאמור על החלטת מועצה פסולה ופגומה מיסודה שנתקבלה בחוסר סמכות – מהווה המשך של הפגיעה החמורה בעקרון חוקיות המנהל ובניהול התקין של משאב התדרים הציבורי. זאת, במיוחד בעת שהיה ידוע למשרד התקשורת ולוועדה כי קיים קושי רב, שלא לומר מניעה משפטית, להסתמך על החלטה זו.
6. נוכח האמור, נבקש לקבל את ההחלטה ואת פרטיה המלאים; לרבות הפרוטוקולים של הישיבה בה היא התקבלה; וכן את ההסברים והתשתית המקצועית ומלוא המסמכים עליהם נשענה הוועדה בבואה לאשר את היישום האמור. נוכח משמעותן המהותית של החלטות אלו על שוק הרדיו כולו ועל תקינות המנהל ואופן ניהול משאבי המדינה וסמכויותיה, נבקש לקבל את המידע והמסמכים המבוקשים בהקדם האפשרי, על מנת שנוכל לעמוד על הבסיס המשפטי והמקצועי שעמד לנגד עיני הוועדה.
7. ככל שיש צורך – אנא ראו בבקשה זו כבקשת חופש מידע מכוח חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 ("חוק חופש המידע"). עם זאת, נוכח לוח הזמנים הצפוף וחשיבות הדברים – דומה כי על המשרד למסור את המידע האמור בלא להיקלע ללוחות הזמנים הקבועים בחוק חופש המידע אלא באופן מיידי גם לצורך נקיטת הליכים בעניין ההחלטה.
8. האמור לעיל נכתב תוך שמירת כל זכות וטענה בהקשר זה. אנא ראו במכתבנו זה גם כפניה לצורך מיצוי הליכים על כל המשתמע מכך ובשים לב לדחיפות המענה, מתן ההסברים ונקיטת הפעולות הנחוצות לתיקון המצב.

בברכה,

בעז אקרמן
לוביסט ציבורי

עו"ד אלעד מן
יועמ"ש הצלחה

העתקים:

- ח"כ ד"ר שלמה קרעי, שר התקשורת
- עו"ד ברוריה מנדלסון, יועמ"שית משרד התקשורת
- עו"ד אביטל סומפולינסקי, משנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-חוקתי)
- עו"ד עדי ליברוס, משרד המשפטים, מחלקת ייעוץ וחקיקה
- מר מרדכי מרדכי, יו"ר הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו
- מר אורי שרף, מנכ"ל (בפועל), הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו
- עו"ד אופיר ביתן, יועץ משפטי, הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו

נספח 16

העתק מכתב המשיבה 1 מיום

12.3.2026

עמ' 118

ירושלים, כ"ג באדר תשפ"ו
12 במרץ 2026

לכבוד
עו"ד בעז אקרמן
לוביסט ציבורי

לכבוד
עו"ד אלעד מן
יועמ"ש עמותת "הצלחה"

לכבוד
עו"ד זהר אלטמן – רפאל
מנהלת תחום ממשלה

שלום רב,

הנדון: פנייתכם בעניין החלטת מועצת הרשות השנייה מיום 01/03/2026

1. מצ"ב פרוטוקול ההחלטה משיבת המועצה המיוחדת שהתקיימה ביום 01/03/2026.
2. אציין כי מועצת הרשות השנייה התכנסה לישיבה מיוחדת לאור בקשת חברי המועצה בעקבות פניות שקיבלו מלשכת שר התקשורת. כמו כן, היתה פניה בע"פ של שר התקשורת למנכ"ל בפועל של הרשות, מר אורי שרף במסגרת השתתפותו בפורום נציגי חברות התקשורת עם תחילת המבצע "שאגת הארי".
3. במסגרת הדיון, המועצה שמעה את מר מימון שמילה, המכהן בתפקיד מנהל מינהל הנדסה ויו"ר ועדת התדרים הלאומית כגורם מקצועי מטעם משרד התקשורת שאחראי על התדרים ומשמש כאיש קשר מטעם משרד התקשורת מול פיקוד העורף ואגף התקשוב בצה"ל.
4. המועצה קיבלה את ההחלטה לאור מצב החירום אליו נקלעה מדינת ישראל בעקבות מבצע "שאגת הארי" ולאור התייחסות נציג משרד התקשורת.
5. העמדה המשפטית שנכתבה ע"י היועץ המשפטי של הרשות עמדה לנגד חברי המועצה במהלך הדיון, רוב חברי המועצה סברו כי מדובר בעת חרום והביעו חשש לפגיעה בחיי אדם וכי יש לאשר לתקופה מוגבלת את הרחבת אזורי הזיכיון של תחנות רדיו אזוריות.
6. כמו כן סברו חברי המועצה כי אין בהחלטה לתקופה מוגבלת כדי להפר את האיזון הקיים בין תחנות הרדיו.
6. לעניין בקשת חופש המידע, כידוע, הגורם הממונה ברשות על חופש המידע הוא היועץ המשפטי של הרשות המכותב גם למכתב זה.

בתקווה לימים שקטים ובטוחים לעם ישראל.

בברכה,

מרדכי מרדכי, יו"ר
מועצת הרשות השנייה

העתק: מר אורי שרף, מנכ"ל בפועל, הרשות השנייה
עו"ד אופיר ביתן, היועץ המשפטי, הרשות השנייה